

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 2 september 2013*§ 3 Interpellation om riktlinjer för personalövertagande (nr 2012:53)*

Anförande nr 1

Borgarrådet **N o r d i n** (M): Fru ordförande! Normalt sett brukar man bara hänvisa till det utdelade svaret, men det är i någon mån obsolet i det här fallet. Därför vill jag lägga till att vi och jag – och det gäller för oss i Alliansen – inte kommer att tillämpa personalövertagande framöver. Detta kommer att formaliseras i kommande budget.

Anförande nr 2

Borgarrådet **M o g e r t** (S): Fru ordförande! Det är naturligtvis svårt att föra en interpellationsdebatt med någon som börjar med att lägga sig platt på detta sätt och säga att interpellanten har fullständigt rätt i sin kritik. Icke desto mindre måste jag glädja mig åt detta och få frossa i detta erkännande från majoriteten av att sju års politik har lett åt fel håll.

Det är glädjande att finansborgarrådet nu är så tydlig och säger att detta kommer att ta slut. Jag hade väntat mig att få ett nytt svar. Jag var lite orolig när detta svar hade dröjt för att vi fortfarande skulle diskutera utifrån detta och att det skulle vara någonting i stil med Napoleons garde: Gardet dör men ger sig inte. Till min stora glädje finner jag att det snarare kanske är Orsa kompanis devis som gäller för finansborgarrådet i denna fråga.

Anförande nr 3

K a r i n R å g s j ö (V): Jag ska inte inleda höstterminen med att säga: Vad var det vi sade? Det vore så himla trist, så det vill jag inte göra. Jag vill inte påminna om de ganska taskiga affärer som har gjorts, om jag får uttrycka mig så vulgärt. Men det är klart att man undrar hur det kunde gå till. När förskolor och hemtjänst har sålts ut för 3,4 miljoner har detta egentligen ett värde av 81,7 miljoner. Det är vad vi i Vänsterpartiet kallar för bad business. Detta handlar verkligen om vinster i välfärden som dessa personer inte skulle ha gjort.

Det är klart att om man säljer ut så här utan kundstock – fyra pinnstolar och åtta linjaler – och glömmer bort att tänka på det egentliga värdet talar det för att ni hade ganska dåliga rådgivare eller snarare en taskig politisk kompass, om jag får uttrycka mig så. Kompassen snurrade på något sätt bara runt de här dagarna.

Jag undrar fortfarande hur det kunde gå till när man säljer ut förskolor och hemtjänst på det här sättet. Det är våra skattepengar som används på detta sätt. Jag tror att vi själva hade behövt de miljoner som nu har trillat ut i privata fickor. Vi hade behövt dem till förskolor, till hemtjänst och till skolor. Det tycker vi hade varit bättre än att slänga dem rakt in i fickan på ett antal personer som var listiga nog att kunna dra er vid näsan. Eller skedde detta till marknadens gagn? De kunde i alla fall plocka ut de här vinsterna.

Anförande nr 4

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Syftet med den här politiken långt tillbaka var att bryta upp monoopolet. Det syftet var rätt. I den delen har politiken tidigare gjort nytta när man har öppnat för personalen att driva företag och ta över verksamheter.

Jag tror inte det är första gången i världshistorien för någon som det politiska målet är *en sak* – och fortfarande är rätt – men den politiska metodiken visar sig ha brister. Bristerna här har varit av den arten att jag har funnit det för gott att säga: Det här ska vi inte använda oss av. Jag tror att det är helt rätt. Vi har nu också andra instrument. Tack vare alliansregeringens lagstiftning och LOV – lagen om valfrihet – för att ta ett exempel finns det andra tydliga möjligheter att driva valfrihetspolitik utan att ha personalövertaganden.

Det är väl bra om denna barriär är borta mellan oss. Då kanske vi skulle kunna diskutera hur vi kan utveckla valfriheten, och inte avveckla den. Tyvärr uppfattar jag ibland att det blir sådana undertongångar; egentligen använder man de förmodade förlusterna, där man teoretiskt hade kunnat få mer betalt för verksamheter, som argument för att man inte gillar huvudfrågan, nämligen valfriheten. Det är bra om vi kan renodla den debatten.

När det gäller stadens ekonomi generellt känner jag knappast att jag har mycket att skämmas för eftersom jag tror att Stockholm aldrig har haft så stark ekonomi under mina år som finansborgarråd som nu. Helheten i den ekonomiska förvaltningen är väldigt god.

Anförande nr 5

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag ber att få påpeka att den avknoppning som föranledde denna interpellation är gjord inom ett LOV-system. Den är också gjord efter det att den lag som finansborgarrådet hänvisar till och som gör avknoppningar onödiga infördes. Det argumentet var kanske inte det starkaste i sammanhanget.

Finansborgarrådet och jag är av den karaktären att vi kan vara lite av formalister ibland. Vi tycker om lag och ordning. Jag har därför en fråga. Detta är den senaste skriftliga information som har gått ut. De senaste formella besluten från den här salen är precis i enlighet med svaret, det vill säga att verksamheten ska fortsätta och att avknoppningarna ska fortsätta.

Min fråga är: Vad är det som gäller nu för stadens förvaltningar? Är det fullmäktiges beslut man ska arbeta efter eller är det de saker som finansborgarrådet har deklamerat i radio?

Anförande nr 6

K a r i n R å g s j ö (V): Sten! Vi är glada för att ni har slagit klubban i bordet och ändrat inriktning i just detta. När man tittar tillbaka och ser alla de siffror som flaggar förbi i olika stadsdelar där förskolor och äldreomsorg har köpts till en billig peng och genererat en ganska hög vinst kan man undra hur detta egentligen har utvecklat välfärden. Hur har det utvecklat äldreomsorgen inom exempelvis hemtjänsten i Vantör, förskolorna i Älvsjö och så vidare? Har man toppresultat därifrån eller någon

form av evidens som visar att detta gav en bättre verksamhet och ett bättre innehåll? Det undrar jag oroligt.

Anförande nr 7

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det senaste personalövertagandet skedde inom ramen för LOV. Men LOV förutsätter inte personalövertagande, utan den kan användas på annat sätt. Det var det som jag menade.

Vad är det som gäller? Jo, varje sådant här ärende ska prövas politiskt av nämnden. Vi har från vår sida sagt att vi inte kommer att släppa fram några personalövertaganden i nämnden intill dess att vi också formellt har ändrat de skriftliga besluten. Det gör vi i samband med budget; det är lämpligt eftersom vi kommer att lägga fram den i mitten på oktober. Jag ser därför inget skäl att ha ett särskilt ärende om detta. Det är ett lämpligt tillfälle att ta denna typ av riktlinjer, men de gäller från och med i somras.

Jag är övertygad om att de personalövertaganden som har skett i Stockholms stad och i landstinget och i många andra kommuner och landsting runt om i Sverige – vi är ju inte ensamma om detta – många gånger har varit bra. Det har utvecklat verksamheterna. Alla fall har inte inneburit denna typ av diskutabla vinster för dem som har tagit över verksamheterna. Det är mot denna bakgrund som man tidigare gjorde värderingarna. Valfriheten har varit bra, men metodiken har inte varit bra.

Anförande nr 8

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag får tacka även för det svaret, även om det fanns många andra intressanta saker i finansborgarrådets radiointervju. Det hade varit intressant om detta hade ersatt budgeten, tycker jag. Detta är ett nytt och oortodox sätt att arbeta som hade kunnat vara spännande på många sätt.

Det ska tilläggas att i samma stadsdel som den avknoppning som interpellationen handlar om skedde gjordes ännu en avknoppning ungefär samtidigt, som inte passerade nämnden. Den har valsat runt en del i några mindre medier. Det behövs uppenbarligen också riktlinjer och formella beslut av principiell karaktär i denna församling. Jag tror att ni har missat någonting där och att det faktiskt har hänt saker som hade kunnat förhindras efter det att ni såg ljuset i detta och såg era egna misstag och de problem de har medfört.

Vi ser fram emot att ni slår klubban i bordet på riktigt. Det är så demokratin fungerar; det krävs ett beslut för att avknoppningarna ska avstanna också där ute i verksamheten.

Anförande nr 9

K a r i n R å g s j ö (V): Det intressanta med de här affärerna är också att det inte börjar ticka i ert eget alarmsystem här i huset utan att det hela har uppmärksammats av medierna. Det är först då ni tycker att det blir lite, lite pinsamt att man kan köpa fyra pinnstolar och åtta linjaler för en billig peng och sedan hysta ut nio miljoner i vinst. Det är någonting fel med signalsystemet inom huset om man kan göra denna typ av affärer, som drabbar skattebetalarna ganska hårt. Så är det; detta handlar också om moral. Man säljer ut våra gemensamma förskolor och vår gemensamma äldreomsorg för att göra dessa ganska snabba vinstaffärer som en klippare på

aktiemarknaden, och samtidigt börjar ni inte direkt undra över detta. Det är först när medierna uppmärksammar frågan som ni tycker att det blir så pinsamt att ni måste göra någonting.

Jag undrar: Vilken sida ställer ni er på? Är det verkligen på brukarnas sida, eller är det på vinstintressenas sida? Det kommer jag att fundera på till dess att vi byter regim i Stadshuset.

Anförande nr 10

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag tycker att det som Karin Rågsjö säger förtjänar ett svar. Även om jag är den förste att både erkänna och hylla mediernas roll i en levande demokrati och för utvecklingen av politiken måste jag säga att det inte var så detta började. Det började med den dom som klargjorde hur man ska se på värderingen även i avknoppade enheter, där man ska ta hänsyn till de immateriella värdena. När den kom var nästan det första jag gjorde som finansborgarråd att ändra riktlinjerna.

Sedan har det visat sig, som i det senaste fallet, att det inte heller verkar hålla med en värdering. Värdena står ganska långt ifrån varandra, och det blir då det slutgiltiga beviset för att systemet inte är användbart längre.

§ 4 Interpellation om stadens bristande ansvarstagande för kolloverksamheten på Barnens Ö (nr 2013:3)

Anförande nr 11

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Här kan jag delvis hänvisa till det utdelade svaret, men nu har ju också sommaren gått och vi har kunnat få lite facit i hand. Det visar att Barnens Ö har haft ungefär 20 procent fler barn denna sommar än sommaren 2012.

Anförande nr 12

J a n V a l e s k o g (S): Kollo har en viktig roll som mötesplats för barn och unga som har olika bakgrund; det tror jag att vi kan vara eniga om. Om vi vet att det var 20 procent fler på Barnens Ö handlar det kanske om 2 300 barn eller något sådant, vilket i och för sig inte är speciellt många med tanke på den kapacitet som finns. Bakgrunden till situationen med Barnens Ö och kanske också andra kolloanläggningar är att det är dyrt att skicka ett barn till kollo. Det handlar om nästan 5 000 kronor för två veckor även för en låginkomsttagare, vilket naturligtvis gör att de flesta inte ens överväger att betala så mycket. Man kan få mycket annat för 5 000 kronor, kan man nog tycka om man har lägre inkomster.

Jag måste ändå säga att det är glädjande att finansborgarrådet, bland annat efter vår högljudda klagan, har sett över hanteringen av Barnens Ö och tagit frågan på större allvar. Vi har tidigare klagat på ansökningsförfarandet, som nu har ändrats och faktiskt förenklats. Man har till och med i år ordnat en annonskampanj och kolloevent och även förlängt ansökningstiden. Det är bra, och jag tror att det bland annat beror på att vi är flera som har uppmärksammat den usla hantering som har varit. Detta har till och med fått fart på kommunledningen, som sagt.

Som jag sade upplever jag också att finansborgarrådet personligen har ökat sitt engagemang i frågan. Det är trots allt inte så länge sedan som det fanns moderata förslag om att lägga ned verksamheten på Barnens Ö. Därifrån är ett stort steg taget, och det är glädjande.

Min fråga gäller framtiden. Vad kommer att hända med Barnens Ö? Det vore trevligt om finansborgarrådet skulle kunna utveckla lite grann vad han tror om framtiden. Han säger i sitt svar att ”en översyn av taxorna ska inte uteslutas”. Det är kanske en lite ovanlig formulering, och det vore bra om finansborgarrådet kunde utveckla vad han menar med detta med tanke på att det är väldigt dyrt i dag för en låginkomsttagare att skicka barnen till Barnens Ö. ”En översyn av taxorna ska inte uteslutas” – det vore intressant att få höra finansborgarrådets kommentar till detta.

Anförande nr 13

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Först måste jag säga att någon avveckling av Barnens Ö aldrig har varit aktuell. Här handlar det om att hitta de rätta metoderna för att bevara och utveckla den världsunika anläggning som Barnens Ö är. Det gäller stadens kolloverksamhet över huvud taget, för det handlar trots allt inte bara om Barnens Ö även om det är den mest välkända och dominerande aktören.

Här har vi i flera budgetar från majoritetens sida skrivit om angelägenheten i att utveckla marknadsföringen av och informationen om kollo så att det når grupper av

barn och familjer där man av olika skäl kanske inte alls känner till kollo. Det har kanske inte varit tradition att skicka barnen till kollo, och man känner inte till så mycket om vad det kan erbjuda. Man har i dag flera olika nya grepp om detta. Föräldrarna kan följa med under något dygn och se hur det fungerar och så vidare. Jag tror att vi måste pröva att gå vidare på denna väg.

När det gäller taxorna och sådana saker ber jag – även om Jan Valeskog kommer att tycka att det är trist just nu – att få återkomma i budgeten med den typen av frågor. Det är ändå så att taxesystemet i dag tar hänsyn till inkomst. Men frågan är om det är tillräckligt, och detta har vi haft en diskussion om här tidigare. Låt oss titta på det.

Barnens Ö är en stiftelse, och det finns särskilda regelverk för detta. Som Jan Valeskog säkert är väl informerad om finns det ett stort upprustningsbehov av flera av de fina kollogårdarna. Man jobbar hårt med det, och om vi skulle kunna genomföra mer av det skulle också användningen kunna öka. Det finns också idéer om hur man kan förlänga säsongen. Det som var intressant och som skedde, vad jag förstår, är att man har öppnat för ett senare ansökningsförfarande. Inte minst detta har bidragit till att det kom fler barn till Barnens Ö. Vi har sådana frågor som att det är många barn där i juni och färre i juli och sedan fler igen i augusti. Vi har en möjlighet att öka antalet barn som kommer till Barnens Ö mitt i sommaren om vi når dem och kan locka dem dit.

Det finns många saker att titta på, men summan av det hela är att från min och majoritetens sida finns bara en dimension: Vi förvaltar – stiftelsen förvaltar och staden har ett särskilt ansvar – en världsunik verksamhet som vi kommer att se till inte bara lever vidare utan också utvecklas.

Anförande nr 14

J a n V a l e s k o g (S): Det är trevligt att återigen få höra finansborgarrådet tala om potential och utveckling även om konkretiseringen är väldigt vag. Så har det tyvärr varit i flera år när det gäller vad man vill och framtiden. Men det är en bra början att man åtminstone har identifierat en del av problemen och säger att man vill göra någonting.

Det har varit en resa som jag tycker att många är medvetna om. Det fanns faktiskt ett moderat förslag om likvidation av stiftelsen för ett antal år sedan. Det är en realitet. Därifrån har man nu gått till en positiv syn – så tolkar jag finansborgarrådets uppfattning – också hos majoriteten på att man ska försöka göra någonting. Man ska då inse läget som det är: extremt höga kostnader som drabbar även låginkomsttagare och medelinkomsttagare när de vill skicka sina barn till kollo och en stor överkapacitet på denna anläggning. Jag tror att man skulle kunna åtgärda det genom att fler barn kommer. 2 200 eller 2 300 barn är inte speciellt många i det perspektivet när man känner till den kapacitet som finns.

Taxorna är centrala. Nu vill inte finansborgarrådet svara på vad som komma skall. Det är *en* sak om man nu ska göra en översyn och komma med ett förslag. Men det är formuleringen om att en översyn av taxorna inte ska uteslutas som jag undrar över. Då har man inte ens kommit till ruta ett. Ska man göra en översyn av ruta ett innan man bestämmer sig för om man ska göra någonting åt saken? Den saken borde

åtminstone finansborgarrådet kunna svara på. Är vi på ruta ett? Sker det en översyn av taxorna – ja eller nej?

Anförande nr 15

Borgarrådet N o r d i n (M): Det är självklart att om jag nu säger att taxefrågan är uppe så sker det någon form av översyn. Sedan får vi se vilket förslag som kommer.

Anförande nr 16

J a n V a l e s k o g (S): Då får det bli en lite större debatt. Denna debatt har i alla fall tagit oss till ruta ett: En översyn är åtminstone igångsatt. Vi får se resultatet av den och om det blir någon ruta två. Det ska bli spännande att följa detta.

§ 6 Interpellation om Stockholms nej till ökad programersättning för gymnasieelever, från andra kommuner i länet (nr 2013:10)

Anförande nr 17

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 18

J a n V a l e s k o g (S): Tack för svaret! Interpellationen handlar om varför inte Stockholms stad har agerat så att priserna i den så kallade prislistan som finns i länet för ersättning till gymnasieelever som kommer bland annat till Stockholm bör finansieras i enlighet med de betydande kostnadsökningar som framför allt gäller från 2012. Då var det lärarlöneökningar på 4,2 procent liksom det även var löneökningar på mellan 2 och 3 procent 2013. Som ni vet utgör personalkostnaderna även för gymnasieskolorna omkring 70 procent av skolornas kostnader.

Enligt uppgift från Kommun- och Landstingsförbundet – vilket dock dementeras av finansborgarrådet i interpellationssvaret – hävdar KSL att Stockholm har accepterat att ingen höjning av priserna i prislistan för ersättningen skulle ske från hösten 2013. Stockholm hade alltså accepterat att man skulle vänta med en översyn till 2014. De flesta kommuner i länet ville inte heller ha någon höjning i år; det ska sägas.

Min fråga, som aktiv i Stockholm, är: Varför böjde sig Stockholm omgående? Det är i alla fall den bild som vi har fått i KSL:s utbildningsberedning. Konsekvensen av detta är att Stockholm som stad har fått mindre pengar än man borde ha fått eftersom staden har en stor andel elever från andra kommuner. Mellan 30 och 50 procent av eleverna på många gymnasieskolor kommer från andra kommuner. Dessa pengar har uteblivit i Stockholms stad, och dessa resurser skulle vi naturligtvis ha kunnat stötta skolorna med.

Jag hoppas att vi kan vara överens om att även enskilt drivna skolor – om de nu inte plockar ut orimliga vinster – också behöver medel för att kanske bättre än i dag kunna locka behöriga och utbildade lärare.

Nu säger finansborgarrådet i sitt svar att Stockholm aldrig har svarat KSL. Då undrar man hur kommunikationen med kommunförbundet i Stockholms län fungerar. Finns det ingen länsbevakning i staden? I detta fall handlar det om frågor som är av stor ekonomisk betydelse för staden. Det vore tacksamt att höra om finansborgarrådet kunde beskriva dessa kontakter sker och hur bevakningen hanteras av staden. Många av oss som sitter i KSL:s utbildningsberedning kan säga att vi inte är särskilt imponerade av hanteringen.

Till detta kan man lägga att regeringen med skolministern i spetsen har dragit ned anslaget till gymnasieskolorna. Inte heller här har staden protesterat särskilt högljutt. Detta har i praktiken drabbat gymnasieskolorna i Stockholm särskilt hårt. Således undrar jag om borgarrådet är nöjd med hur bevakningen har skett och hur man har agerat när det gäller hur KSL hanterat gymnasieskolorna i ersättningsfrågor. Det gäller kanske också frågan om hur finansborgarrådet ser på att regeringen skär ned anslaget till gymnasieskolorna.

Anförande nr 19

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! För att svara på det sista först tror jag att Jan Valeskog menar den besparing som man först ansåg att gymnasiereformen skulle innebära. Men det var ändå så att regeringen inte lade ut denna besparing i den budget som gäller för 2013. För Stockholms del blev det alltså inte någon besparing, och inte för andra kommuner heller. Hur regeringen gör i budgeten för 2014 får vi avvakta någon månad med att se.

Jag är mycket nöjd med våra kontakter med Kommunförbundet Stockholms län. De sker både på politisk nivå och på tjänstemannanivå. På politisk nivå sitter min kollega Ulla Hamilton i KSL:s arbetsutskott. Jag deltar regelbundet i de överläggningar med kommunstyrelseordförandena som KSL har. På tjänstemannanivå är det täta kontakter.

Jag var fundersam över att Jan Valeskog så tvärsäkert kunde säga att vi hade sagt nej till en höjning. Jag har i alla fall inte gjort det, och jag har svårt att tänka mig att någon annan har gjort det. Däremot är det viktigt – och det är därför vi har ett samarbetsorgan – att vi kan hitta konsensus om dessa frågor så långt möjligt mellan länets alla kommuner. Precis som Jan Valeskog mycket riktigt påpekar ville de flesta inte ha någon justering av prislistan för 2013, utan de ville vänta med detta till 2014 och ha en översyn över det. Så gör vi. Därför får frågan återkomma.

Det är självfallet viktigt att gymnasieskolorna har ordentliga resurser för att bedriva en högkvalitativ verksamhet. Det gladdde mig att höra Jan Valeskog säga att även friskolorna behöver detta. Det är mot den bakgrunden som vi sedan fastställer prislistan för 2014. Jag tycker inte att det är konstigt att Stockholm i den delen är med och eftersträvar konsensus mellan kommunerna.

Anförande nr 20

J a n V a l e s k o g (S): När man tittar på hanteringen är det slående att se att man inte ens vet om huruvida man har kommunicerat från Stockholms stad att man har accepterat att inte höja ersättningen via prislistan eller om man har sagt någonting över huvud taget. Det visar att det är något fundamentalt fel på det sätt på vilket organisationen fungerar. Man kanske kan kalla KSL för en ideell organisation. Det finns många exempel som visar att denna region behöver någon sorts starkare regional beslutskraft där man verkligen kommunicerar och fattar beslut. Man kan diskutera om det ska vara ett kommunalförbund eller en regionbildning av något slag, men det är mycket märkligt att man fattar sådana här beslut. Stockholm, som i det här fallet är den största kommunen och den som är allra mest berörd av att ta emot flest elever från andra kommuner i landet, agerar inte med någon sorts kraft. Man vet inte ens hur man har kommunicerat denna viktiga fråga och från vilket år ersättningen ska höjas. I stället för 2013, som var högst rimligt med tanke på de läraravtal som det var fråga om, sker inte höjningen förrän 2014.

Jag måste säga att det visar att det är något systemfel i detta arbete. Jag tycker att vi som sitter i KSL:s utbildningsberedning har kunnat notera att det inte är speciellt imponerande att se hur det fungerar. Nu har man sent omsider – alltför sent – fattat beslut om en höjning för 2014 som i och för sig inte motsvarar kostnadsökningen men som ändå är ett steg i rätt riktning.

Jag tänkte också ge lite beröm, hör och häpna! Det är inte ofta jag får göra det, men jag gör det nu när det gäller den fråga som berörs i interpellationen. Det har med lärarlönerna att göra. Stockholms stad går också i de lokala avtalen för 2013 och 2014 något högre i nivå när det gäller lönefrågan. Det innebär att kostnadssituationen för skolorna blir ännu mer akut om inte Stockholms stad i sin budget, som vi får se framöver, också ersätter skolorna så att de klarar dessa ganska rejäla löneökningar. Det gäller dels centrala, dels lokala avtal. Det är det vi talar om.

Min fråga till finansborgarrådet är: Tänker han kompensera skolorna också utifrån Stockholms perspektiv så att de klarar lönerna? Gymnasieskolorna i Stockholm har väldiga problem med ekonomin. Det är 33–34 elever i varje klass. Lokalerna är fullbelagda, och ändå har de stora ekonomiska problem. Det handlar både om lärarlönerna och om det som vi har haft debatter om tidigare – den eländiga satsningen på Volvo IT som mer än fördubblade kostnaden för de flesta skolor. Jag undrar hur skolorna kommer att kompenseras.

Anförande nr 21

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Nej, Jan Valeskog, någon förhandstitt i budgeten blir det inte även om du envisas. Jag kan säga så här: Vi kommer att ta ansvar för att våra skolor har resurser för att klara sitt uppdrag att ge en bra och högkvalitativ undervisning och klara den politik för lärarnas situation som Stockholm, bland annat med detta tvååriga avtal, är mycket tydligt med när det gäller att det är en utveckling som har börjat. Vi klarar det vi har statsbidrag för – karriärlärartjänsterna, som är ett nytt och viktigt inslag.

Den exakta budgeten får Jan Valeskog ge sig till tåls med lite grann.

Anförande nr 22

J a n V a l e s k o g (S): Det är klart att vi får göra det. Men om vi nu ser strikt ekonomiskt på den situation som skolorna har, framför allt gymnasieskolorna, är det så som jag försökte beskriva här: De har en otroligt tuff situation. På tre år får man, om jag räknar rätt, ökade lönekostnader som motsvarar 10,7 procent. Avtalet ger motsvarande detta i högre lön för lärarna på tre år i Stockholm. Det gäller de lokala och de centrala avtalen tillsammans. Det är en i sig imponerande siffra – det vill jag gärna hävda – och ett steg i rätt riktning som vi helhjärtat stöder. Men det ställer också väldiga krav på hur detta ska hanteras finansieringsmässigt. Vi vet att även om kompensationen för elever från andra kommuner, som är en stor andel, höjs från 2014 kommer det inte att vara någon speciellt stor ersättning.

Jag tänker på de väldiga problem som finns. De 20 största gymnasieskolorna i Stockholms län som har fullbelagt med 32–33 elever i varje klass har stora problem, och de flesta av dem ligger trots allt i Stockholms stad. Detta är någonting som finansborgarrådet måste ta på allvar inför kommande budgetdiskussioner. Det får vi hoppas.

§ 7 Interpellation om för låg ersättning när privata vårdföretag nu lämnar äldreomsorgen (nr 2013:12)

Anförande nr 23

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 24

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag skrev interpellationen i mars i år. Äldreomsorgen förefaller befinna sig i ekonomisk och personell kris. Ideella organisationer har under de senaste åren dragit sig ur hemtjänsten. Senast i raden var Röda Korset. De ansåg att de inte kunde utföra en hemtjänst med kvalitet eftersom det då behövs tillräckligt med personal, tid och ersättning.

Av interpellationssvaret framgår att staden nu ligger nära en lansering av ett nytt system och att tidsåtgången ska dokumenteras. Utförandet kommer att kunna visa exakt tidsåtgång, och stadsdelarna kommer att kunna få bättre kontroll över vad som utförs. Även nivåerna i ersättningssystemet ska ses över.

Men frågan är hur det blir med personaltäteten. Ett av de vårdföretag som har sagt upp sina hemtjänstavgifter på grund av de låga ersättningarna förklarade varför. De ansåg att om vården ska gå ihop med de låga ersättningarna måste man spara på personal, ha många timanställda och många som arbetar deltid. Äldreomsorgen kostar oavsett vem som utför den, och personalen är självfallet en stor utgiftspost.

Timanställda Liv från Uppsala, snart färdig med sina universitetsstudier, gav i juni hemtjänsten ett ansikte när hon trädde fram och berättade om arbetsförhållandena. Hon skulle vara på ett nytt ställe innan hon hade lämnat det andra, alltså på flera ställen samtidigt. Detta visade sig för övrigt förekomma på fler platser i landet. Äldre fick mycket korta besök. Det var kanske allra värst för de dementa. Demensförbundet undrade i reportaget vad tre minuters samtal och ett lunchpaket ger för de dementa.

I rapporten *Matlåda med eller utan samtal?* gav Kommunal och Akademikerförbundet SSR en rad förslag till hur målen om god kvalitet ska nås. Ökad grundbemanning i äldreomsorgen, kontinuitet genom god planering och uppföljning av insatser är A och O inom vården. Snäva budgetramar gör att villkoren för biståndshandläggarna och hemtjänstens personal ger mindre omsorg till de äldre. Det finns i dag många vårdbolag som har kunder utspridda i staden. Det ger långa ressträckor, ökad körtid och stressad personal.

Två skribenter från PRO tog i Dagens Samhälle den 27 maj under rubriken *Hemtjänst – omöjliga val i ett omöjligt samhälle* upp att kostnaderna för hemtjänsten i Stockholm har fördyrats genom LOV, lagen om valfrihet. Det handlar om det stora antalet utförare. Det handlar om förfrågningsunderlag, om att bedöma ansökningar, om etablering, om att fakturera, om kontroll, om att informera med mera. De två skribenterna från PRO tog också upp ökad körtid. Trafikverket har genomfört en intressant utredning om konsekvenserna av LOV, där man har simulerat hur mycket längre körtiden mellan hemtjänstbesöken blev om man ökar antalet utförare. Redan med en utförare till, utöver kommunen, ökar körtiden med 20 procent. Med två

utförare till ökar den med cirka 35 procent. Betänk effekten av närmare 200 utförare, cirka 150 privata och cirka 40 kommunala, som i Stockholm!

Regeringens utredning måste studera denna fråga både för effektiviteten och kvaliteten inom hemtjänsten och ur klimatsynpunkt. Det ansåg två PRO-skribenter i Dagens Samhälle den 27 maj.

Anförande nr 25

T o r u n B o u c h e r (V): Fru ordförande! En god vän som är 86 år gammal har hemtjänst, städning, en timme varannan vecka. Hon bor i en tvåa. Jag talade lite grann med henne och frågade vad hon tycker om hemtjänsten. Hon sade: Ja, förstår du, den där unga flicksnärtan tror att hon kan städa på 20 minuter fast hon har en timme. Men jag sade inget, utan jag tänkte att nästa gång ska jag ta mig tid till en ordentlig diskussion med henne. Det går faktiskt inte att städa på 20 minuter, och jag har ju en timme i bistånd!

Jag tänkte att det kan ha med hennes schema och hennes arbetsgivare att göra, så jag sade åt min vän att kontakta sin biståndshandläggare. Varenda människa förstår ju att 20 minuters städning varannan vecka i en tvåa inte är riktigt vad man skulle kunna kalla för livskvalitet.

Om jag förstår det hela rätt, och om jag förstår Joakim Larsson och hans svar rätt, så är det just dessa effektiviserade tider som det nya ersättningsystemet vill komma till rätta med. Det är bra så långt. Vad som inte besvaras i interpellationen är dock varför Borgerskapet, Röda Korset, Ersta Diakoni och så vidare drog sig ur. Det ställs inte någon fråga om det, men det står ganska mycket om det i själva texten.

Det handlar inte bara om hur personal och företag använder sig av de här tiderna, utan det handlar också om biståndsbeslutet. Om biståndsbeslutet plötsligt bara är 20 minuter varannan vecka – hur kommer vi till rätta med det? Jag tycker att det egentligen finns ganska många obesvarade frågor, så jag får väl skriva en egen interpellation med lite ytterligare frågor.

Jag tycker att det skulle vara intressant att höra om det finns en dialog med Röda Korset, Borgerskapet, Ersta, HSB och alla dessa ganska stora företag som har verkat länge och som mer eller mindre backar nu. Finns det en dialog? Är de beredda att komma tillbaka? Är man beredd att ta till vara på deras erfarenheter och deras synpunkter och kanske till och med vidareutveckla detta i någon sorts samverkan med dem för att rigga ett bra system? Jag tycker också att det som är på gång är bättre än det som har varit, men jag tror att problemet är så pass stort att det kanske helt enkelt behövs göras ännu mer.

Anförande nr 26

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Också detta är ett omtalat och omskrivet problem. Våra äldre är inte helt nöjda. Det finns en hel del tydliga tecken på att allt inte står rätt till. Som det har sagts flera gånger: Flera av de seriösa entreprenörerna har lämnat verksamheterna. Om man får tro en tidning här nyligen är bara några få kvar av dem vars begynnelsebokstav inte är A.

Även jag noterade att borgarrådet Larsson inte svarar på frågan om de entreprenörer vi har förlorat – de seriösa och bra entreprenörer som jag är säker på att vi alla i den här salen har värderat högt. Min fråga är ungefär densamma som den som framställdes nyss, det vill säga: Vilka signaler kommer från dessa? Är de nöjda? Anser det att detta är tillräckligt? Kommer de att komma tillbaka till staden på grund av detta?

Anförande nr 27

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Under en interpellationsdebatt kanske man huvudsakligen har förmågan att svara på de frågor som skriftligen är ställda i interpellationen. Nu tas ytterligare frågor upp. Jag besvarar dem gärna, men nu begär man att jag ska svara på frågor som kommer muntligen under debatten i förväg. Det är faktiskt svårt, Roger Mogert. Men jag ska i alla fall göra mitt bästa för att svara på dem nu.

Om vi börjar på de punkter som flera av talarna har berört handlar det om att vi har ett antal utförare av hemtjänst i Stockholm. Det är ett antal varav några för ett antal år sedan meddelade att man hade bekymmer med det ersättningssystem som fanns. Bland annat gällde det Borgerskapet och Ersta. De meddelade att de inte avsåg att fortsätta med hemtjänstverksamheten.

Vi lyssnade mycket på deras och andras synpunkter. Vi har haft detta uppe i branschråd och särskilda referensgrupper och diskuterat hur vi ska utforma ett bättre ersättningssystem som inte enbart handlar om hur mycket pengar som kommer in i systemet utan också om hur de delas ut – därav det nya ersättningssystem som hela äldreutskottet har varit överens om, ska jag säga till er fördel, i sammanhanget.

Det som man kan konstatera är dock att Röda Korset egentligen inte har lyft frågan om Stockholms stad specifikt, utan de har meddelat att de lämnar all äldreomsorg i hela Sverige. Jag skulle nog vilja säga att när ersättningssystemet är på plats – det som nu rullas in med det nya tidsloggssystemet – tycker jag att det vore bra om Röda Korset och andra tittade över det för att se om detta system skulle kunna göra att de åtminstone kunde bedriva äldreomsorg i Stockholm. Här är det lättare än någon annanstans i Sverige, och med det nya systemet underlättas det. Men jag kan inte se ett riksbeslut om att man ska lämna äldreomsorgen som ett krav när det gäller att just Stockholms äldreomsorg var felaktigt behandlad.

Generellt sett har vi goda relationer med både de kommunala utförarna, de aktörer som finns och de organisationer som finns inom äldreomsorgen för att få in signaler om vad vi behöver förändra. Vi förändrar också. Det nya ersättningssystemet, den nya tidsloggen och de nya nivåsystem som diskuteras inom vård- och omsorgsbiten, där vi också har en bred överensstämmelse som jag uppfattar det, kombinerat med de synpunkter som kommer från Demensförbundet, Alzheimerföreningen och andra gör att vi sammanlagt utvecklar äldreomsorgen till någonting allt bättre. Det ska vi vara stolta över, och det är åtminstone jag.

Anförande nr 28

E i v o r K a r l s s o n (MP): En av mina frågor gällde om utförd tid hos vårdtagarna ska ersättas, alltså att man bara får betalt för det man utför och inte för kringsysslorna. Man menar att det har blivit en trend bland kommunerna att bara

ersätta utförd tid, det vill säga när man går in och ut hos vårdtagaren. Men det räcker inte, menar till exempel vd:n för Aleris. Det är en massa andra saker som man måste utföra, till exempel dokumentation, handledning och vidareutbildning. Mycket av den tiden ersätts inte. Detta kanske vi kan få svar på.

Jag vill också ta upp lite grann om anhörigvårdarna och hur länge de orkar. Hur går det med dagens låga ersättning när de anhöriga inte orkar verka och jobba gratis längre? Ulla är 79 år. Hon har en dement man, Arne, som är 89 år. För tio år sedan började han bli dement. Han har haft sex hjärtinfarkter. Han har genomgått flera hjärtoperationer. Han har lungsjukdomen KOL och han har haft tia-attacker. För tre år sedan började Ulla söka avlastningsplats via kommunen. Efter uppemot tre år har hon haft 17 handläggare, och det har varit en tungrodd apparat, säger hon. I dag har Ulla fyra timmars avlösning i veckan om hon ringer minst en vecka innan. Fyra dagar i veckan är Arne på dagverksamhet i några timmar. I övrigt sköter Ulla sin man. Hon har blivit fånge i sitt eget hus. En enda gång har Ulla bett om tre veckors avlastning och att Arne skulle komma till ett korttidsboende. Hon behövde vila i en vecka, hon skulle stänga deras sommarhus i en vecka och hon ville få umgås med sina vänner lite grann. Men det blev nej. Biståndshandläggarna ansåg att Arne kunde vara hemma ensam i en vecka, vilket var omöjligt. Ulla säger att hon förstår biståndshandläggarna. Det är inget trevligt jobb när de måste neka trots att de ser behoven.

En PRO-ombudsman menar i samband med detta att mycket av det som är bra i lagstiftningen inskränks av kommunerna. Att hålla budgeten väger tyngre.

Anförande nr 29

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag får be att påpeka för borgarrådet att frågan är rubricerad *För låg ersättning när privata vårdföretag nu lämnar verksamheterna*. Det anmärkningsvärda här är kanske inte att jag vill ha svar på just de frågorna, utan att borgarrådet inte berör frågan över huvud taget i sitt svar. Ännu mer anmärkningsvärt tycker jag att det är att borgarrådet än en gång inför denna församling påstår att det är ett generellt beslut som gjorde att Röda Korset lämnade detta. Han gör det än en gång. Det skedde nämligen i fullmäktigeärendet också.

Låt mig läsa högt ur Dagens Nyheter den 25 februari i år. Där står: Röda Korset hoppar av äldreomsorgen. Skälet är att de inte anser att de kan hålla god kvalitet med den ersättning som Stockholms stad betalar. Men det känner varken stockholmarna eller kommunfullmäktiges politiker till. Vid nästa sammanträde väntas fullmäktige besluta att byta entreprenör på tre äldreboenden. Två av dem, Kattrumpstullen på Östermalm och St Eriks på Kungsholmen, drivs av stiftelsen Rödakorshemmet. I det underlag som politikerna – det är alltså vi – får och som allmänheten kan läsa på stadens hemsida står kort och gott: Skälet är ett generellt beslut av stiftelsen om att i fortsättningen inte driva äldreboenden. Nej, de vill förstås inte skriva vad det beror på, säger Eva von Strauss, direktör för stiftelsens vård- och omsorgsverksamheter.

Det är därför anmärkningsvärt, tycker jag, att borgarrådet än en gång står och säger till oss att detta är ett generellt beslut och att det inte finns något missnöje hos entreprenören med ersättningen.

Anförande nr 30

Borgarrådet L a r s s o n (M): Kanske Roger Mogert skulle bekymra sig med att ta kontakt med vederbörande verksamhetschef och diskutera med henne på det sätt som jag har gjort: Vad var skälet till att ni lämnade detta besked om att ni inte vill driva äldreomsorg i Stockholm? Det är ett generellt beslut som handlar om hela Sverige. Det är det besked hon ger till mig. Det är det besked hon gav på det möte som vi hade i detta sammanhang och som också handlade om hur vi skulle utveckla äldreomsorgen i Stockholm.

Roger Mogert! Bekymra dig om att ta reda på fler saker än vad du har gjort i det här sammanhanget? Du kan tala med dem likväl som jag kan tala med dem. Jag vet att Stockholms stad är den kommun som har tillfört mest resurser under den här perioden. Jag vet att vårt system utifrån det nya ersättningssystemet kommer att locka in fler att satsa på Stockholm som den kommun där man vill utveckla sina idéer för äldreomsorgen. Jag vet att det är så, för vi har tagit fram detta system tillsammans med representanter från dessa aktörer, från andra som arbetar inom äldreomsorgen och från de förbund som jag nämnde. Vi har tagit intryck. Det gör uppenbarligen inte du.

Det är det jag menar när jag säger att när vi får fram en interpellation som handlar om ett antal aktörer skriver jag också i svaret att vi har tillfört 837 miljoner kronor till äldreomsorgen. Det står i sista meningen i svaret på din fråga om hur mycket vi har tillfört äldreomsorgen. Det är likväl inte hela svaret, för vi måste också se till att vi får dessa pengar ut till verksamheten. Då ser vi över systemet på det sätt som aktörerna har efterfrågat. Det skulle inte förvåna mig om ett antal av de aktörer – det är en handfull – som har lämnat systemet kan vara intresserade av att komma tillbaka nu när vi får det nya ersättningssystemet och det nya nivåsystemet på plats. Nu talar vi om både hemtjänst och vård och omsorg i samma mening. Det gör det hela något mer tillkrånglat. Förändringarna ligger dock liknande i tid, så vi kommer att se fördelarna med förändringar ungefär samtidigt.

Faktum är att tidsloggen kommer att ta hänsyn till den tid som man har när man går mellan brukarna inom hemtjänsten. När man går emellan har det uppfattats som att man har blivit av med mycket tid och därmed pengar. Det har räknats in i det nya ersättningssystem som nu diskuteras och som nu är ute på remiss, för övrigt.

Jag tror – och jag är förvissad om – att detta kommer att bli ett bättre system än det vi har i dag. Men det system vi har i dag är likväl betydligt bättre än det vi tog över 2006; det kan jag lova.

Anförande nr 31

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag kan lugna borgarrådet Larsson med att jag talade med verksamhetschefen före DN-intervjun och efter DN-intervjun. Hon sade exakt samma sak till mig som hon sade i DN. Jag tror att du kan vara helt trygg med både mig och Dagens Nyheter i detta fall.

Sedan är det lite märkligt att borgarrådet gör om systemet, såvitt jag kan förstå, därför att entreprenörerna inte är nöjda och att de äldre inte är nöjda. Den enda som egentligen är nöjd med systemet är äldreborgarrådet. Ändå gör han om det med något slags sovjetiskt resonemang där han säger att det inte finns några problem och att det

inte fanns några problem förut men att vi kommer att lösa dem med det nya systemet. Det är ett trolleritrick av rang.

Anförande nr 32

Borgarrådet L a r s s o n (M): Roger Mogert! Jag tror att debatten blir mycket bra om vi försöker se till att vi får fram skiljelinjerna kring äldreomsorgen. Vad vill du göra för att utveckla äldreomsorgen? Hur vill du se till att det finns möjligheter att välja mellan olika alternativ inom äldreomsorgen? Jag tror att du har en del intressanta frågeställningar som du kan ta upp.

Men ska vi föra debatten på den här nivån? Det är vi som har sett till att vi förfinar systemen. Det är inte ni som har gjort det. När vi tog över 2006 inleddes arbetet med att se till att vi skulle få en valfrihet inom äldreomsorgen. Det är vi som har sett till att vi har förändrat så att man har möjlighet att välja mellan olika alternativ i den här staden. Då ser vi också att man behöver lyssna in när ersättningssystemen kräver förändring så att det också ger det resultat man önskar. Här är ett antal aktörer som har påvisat att man ser olika på detta i olika stadsdelar. Med färre nivåer inom vård- och omsorgssystemet kommer detta att bli lättare att följa. Det kommer att bli lättare för den äldre, och det kommer att bli lättare för kvalitetsuppföljningen.

När det gäller hemtjänsten har kritiken handlat mycket om den tid då man går mellan brukarna. Det handlar om det faktum att det är svårt för den äldre att veta hur mycket tid som i praktiken utförs i det enskilda hemmet kontra det beslut man har.

Allt detta är det vi som nu förändrar, och vi gör det i viss form av enighet. Då kritiserar du att vi över huvud taget har gått med och gjort en förändring. Vi har gjort en förändring, och du säger att vi slår vakt om det som har varit. Nej, vi slår vakt om god kvalitet, och vi förändrar det som inte är fullgott. Det ska vi vara stolta över. Det är stockholmarnas äldreomsorg som vi nu går in och förändrar utefter system som inte har varit fullt så bra som vi kanske hade önskat från början. Men det är betydligt bättre än det vi hade när vi tog över 2006. Vi har kommit långt.

Lyssna på de förbund och andra som är engagerade i äldreomsorgen – Demensförbundet, Alzheimerföreningen och andra! De ser hur vi utvecklar särskilda demenssatsningar och särskilda demensteam som arbetar med kompetens och med kvalitet och som ser till att göra det i vår äldreomsorg i dag på ett sätt som inte ens var uppe för diskussion för tio år sedan. Det har hänt mycket i Stockholm, och det ska vi vara stolta över. Och vi ska rätta till det som ännu inte är tillräckligt bra.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Moderaternas nya skolpolitik*

Anförande nr 33

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag har en fråga om skolpolitiken. Det blev lite lustigt när Moderaterna efter sju år i majoritet i staden nu tar bladet från munnen och börjar prata skola. Jag har förstått av annonserna att det är finansborgarrådet som är skolpolitisk talesperson i Moderaterna. I annonserna kan man bland annat läsa om krav på läxhjälp, eller ”lixhjälp” som jag tror att ni kallar det, och mindre skolklasser. Det är krav som delvis känns igen från andra partier, så man får väl säga att det känns som att vi är på väg in i valsången.

Jag skulle vilja ställa några frågor. Vad är det som har hindrat er dessa sju år från att genomföra detta? Vi andra har uppfattat att det är ni som är hindret. Jag ska inte göra mig till talesperson för Folkpartiet, men nåväl... Vad är det som har hindrat er från att bygga ut läxhjälpen? Vilka klasser är det ni ska minska och hur mycket? Det skulle jag vilja veta.

Anförande nr 34

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tackar Roger Mogert för frågan. Vi kommer nog att väcka Roger Mogert många gånger under det kommande året i många olika politiska frågor. Även om man inte har borgarrådsansvaret i ett ämne så är man inte utanför det. Det tror jag knappast heller att vi har varit när det gäller skolpolitiken. Förra mandatperioden hade Roger Mogert och Cecilia Brinck åtskilliga drabbningar om skolan, till exempel, och vi har företrädare nu också.

Vad det handlar om är att sedan Alliansen tog och fick ledningen i landet och här i staden har det skett en enorm reformering av svensk skola som var helt nödvändig. Den har vi debatterat, och kommer att debattera, många gånger. Det är verkligen en del i allianspolitiken som vi känner stor stolthet över.

Men det stannar inte upp, utan utvecklingen går vidare. Föräldrar, elever och lärare har nya frågor och nya problem. När det gäller mindre klasser hade du om du hade läst annonserna lite mer noggrant sett att det handlar om förskoleklass – eller vad man nu kallar det, det är ju olika – till tredje klass. Det är också där forskningen säger att det är extra viktigt med mindre grupper. Det är inte så att vi tycker att situationen i Stockholm är katastrofal generellt sett på detta område. Men när vi ska ta nya reformsteg är det på detta vi vill peka. Det blir särskilt viktigt att skicka den signalen i ett läge där just grundskolan växer så kraftigt på grund av befolkningsökningen. Därför blir det viktigt att också ge den tydliga politiska signalen om att klass- och gruppstorlekar bland de mindre barnen är extra viktigt och en prioriterad fråga.

Du har nog kunnat läsa om läxhjälp i våra budgetar tidigare om du hade läst skolavsnittet lite mer noggrant. Det är absolut inget nytt, men det är viktigt. Och det är inte färdigutbyggt på något sätt. Det är också ett område som måste och kan utvecklas.

Anförande nr 35

Borgarrådet M o g e r t (S): Det stämmer att jag och Cecilia Brinck hade debatter. Det var mestadels när ni sade nej till förslag om att satsa mer resurser på skolan. En av de mest resurskrävande saker man kan göra – och det kommer du kanske att märka när du i budgetsammanhang nu börjar räkna på mindre skolklasser – är just detta. Det krävs resurser, och det krävs ett systematiskt arbete. Det är lite därför jag frågar. Det handlar inte om vilken åldersgrupp det gäller, utan eftersom forskningsläget är som det är utgick jag ifrån att det handlar om sexårs till tredje klass. Det är en ganska entydig forskning som visar detta.

Men vilka områden kommer ni att prioritera, och vilka skolor kommer ni att prioritera? Ni kommer inte att klara detta på ett år. Det är väl ungefär så lång tid ni har kvar innan ni hamnar i opposition. Ni hinner inte genomföra något som helst avtryck om det bara är en generell utsmyckning.

Min fråga är: Vad är det ni prioriterar? När det gäller läxhjälpen säger du att det har stått i budgeten i många år. Men det har ju inte hänt någonting! Frågan är: När börjar denna utbyggnad av läxhjälpen? När får vi en läxhjälp för alla som behöver det? Och vad är det som har varit hindret de här sju åren? Det är det som är frågan.

Anförande nr 36

Borgarrådet N o r d i n (M): För att börja med läxhjälpen är det inte så att det inte har hänt någonting. Det har hänt mycket på området, men det finns mycket mer som fortfarande kan göras. Det är viktigt att detta sker.

Det är självklart att oavsett vem som är finansborgarråd måste alla stora ekonomiska reformer ske successivt. Det handlar också om att ha en tydlig politisk inriktning. Jag kan bara dra en parallell med den demenssatsning som Stockholm har gjort under flera år och som vi pekar på att vi kommer att fortsätta med framåt i tiden. Det är realistiskt: Mindre undervisningsgrupper kräver lärare. Det kräver lokaler. Allt sådant tar tid. Vi kommer ändå att få dammsuga hela regionen efter lärare för att klara den utbyggnad av grundskolan som befolkningsökningen kräver.

Det är alldeles riktigt att detta är ett långsiktigt reformarbete. Inte desto mindre är det viktigt. Roger Mogert och Socialdemokraterna har utlovat att man i princip kan göra detta över en natt fast ni inte har särskilt mycket mer pengar i er skuggbudget än vad vi har i vår budget. Det är inte trovärdigt.

Anförande nr 37

Borgarrådet M o g e r t (S): Låt mig börja med läxhjälpen. Du säger att det har hänt mycket. Det stora som har hänt på läxhjälpens område är RUT-avdraget. Det gör att de som har det gott ställt kan köpa läxhjälp. Om du tittar på dina egna annonser – vilket jag antar att gör när du någon gång åker tunnelbana – ser du att de konkurrerar med andra. Det går ungefär två tre annonser på var och en av dina för läxhjälpsföretag som säljer just läxhjälp. Det är det stora. I kölvattnet av detta kan vi se att Mattecentrum fick sina pengar frysta av förvaltningen med hänvisning till att de konkurrerade med de privata verksamheterna. Det är det stora som har hänt på läxhjälpsområdet. Den kommunala verksamheten har vi inte sett någon större utbyggnad av.

När det gäller klasserna har vi en långsiktighet. Det har vi sagt; detta kommer inte att ske över en natt. Det är därför jag frågar dig: Vilka delar av staden kommer ni att prioritera, och vilka områden? Det är ganska svåra områden. Jag märker att ni kanske inte riktigt har tänkt igenom detta, men det är trevligt att ni har börjat med en kampanj. Det är en bra början.

Anförande nr 38

Borgarrådet **N o r d i n** (M): Herr ordförande! När det gäller reformeringen av skolan och när det gäller att se till att alla barn når målen har vi ett arbete i gång inom utbildningsnämndens hank och stör om 15 fokusskolor. Det handlar då inte bara om undervisningsgrupper utan också om många andra frågor. Det är klart att man i det generella reformarbete som gäller hela utbildningsväsendet i Stockholm också har fokus på de skolor som behöver extra stöd. Så funkar arbetet redan i dag.

Jag tänker inte peka finger åt de föräldrar som i dag engagerar sig och skaffar läxhjälp till sina barn, till exempel via RUT-avdrag. Jag ser inte detta som bekymret. Däremot är det självfallet inte tillräckligt. Det är inte svaret på behovet av läxhjälp. Det vet Roger Mogert, och det vet jag. Om vi bara förlitade oss på detta är det många barn som skulle hamna utanför. Därför kräver vi också att det på skolan och fritis finns läxhjälpstillfällen. Jag såg att biblioteken nu också tillsammans med frivilliga erbjuder detta. Det krävs.

Fråga nr 2. Planering, tidplan och utbredning av nya naturreservat i Älvsjöskogen, Årstaskogen och Kyrkhamn

Anförande nr 39

K a t a r i n a L u h r (MP): Herr ordförande! Jag skulle vilja fråga borgarrådet Joakim Larsson om instiftandet av nya naturreservat. Enligt Alliansens budget för 2013 ska nya naturreservat planeras i Älvsjöskogen, Årstaskogen och Kyrkhamn i enlighet med tidigare beslut. Om man sedan följer planeringen på stockholm.se ser man att tidsplaneringen har skjutits fram ett flertal gånger. Det senaste framflyttandet av tidsplanen på hemsidan skedde den 29 augusti.

Jag vill därför fråga borgarrådet hur arbetet med de nya naturreservaten fortskrider.

Anförande nr 40

Borgarrådet **L a r s s o n** (M): Herr ordförande! Jag tackar Katarina för frågan. Jag har noterat att vi i samband med tertialettan hade en skrivning om naturreservaten och hur arbetet fortskrider och i vilket av dem utredningsarbetet är påbörjat. I fullmäktiges budget hade man inte sagt vilken avgränsning man skulle ha, utan man sade i fullmäktiges beslut att det var inom dessa områden. Det har gjort att våra kontor har behövt sätta sig ned och titta på vad som är de lämpliga gränsdragningarna, vilket de också har gjort.

Vi ser naturreservatsbildningarna som ett sätt att både kunna bevara våra värdefulla naturområden, som ger ett mervärde här i Stockholm, och se till att vi inte sätter detta i motsättning till att staden utvecklas. Man ska kunna bygga till exempel på Årstafältet och på sådana områden som ligger i anslutning till det som man diskuterar i reservat. Den kombination som vi nu ser framför oss är den som håller på att

utredas i de olika förslagen. När det gäller just Älvsjöskogen och Kyrkhamn har utredningsarbetet påbörjats under juni eller maj månad, tror jag att det var.

Anförande nr 41

K a t a r i n a L u h r (MP): Tack för svaret! Det var roligt att du nämnde våra olika kontor, för det står i budgeten att planering ska ske i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och berörda stadsdelsnämnder. Det är jättelämpligt då naturreservaten enligt miljöbalken har som grundläggande syfte att bevara biologisk mångfald, skydda livsmiljön för skyddsvärda arter, bevara värdefull natur och tillgodose behov av områden för friluftsliv. Här har både miljöförvaltningen och stadsdelsnämnderna en viktig roll i den grundläggande planeringen eftersom det är de som har ganska mycket kunskap om vilka områden som behöver bevaras.

Som vice ordförande i miljö- och hälsoskyddsnämnden har jag haft svårt att få reda på hur arbetet med reservaten fortskrider eftersom miljöförvaltningen har väldigt lite info om processen. En följdfråga är därför hur borgarrådet tänker sig samarbetet mellan nämnderna. Finns det samarbete mellan förvaltningarna eller har exploateringsnämnden tagit över hela planeringen av Stockholms naturreservat?

Anförande nr 42

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu var det exploateringsnämnden som fick i uppdrag att inrätta dessa och att se till att man får en gränsdragning tillsammans med övriga kontor. När man talar om de olika stadsdelar som detta berör måste man dra dessa gränser utefter att man tar hänsyn till var eventuell exploatering är möjlig. Var är det lämpligt att bygga bostäder? Vi har ett mål om 100 000 nya bostäder i Stockholm. Vi vet att det går att förena med reservatsbildning, men det måste också betyda att vi får gränsdragningar som är lämpliga och som gör att man får ett mervärde. Det kan handla om bra portar in i reservaten och så vidare som gör att det hela kanske blir mer tillgängligt än vad det till och mer är i dag.

Ta Årsta och Älvsjöskogen som ett exempel. Möjligheten att få bra ingångar i dessa resultat kan bli större genom att man bygger bostäder i anslutning till dem. Det är sådant här som kontoren resonerar om, men det är exploateringskontoret som har fått uppdraget. Därmed är det också de som sedan kommer att begära in synpunkter från stadsdelar och andra.

Anförande nr 43

K a t a r i n a L u h r (MP): Vad bra! Då kommer vi också till gränsdragningen. Kyrkhamnsområdet, som ligger i en av Stockholmsregionens gröna kilar, den så kallade Görvälnskilen, verkar i Alliansens budget ha krympt till bara Kyrkhamn. Det finns en oro för att reservatet i Kyrkhamn inte längre kommer att knyta an till Görvälns naturreservat, som ligger i Järfälla kommun. Det var den ursprungliga tanken för att skapa synergi och behålla spridningsvägarna mellan reservaten.

Enligt experter finns det risk för att reservatet och därmed också skyddsvärdet kan bli så litet att det blir enklare och billigare att slopa reservatsbestämmelserna och i stället skydda den kvarvarande markremsan inom vanliga planbestämmelser.

Mina sista frågor är: Hur omfattande planeras naturreservatet vid Kyrkhamn att bli? Och tänker borgarrådet slopa planerna på att göra Kyrkhamn till naturreservat?

Anförande nr 44

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ska inte föregå exploateringskontorets förslag, men jag kan konstatera att de klippstränder och de skogsdelar som man har resonerat om när det gäller Kyrkhamn är det som troligtvis kommer i förslaget. Men man håller på att titta på gränsdragningarna. Vi tror fortfarande på möjligheten att få fler bostäder i anslutning till det som blir framtida reservat. Vi tror att detta är fullt möjligt och att det kan ge mervärden för reservaten.

Jag tror att en våt filt på det sätt som det ibland har förts diskussioner om när det gäller reservat – att man bara lägger en våt filt över utvecklingen av ett område – snarare kan konservera ett beteende när det gäller hur man använder sig av de här skogarna. Detta kan skapa möjligheter till bättre ingångar till det som blir de framtida reservaten, men det kräver också att man vågar pröva hur nära vi kan gå med en bostadsbebyggelse eller annat. Gränsdragningen kommer vi att kunna diskutera här när förslaget kommer.

Fråga nr 3. Firande av kungen

Anförande nr 45

A n n M a r i E n g e l (V): Sten! Jag har förstått att SLK har blivit festarrangör och ska fira kungens 40 år som kung med att inbjuda till dans på borggården. För att få dansa där till kungens ära den 15 september får stockholmarna bidra med 3 miljoner kronor, har jag fått reda på.

Jag tänkte fråga: Vem har fattat detta beslut? Varifrån kommer pengarna? Är det stadens uppdrag att fira kungen, och är det SLK:s uppdrag att vara festarrangör?

Anförande nr 46

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tackar Ann Mari Engel för frågan. Kungen är Sveriges statschef och har varit det i 40 år. Det finns en hel del – kanske inte alla, men jag tror att det är merparten – som tycker att det finns all anledning att fira hans insatser under 40 år. Vi har fattat beslut om detta i kommunstyrelsen; jag tror att det fanns med i tertialrapport 1, om jag inte minns fel. Pengarna kommer från central medelsreserv.

Detta skiljer sig inte från andra tillfällen då Stockholms stad med olika majoriteter har deltagit i och gjort saker omkring firandet när det gäller statschefen. Jag minns när kungen fyllde 50 år. Då var Mats Hulth finansborgarråd, och då hade vi också en fest. Den hölls i Globen, och det var Stockholms stad som stod för det hela med artister och så vidare. Detta blir något enklare än Globenfestligheten, men det är en större möjlighet för den stockholmare som känner för det att också delta i det hela.

Detta är bakgrunden. Jag tycker att det är naturligt att huvudstaden gör någonting i samband med statschefens jubileum.

Anförande nr 47

A n n M a r i E n g e l (V): Vi är, som du förstår, inte riktigt överens om den bedömningen. Vi tycker inte att det är Stockholms stads och stockholmarnas uppdrag att fira kungen. Jag tycker att summan tre miljoner är hög för att ordna dans på borggården. Jag vet inte vad som har skett tidigare, och jag tycker inte riktigt att det

hör hit. Jag undrar om det verkligen är stadens uppdrag, för det finns ändå väldigt många olika åsikter om både monarkin och kungen i staden. För mig ger det ett ganska underligt intryck att staden ska gå in och lägga tre miljoner av skattepengar på den här dansen.

Kan du tala om hur budgeten ser ut?

Anförande nr 48

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Oavsett om Vänsterpartiet har en annan uppfattning om statskicket, Ann Mari Engel, blir ni nedröstade i riksdagen varje år. Tack vare Vänsterpartiet slår riksdagen varje år fast att Sverige ska vara en konstitutionell monarki. På det sättet gör ni stora insatser för monarkin, och det borde jag egentligen tacka er för. Det blir tydligt att detta är demokratiskt beslutat av Sveriges riksdag. Nog får man säga att även om opinionsmätningar på det här området kan gå upp och ned skulle många politiker önska att de skulle vara i närheten av det stöd som monarkin och kungen har bland det svenska folket. I den delen känner jag att detta är solitt.

Jag ser som sagt också formellt på detta. Om Sverige hade varit republik och vi hade haft en president som hade hållit sig kvar i 40 år kanske man skulle vara trött på vederbörande, beroende på hur mycket i politiken hon eller han deltog. Men om det var en konstitutionell president som var representant och hade haft detta förtroende i 40 år skulle jag gärna fira henne eller honom också.

Anförande nr 49

A n n M a r i E n g e l (V): Sten! Det är väl det som är skillnaden; en vald person håller sig inte kvar i 40 år. Det är bara ett ärvt ämbete som fungerar på det sättet, och det tillhör det som vi kritiserar systemet för.

Men nu talar vi inte om vad som är aktuellt i Sveriges riksdag, utan vi talar om den här församlingen. Stockholms stad har väl inga åtaganden gentemot statskicket såvitt jag vet. Nu kan man ju hoppas att det bidrar till att Republikanska föreningen får ännu fler medlemmar, som de fick när vi ställde upp vid det kungliga bröllopet. Jag tycker ändå att det känns lite konstigt att staden med alla de stora behov vi har av aktiviteter och firanden i andra delar av staden ska lägga tre miljoner på att fira kungen och dansa på borggården. Jag måste säga att jag tycker att det ger ett ganska löjeväckande intryck.

Kan du fortfarande inte tala om hur budgeten ser ut? Hur kan det kosta tre miljoner?

Anförande nr 50

Borgarrådet N o r d i n (M): Vi har anslagit en ram i kommunstyrelsen. Sedan sitter inte jag och detaljstyr vare sig när det gäller kungens 40-årsjubileum, Stockholms stads kulturvecka eller vilka evenemang vi än har. Jag sitter inte, och det gör inga andra politiker heller, och detaljstyr vad vi ska göra och vad budgeten ska användas till – gudskelov! Så ska vi väl ändå inte ha det. Kommunstyrelsen ska inte fatta beslut om det, tycker jag. Det får vi överlåta till andra att göra inom ramen för ekonomin och på ett värdigt sätt. Det tycker jag att detta är, och det är särskilt positivt att stockholmarna är inbjudna på ett sätt som kanske är ovanligt till någonting som kan vara trevligt och samtidigt ovanligt.

Jag tycker att huvudstaden har en roll oavsett om det gäller statschefen, kungen, regeringen eller besök i Stockholm – som vi har nu här i veckan och som också innebär åtaganden för staden – och att det är naturligt att huvudstaden tar detta ansvar.

Fråga nr 4. Stockholm stads samarbetsavtal med Sankt Petersburg

Anförande nr 51

E m i l i a B j u g g r e n (S): Under det senaste året har vi med förskräckelse kunnat följa hur förtrycket av hbt-personer i Ryssland har förvärrats och avancerat genom att det har blivit en del av lagar och regelverk. I den offentliga debatt som har förts om detta ställs det mycket krav på framför allt idrotten och att svenska idrottare ska ta avstånd, kanske genom att bojkotta OS och dylika evenemang. Det har också förts en diskussion om huruvida Emma Green Tregaros målade naglar var ett politiskt ställningstagande under VM.

Jag tycker att vi ska ge all heder åt Emma och de idrottare som faktiskt vågar ta ställning. Men idrottare är inte de enda som har möjlighet att visa vad de tycker om dessa frågor. Stockholm som Sveriges huvudstad har nu ett aktivt samarbetsavtal med St Petersburg som man kanske också skulle kunna sätta lite tryck i frågan genom.

Jag undrar helt enkelt, Sten Nordin, om Stockholm kommer att agera när det gäller det politiska läget i St Petersburg för att markera att detta inte är acceptabelt.

Anförande nr 52

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Nej, vi har inte ett aktivt samarbetsavtal med St Petersburg. Det finns ett formellt avtal från när Mats Hulth var finansborgarråd. Det är i högsta grad vilande sedan många år tillbaka. Det enda den här debatten möjligen har åstadkommit är ett missförstånd hos människor som tror att vi har ett aktivt samarbetsavtal. Det är jättebra att du ställer den här frågan, för det har vi inte.

Jag ogillar lika mycket som du det som regimen i Ryssland ägnar sig åt både när det gäller hbt-personer och tyvärr också väldigt mycket annat. Det handlar om mänskliga rättigheter. Det finns all anledning att vara kritisk.

Sedan 2008 ingår vi inte vänskapsavtal över huvud taget, utan vi har praktiska samarbetsavtal om till exempel miljöfrågor. Vi har ingenting sådant med St Petersburg. Vi har avvecklat det kontor som Stockholm hade i St Petersburg. Det gjorde vi långt tidigare av andra skäl, men i dag känns det skönt att vi har avvecklat det.

Utrikespolitik drivs inte av kommuner. Men Sverige som nation markerar, inte minst har utrikesminister Carl Bildt varit tämligen frispråkig i kritik av det som Ryssland gör. Det har i all fall mitt varma stöd, och jag är övertygad om att det också har Stockholms varma stöd att vi gör på detta sätt.

Vi kommer att återkomma till kommunfullmäktige för att se över detta och de andra vilande avtal som finns. Vi ska se hur vi med ett fullmäktigebeslut kan markera att vi inte har samarbetsavtal. Vi ingår i stället aktiva praktiska avtal i praktiska frågor.

Sedan är jag fullt beredd att som politiker artikulera opinion mot det som sker i Ryssland och som vi tycker väldigt illa om.

Anförande nr 53

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det är glädjande att få klargjort att detta avtal inte är aktivt. Eftersom det har kommit påtryckningar från både vår sida och från Folkpartiets sida om att bryta detta avtal och eftersom du uttrycker en stark åsikt att du är villig att bilda opinion i frågan kanske man rent formellt skulle kunna bryta avtalet bara för att markera att vi inte accepterar detta. St Petersburg är en av de städer som har varit drivande i denna lagstiftning. De var tidiga med att förbjuda information om hbt-frågor och den typen av politik för att helt enkelt försvåra för människor i staden.

Detta är som sagt mycket glädjande, men då kanske vi också kan ta steget och helt bryta det vilande avtalet.

Anförande nr 54

Borgarrådet N o r d i n (M): Vi återkommer som sagt till kommunfullmäktige med ett ärende när det gäller dessa olika vilande avtal och hur fullmäktige kan fatta beslut om att vi inte anser att de längre gäller. Vi känner oss inte bundna av dem, utan vi känner oss bundna av de nya avtal som vi har ingått efter 2008.

Anförande nr 55

E m i l i a B j u g g r e n (S): Tack! Då ser jag fram emot att få se dina tydliga markeringar mot den förda politiken i Ryssland.

Fråga nr 5. Hur ser tillgången till specialpedagogik ut i Stockholm på gymnasienivå?

Anförande nr 56

K a r i n R å g s j ö (V): Lotta! I dag presenteras en studie gjord av Joacim Ramberg på Stockholms universitet. Den visar att man har åtta gånger större chans om man går i ett kommunalt gymnasium att ha tillgång till specialpedagogiskt stöd än om man går i ett fristående gymnasium. Det är ganska häpnadsväckande. Man undrar förstås hur det ser ut i Stockholm. Studien visar att det varken är fler lärare per elev eller fler behöriga lärare inom den fria sektorn, så att säga.

Jag är nyfiken på det specialpedagogiska stöd som man kan få i Stockholms skolor och på de fristående skolorna. Hur ser det ut i Stockholm? Det är jag supernyfiken på.

Anförande nr 57

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det är både ris och ros, som vanligt. Jag har inga specifika siffror för gymnasieskolan i Stockholm. Däremot har jag siffror för skolan i Stockholm. Där kan man säga att antalet specialpedagoger har ökat varje år i princip.

Däremot är vårt stora problem speciallärare. Det beror på att antalet speciallärare minskar i våra skolor, och det beror i sin tur på att många nu går i pension. De ersätts inte, och det beror på att bland andra Vänsterpartiet har medverkat till att vi ska avskaffa den speciella lärarutbildningen. Skillnaden mellan specialpedagoger och

speciallärare är att specialpedagoger har ett mer övergripande ansvar i en skola medan speciallärare jobbar mer enskilt med elever.

Nu är denna utbildning återupprättad; den finns nu igen i Sverige. Förhoppningen är naturligtvis att vi så småningom ska kunna rekrytera fler speciallärare också till våra skolor och inte bara specialpedagoger. Båda dessa yrkeskategorier är viktiga.

Anförande nr 58

K a r i n R å g s j ö (V): Den studie som har gjorts på 391 kommunala gymnasier visar att på en majoritet av de kommunala gymnasierna, 90,3 procent, kan man erhålla specialpedagog om man behöver det. Siffran för de fristående är 32 procent. Det är en markant skillnad.

Jag undrar om det inte vore bra att ha lite pejl här, Lotta, på Stockholm också – både på de fristående och på de kommunala skolorna – för att se vad man kan göra. Det är ganska intressant. Om det är så stora skillnader kanske man skulle göra någonting åt det. Jag vet inte hur det ser ut med de fristående och de kommunala och om det är någon skillnad. Skulle man inte kunna titta på det? Tycker du inte att vi behöver göra det?

Anförande nr 59

Borgarrådet E d h o l m (FP): Som sagt har jag inga siffror för hur det ser ut i de kommunala gymnasieskolorna kontra de kommunala grundskolorna. Det går säkert att ta fram sådana. Men jag har totalsiffror för våra kommunala skolor och för hur stort antal speciallärare och specialpedagoger vi har. Det är det viktigaste – att vi har koll på våra egna skolor, tycker jag.

När det gäller de fristående skolorna måste man ställa frågan till dem. Det är Skolinspektionen som har det ansvaret i Sverige när de gör sina granskningar för att se att skolorna uppfyller skollagen. Det är klart att en viktig del i skollagen är just att se till att de elever som mest behöver stöd också får det. Det är därför speciallärarna och specialpedagogerna är så viktiga. Men jag ser inget behov av att Stockholms stad skulle ta fram denna information. Jag tycker att det är en fråga för Skolinspektionen.

Anförande nr 60

K a r i n R å g s j ö (V): Lotta! Man kan se på det här på lite olika sätt. Man skulle kunna slänga ut en fråga både till de kommunala skolorna och till de fristående skolorna och pejla lite. Om det är så här markanta skillnader så är det förstås ett problem.

Vi lever i en stad. Det handlar inte om ett fåtal fristående gymnasier och grundskolor som vi har, utan det är ganska många. Då är det bra att vi som kommun ändå har pejl på vilken typ av gymnasier vi har. Man kan tycka att på de fantastiska webbsidor vi har där man kan välja skolor borde denna typ av information kunna läggas in. Man skulle också kunna titta på lärartäthet, utbildning och whatsoever om man nu ska välja. Jag tycker att detta är en jätteviktig fråga, och jag tycker att vi ska ha pejl på den i Stockholm.

Anförande nr 61

Borgarrådet E d h o l m (FP): Man kan naturligtvis skaffa sig pejl på detta om man vill. Men det man måste komma ihåg är att det som läggs ut på stockholm.se måste vara sådan information som är hållfast under åtminstone ett år. Man kan inte ha ett system där man hela tiden ändrar siffrorna. De måste vara någorlunda stabila. Jag tycker trots allt att detta framför allt är en fråga för statens skolinspektion att ta tag i. Man har just inspekterat samtliga gymnasieskolor i Stockholms stad – både kommunala och fristående. Om man då har sett att detta leder till en brist för eleverna så utgår jag ifrån att man också har påpekat det i sina förelägganden.

Nu granskas samtliga grundskolor, både kommunala och fristående, i Stockholms stad. Det är klart att denna typ av delar i en skola är viktig för Skolinspektionen att granska alldeles oavsett om det är en kommunal eller en fristående skola. Det är viktigt både med specialpedagoger och med speciallärare. Därför är jag så glad att denna utbildning nu är återupprättad.

Fråga nr 6. Arbetsvillkor och löner vid "Stockholms parkering"

Anförande nr 62

S a l a r R a s h i d (S): För några veckor sedan avslöjades att i ett jobb för Stockholm Parkering hade underentreprenören anställt personal på vad som måste beskrivas som otillständiga arbetsvillkor. När det kom till allmänhetens kännedom var bolaget tydligt med att det inte skulle förekomma och hävdade att det stred mot kontraktet om att underleverantörer skulle godkännas av Stockholm Parkering. Ändå har just detta skett; människor har utnyttjats i ett av staden finansierat arbete.

Jag vill därför fråga Ulla vad hon har gjort sedan frågan uppmärksammades och för att inte detta ska ske igen.

Anförande nr 63

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Tack för frågan! Jag har inte behövt göra så mycket eftersom parkeringsbolaget ledning tog tag i frågan ganska omedelbart och konstaterade att entreprenören hade brutit mot de avtal som finns när det gäller underentreprenörer och att man inte hade för avsikt från Stockholm Parkerings sida sett att betala för arbeten så länge som det inte fanns skäligen avtalsvillkor och så länge inte avtalen följdes.

Nu har jag precis fått information om att Züblin, som är den som är huvudentreprenör i bygget, har projektanställt de medarbetare som fanns hos underentreprenören retroaktivt. De kommer alltså att få den lön som gäller enligt svenska kollektivavtal även retroaktivt och också framledes arbeta för att fullfölja uppdraget.

Anförande nr 64

S a l a r R a s h i d (S): Det är trist att ni inte ser det allvarliga i detta. Tänker du hävda att det inte finns några fler sådana här problem för Stockholm Parkering? Någoting är ju fel i själva upphandlingen. Det har hänt, det kommer att hända igen och det händer nu medan vi debatterar. Det var inte staden själv som upptäckte problemet, utan det var medierna och fackförbunden. Är inte detta kännetecknande

för att kontrollapparaten inte fungerar? Effekten blir att arbetstagare utnyttjas och seriösa företagare slås ut.

Vi socialdemokrater har under flera år förespråkat vita-jobb-modellen och kollektivavtalsliknande villkor i upphandlingar. Ni moderater har röstat nej. Detta är det mest uppseendeväckande fallet hittills, men liknande fall kommer att uppstå. Ni har bytt politik när det kommer till skoldebatten. Är ni redo att ändra politik när det kommer till att få fram vita jobb och kollektivavtalsenliga villkor?

Anförande nr 65

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag är helt övertygad om att Stockholm Parkering kommer att ha ännu tuffare kontroller framöver. Men man kan inte utgå från att alla är skurkar förrän man har bevisat motsatsen, om man säger så.

Däremot har vi hela tiden, under det ena året efter det andra, i den här debatten sagt att det som är viktigt i sammanhanget inte är vilka krav man ställer i avtalen utan att man också har möjligheter att kontrollera så att man lever upp till de avtalsregler och avtalsöverenskommelser som har gjorts. I det här fallet visar det sig att Stockholm Parkering inte har gjort tillräckligt mycket. Jag är helt övertygad om att företagsledningen i den delen inte kommer att göra om samma misstag igen.

Anförande nr 66

S a l a r R a s h i d (S): Det är just det som är problemet. Hur ska vi kunna fastställa och kontrollera efterlevnaden av dessa ingångsavtal så att det inte blir en rad av olika kedjor av entreprenörer där inga krav alls uppfylls? Det är just det som är problemet.

Jag kan i alla fall konstatera att ni kommer att fortsätta med den här politiken. Det är den politik som i praktiska konsekvenser innebär att polska byggnadsarbetare kommer att utnyttjas, som i Råcksta, och att seriösa byggföretag aldrig kommer att få chansen att få dessa jobb. Detta kommer att fortsätta i det fördolda om ni inte tänker göra någonting.

Det sägs att det inte ska hända igen. Men ni verkar i alla fall inte vilja ställa några krav på upphandlingarna. Ni verkar inte vilja vara beredda att skapa en organisation som hindrar missbruk av de ingångna avtalen. Jag beklagar detta.

Anförande nr 67

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Du har inte lyssnat speciellt mycket på vad jag sade för någonting när du drar den slutsatsen. För det första konstaterade jag att de byggnadsarbetare som inte hade kollektivavtalsenliga löner numera är anställda av huvudentreprenören och får lönen retroaktivt i enlighet med de svenska kollektivavtalen. Det är inte något utnyttjande av någon. De har också korrigerat det hela i efterhand.

För det andra konstaterade jag att detta innebär att man måste kontrollera de avtal som man har mycket noggrannare. I detta fall har Züblin inte fullföljt det avtal som man har haft. Det innebär därmed att Stockholm Parkering har insett att man måste kontrollera mer noggrant vilka underleverantörer som har använts. I det här fallet

fanns det med i avtalet att man skulle anmäla alla underleverantörer som man hade, vilket inte huvudentreprenören gjorde.

Tuffare kontroll behövs, alltså. Det är absolut viktigt att man också ställer avtalskrav som gör att man har möjlighet att följa upp dem. Detta exempel visar att vi behöver bli duktigare på det.

Fråga nr 7. Varför bidrar staden till att "döda" Slussen i förtid?

Anförande nr 68

Stellan Hamrin (V): Herr ordförande! Staden har länge misskött Slussen. Det har gjort att en ny rivning och nybyggnad nu blir nödvändig. Under tiden vet alla att förfallet och tristessen har tilltagit. Vi står inför en flerårig juridisk process med mycket osäker utgång. Byggande före 2015 är mycket osannolikt. Mark- och miljödomstolen har underkänt stadens förslag, som står längre ifrån ett förverkligande än på ganska länge. Risken för en situation där domstolen har antagit en ny detaljplan men har avslagit stadens förslag är ganska stor. Vi håller på att skapa en ny riksgrop.

I detta läge tvingar staden den begränsade verksamhet som finns på Slussen att upphöra. Slussen ska bli ännu tristare och ännu mer förfallet. Är inte detta ganska dumt och dåligt både för näringsliv och annat?

Anförande nr 69

Borgarrådet Nordin (M): Herr ordförande! När Stellan Hamrin talar om en flerårig process är det väl ett önsketänkande från honom. Vi inväntar utslag från mark- och miljööverdomstolen den 27 september. Vi vet inte hur det blir, men säg att man skulle godkänna detaljplanen – vilket vi hoppas och tror – och öppna för ett överklagande till Högsta domstolen. Då ser vi knappast framför oss en flerårig process.

Stadens tjänstemän måste planera efter fullmäktiges beslut. Det är ändå tjänstemännens uppdrag och ansvar. Slussen är inte det enda ärende där man drar i gång ett planeringsarbete efter kommunfullmäktiges beslut. Det handlar om respekt för fullmäktiges beslut.

Sedan är man medveten om att man inte kan starta med den nya detaljplanen innan den är godkänd i det rättsliga systemet. Det finns ingen som helst vilja att onödigtvis föregripa att verksamheter måste flytta från Slussen och så vidare, för den är trist nog som den är och har så varit i många år. Däremot är det också sjyst mot verksamheterna att tala om att de måste flytta vid ett visst datum. På det viset kan de få tid på sig att hitta nya lokaler, vilket de också gör. Man har prövat var och en individuellt, och det har skett från tjänstemännens sida. Det finns förstås en vilja att hitta så smidiga lösningar som möjligt. Det finns ingen vilja att Slussen ska vara en död plats. Det har den tyvärr lyckats bli ändå, bland annat genom att den inte svarar mot vår tids krav på ett stadsrum. Men det är en annan diskussion.

För att sammanfatta det hela tror jag inte att vi står inför en flerårig process. Det finns ingen vilja att Slussen ska bli utan verksamheter i förtid. Men det finns självklart ett ansvar hos våra tjänstemän att planera efter kommunfullmäktiges beslut.

Anförande nr 70

Stellan Hamrin (V): Svaret är en förklaring, fast jag är ganska säker på att det är fel. Man kan inte börja bygga med en detaljplan. Efter det uppstår, som du säkert vet, tre nya processer. Det är miljö- och vattenprocessen, en bussterminal som ska igenom och en tredimensionell fastighetsbildning som ska göras. I alla dessa led kan det nya projektet både stoppas och modifieras på olika sätt. Vi har en oerhört liten aning om hur det slutliga bygget ser ut. Det finns dessutom en del sidoprocesser som hela tiden genereras.

Jag tycker att det är ganska dumt att gå in nu. Det är klart att de som är där känner till situationen, och det är klart att man måste tala om hur läget är. Men jag kan inte se att det är något som hindrar att man antingen låter dem vara kvar eller – om detta är fullständigt omöjligt – hjälper dem att vara kvar på ett eller annat sätt. Alternativt kan man skapa andra aktiviteter som gör att de som finns där kan bedriva verksamhet, och det kanske också kan bli helt nya aktiviteter för att lätta upp det hela.

Anförande nr 71

Borgarrådet Nordin (M): Slussen skiljer sig inte från andra stora och komplicerade infrastrukturprojekt – för ett sådant är Slussen onekligen. Det skiljer sig inte från Citybanan, Förbifarten, Norra länken eller något sådant. Alla dessa handlar om att huvudplanen är en prövning när det gäller detaljplanen. Sedan finns arbetsplaner, vattendom och miljödomar. Men när detaljplanen är godkänd finns det legalt ett arbete som kan och måste inledas. Om man inte gjorde det skulle man inte kunna ha någon som helst tidsplanering vare sig för Slussen eller för andra stora projekt. Det skulle vara en fullständigt ohållbar situation för Stockholm och stockholmarna.

Sedan kan projekt behöva modifieras under resans gång. För Slussen handlar det om en lång tid. Det är åtta års arbete med att bygga själva Slussen, och därefter vidtar arbetet för att se hur det kan utformas när hela bygget är gjort när det gäller de nya broarna och så vidare. Jag kan inte se att Slussen skiljer sig från andra stora projekt.

Anförande nr 72

Stellan Hamrin (V): Det skiljer sig på det viset att den juridiska processen blir mycket mer komplicerad på grund av det upplägg man har. Man kommer att göra en ny prövning i domstolen av miljö- och vattenfrågorna. Det kan leda till att en nyantagen detaljplan faktiskt sägs upp. Det kan dessutom leda till stora förändringar.

Även bussterminalen kommer att prövas. Där är egentligen ingen säkerhets- och brand- och olycksfallsbedömning över huvud taget gjord på laglig grund. Den utgången är alltså också väldigt osäker. Eftersom detta är en fullständigt nödvändig del av hela Slussenprojektet kommer stora förändringar eller stopp där att innebära att hela projektet måste ses över. Vi har dessutom det här med tredimensionell fastighetsbildning, som inte alls är klart över huvud taget.

Det finns ovanligt mycket som kan gå snett. Jag tycker att det vore att visa en viss respekt både mot miljödomstolen och mot allmänheten att inse detta och att under tiden se till att vi har ett Slussen som verkligen fungerar. Det borde den göra i alla fall.

Anförande nr 73

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det är av respekt mot allmänheten som vi vidtar en planering efter kommunfullmäktiges beslut. Vi har självfallet respekt för domstolarna. Det finns ingenting som vi har vidtagit som strider mot domstolsprövningen. Det är förvisso en komplicerad process som säkert ställer stora krav på dem som har varit inblandade, men hitintills får man säga att prövningen i länsstyrelsen och prövningen i mark- och miljödomstolen inte har tagit exceptionellt lång tid. Det har gått rätt snabbt med tanke på hur komplicerat och stort projekt som Slussen är.

I länsstyrelsen blev det godkänt. I mark- och miljödomstolen underkände man en del av planen. Men merparten av de klaganden som fanns underkändes där, medan man godkände planen. Man godkände sedan en del. Jag måste säga att processen så här långt har gått snabbt med tanke på hur komplicerad Slussen är. Hur det går framöver kan naturligtvis inte jag sja om, för jag har ingen kunskap om vad mark- och miljööverdomstolen gör. De har väl inte bestämt sig själva än. Men jag har en stark tro på att vi har ett hållbart projekt.

Fråga nr 8. Finansborgarrådets uttalanden angående hemlösa EU-medborgare

Anförande nr 74

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag tänkte ta chansen att ställa en fråga till, dels därför att det finns mycket att fråga om, dels för att jag har förstått att det finns folk på läktaren som räknar våra inlägg. Jag tänkte att jag kan passa på att göra både mig och finansborgarrådet en tjänst. Jag har dessutom förstått att de inte mäter innehållet, så dina tre skolinlägg kommer också att räknas.

Nåväl – jag har en fråga om din radiointervju, den som ersätter fullmäktigebeslut. I den säger du också att om behovet av härbärgesplatser för EU-medborgare skulle vara större än det 40-tal vi hade förra vintern är du beredd att skjuta till mer pengar. Det tycker jag var sympatiskt, för förra vintern hölls i princip varje kväll utanför härbärgena ett lotteri där man avgjorde vilka som fick plats för kvällen. Det gjorde att några fick vända i dörren. Det gjorde också att en del valde att inte åka dit över huvud taget.

Min fråga är: Är din analys att detta, det vill säga de 40 platserna, är det samlade behovet? Eller är din analys i dagsläget att vi kommer att behöva fler platser i vinter?

Anförande nr 75

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det gläder mig, Roger Mogert, att du uppenbarligen satt klistrad vid radion när jag blev intervjuad av Ekot. Så ska det vara! Jag gratulerar dig också till att du så starkt har inlett höstens arbete. Du får nog fler än 33 inlägg, som jag tror att du stannade vid i våras. Det var inte så mycket, får man ändå säga.

När det gäller denna fråga har jag stort förtroende för socialnämnden och socialförvaltningen när det handlar om att göra en bedömning. Med detta sagt kan vi nog vara eniga om att det är svårt att veta vilken volym som kommer att krävas. Stockholms stad tog ett ansvar, ett humanitärt ansvar, som går utöver vad vi formellt måste ta. Det tycker jag var bra att vi gjorde, och det har mitt varma stöd.

Vad jag markerade vid radiointervjun när det gäller problematiken med hemlösa, i många fall diskriminerade människor från andra länder inom EU-området som kommer hit i förtvivlan, handlar om att det inte primärt är en budgetfråga sett i det perspektivet om man gör bedömningen att man behöver utöka antalet platser. Men jag vet i dag inte om man gör den bedömningen, utan det har jag det största förtroende för att socialförvaltningen och socialnämnden gör.

Anförande nr 76

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag börjar med att tipsa hela fullmäktige om att intervjun ligger på webben. Om man missade den live kan man finna mycket inspiration till interpellationer och frågor på sr.se.

(Borgarrådet N o r d i n (M): Så att jag kan slå Larsson i antal inlägg, menar du?)

Jag tror att även borgarrådet Larsson kan finna inspiration till frågor där. Nåväl, det du säger i intervjun är att om det skulle visa sig att behovet är större är du beredd att skjuta till pengar. De frivilligorganisationer som jobbar med detta är såvitt jag vet ganska eniga om att det finns ett större behov. Jag har inte hört någon säga att det inte finns ett större behov. Till och med socialborgarrådet tror jag skrev en artikel där hon sade att om man skulle möta alla behov skulle det kosta en miljard, eller något sådant där spännande.

Frågan är: Om du och ni inte kan göra analysen att det behövs mer pengar om man behöver några härbärgesplatser till – vad är det i så fall ni grundar analysen att 44 platser räcker på?

Anförande nr 77

Borgarrådet N o r d i n (M): Som sagt: Hur många platser vi behöver nästa vinter får vi återkomma till. Det måste göras en analys utefter läget och hur man bedömer det. Det är i första hand våra experter på socialförvaltningen som kommer att göra detta. Jag vill understryka att vi i samband med detta införde en uppsökande verksamhet som också har givit oss mycket kunskaper och även kontakter med de människor som finns här och som är drabbade av en svår situation.

Jag tror att Roger Mogert kan känna sig fullständigt lugn för att socialborgarrådet kommer att diskutera med mig omkring vilken volym man behöver ha på detta. Det kommer att grundas på så kunniga och faktafyllda bedömningar som man kan göra. Precis som på alla andra områden i staden är det våra tjänstemän som ska ta fram dem.

Anförande nr 78

Borgarrådet M o g e r t (S): Men de gör ju detta på årets budget. Detta öppnar i september–oktober i år. Det är årets budget. Jag har spelat det här fram och tillbaka några gånger, och det innebär alltså att det är en feltolkning när jag hör dig säga: Behövs det mer så är jag beredd att skjuta till så att det blir fler platser.

Det går inte att hänvisa till nästa års budget. Den kommer att gälla vintern 2014. Om man ska öka platserna i år är det i T2:an man måste vara beredd att skjuta till pengar till detta.

Anförande nr 79

Borgarrådet N o r d i n (M): Under förra året tog man fram platser i december. Det var ett relativt sent beslut, om inte jag minns alldeles galet, där man tog fram extrapengar till behov av härbärgesplatser. Ibland kan man göra det inom ramen för socialnämndens budget i slutet av året om man ser att man har utrymme. Ibland behöver man extra pengar till detta. Nu är det den första prövningen som görs av de här sakerna, och den sker i budget.

Vad jag var angelägen om att markera i radiointervjun var förstås att humaniteten är viktig, och att det inte är en budgetrestriktion ifall man skulle komma till bedömningen att man behöver ha fler platser antingen i stadens direkta regi eller i det utmärkta arbete som frivilligorganisationerna gör och som vi stöttar ekonomiskt.

§ 16 Skolplattform Stockholm (utl. 2013:98)

Anförande nr 80

K a r i n R å g s j ö (V): Man kan ha lite allmänna undringar runt denna skolplattform. Jag tänker ta upp den mellanmännsliga. I dag har vi uppkopplingsystem, och de flesta använder it. Man tittar, läser, svarar och så vidare. Men när man har barn i förskola eller skola kan man behöva få den informationen mellan fyra, sex eller åtta ögon, det vill säga över bordet. Man behöver se varandra när man pratar om viktiga saker. Det är jättebra att man eventuellt får ett system där man kan följa vad som händer barn i förskola och skola.

Stockholm är en stor stad. Vi har olika kulturer. Det är fortfarande så att alla inte har internet hemma. Det kan vara bra att man har det i åtanke när man kontaktar föräldrar. Alla föräldrar har inte en uppkoppling. Alla föräldrar kan inte anmäla sina barn till en simkurs via dator, utan det fordras kanske andra kanaler också. Vi tycker att det är viktigt att komma ihåg det. Man måste ha flera informationskanaler än just it.

Det har lämnats in ett antal remissvar på detta, och man kanske skulle titta lite mer på dem. I arbetsmarknadsförvaltningen har man tittat lite på vuxenutbildning och sfi. Man måste lyfta fram att behoven kan se väldigt olika ut i en stad som Stockholm. Möjligheten att använda it ser fortfarande relativt olika ut. Tänk på det!

Anförande nr 81

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Det vi behandlar i kväll är en mycket stor upphandling av ett antal administrativa system i Stockholm. Det handlar till exempel om elevregistrering och registrering av förskolebarn för att få ett väl fungerande system. Vi har haft ett antal olika datasystem för detta genom årens lopp, och de har tjänat staden väl. Men de har också passerat bäst-före-datum.

Jag delar Karin Rågsjös syn på tillgången till internet. Det är viktigt att man har system som går att ta sig in i för att välja skola utan att vara uppkopplad. Däremot är samhällsutvecklingen sådan att det vore dumt att inte använda de tekniska möjligheter som finns, till exempel när det gäller att välja skola. Man sparar väldigt stora pengar på det. Det är pengar som man kan använda för att se till att information och tillgänglighet blir bra för de människor som verkligen behöver dem.

Den här upphandlingen är bra. Jag tror att den kommer att leda till mer effektiva system som gör att vi får ännu bättre koll på vilka elever vi har, vilka förskolebarn vi har och så vidare, så att de får en bättre möjlighet att välja förskola och skola, att rektorer och annan personal också har en bra koll och att systemen blir lite mer stabila än dem som vi har i dag.

Anförande nr 82

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att man måste kommentera detta med it-upphandling. Spåren av detta förskräcker ju något här i staden. Jag tror att it-systemen inte har något större förtroende just i skolorna. Därför är det mycket bra att man har gjort en kravinventering den här gången. Det gjorde man inte när man gjorde den stora it-upphandlingen i staden. Det verkar ha varit väldigt kort tid att svara på detta.

Det som jag tycker är lite oroväckande är att man kopplar det här mycket starkt till Vision 2030, som är ett politiskt dokument. Jag tror inte att it-användningen i skolan ska styras på det viset.

Jag måste också påpeka att det här handlar om skolor och språket i detta ärende. Så här beskrivs nyttoanalysen: Projekt Skolplattform Stockholm kommer med andra ord att leverera ett antal möjliggörande förändringar, vilka genom förändringar i processer och organisation skapar nytta, vilka i sin tur stöder investeringens mål och syfte.

Sedan står det: Då verksamheten önskar återinvestera i effektivitetshöjningar via minimeringar i manuella rutiner, minskning av den administrativa bördan samt mobilitet i kärnverksamheten i syfte att öka måluppfyllelsen finns inga egentliga kostnadsbesparingar. Nyttor som uppstår är rent kvalitativa.

Jag tycker att man ska försöka att inte använda ett sådant språk när man talar om skolan, som ju har språk som en viktig måttstock.

Sedan tror jag att man måste tänka sig för mycket noga. Jag tycker att det är en skandal att man är hänvisad till Google translate när man ska tillgängliggöra sig Stockholms stads hemsida på andra språk. Alla som har sett Google translate vet hur den översätter. De flesta är hänvisade till hemsidan numer när det gäller kommunala tjänster. Man måste tänka på att man har ett system som är tillgängligt när det gäller skola och förskola. Alla kommer inte att kunna ta till sig informationen på nätet, som Karin sade, men de som vill göra det måste åtminstone kunna göra det på ett antal vanliga i Sverige talade språk. Tyvärr är det ganska svårt i dag.

Jag har själv försökt boka simskola till ett barn. Det var helt omöjligt därför att då måste man ha en bank-id. Och sedan måste man ändå åka ned till simhallen och betala. Det ser ut så på många håll. Ha inte för mycket tilltro till nya it-system utan tänk på att bevara informationsmöjligheten via människor och se till att vi inte hamnar i en ny it-upphandling som har en väldig massa brister på grund av att man inte har haft tid att gå igenom, kontrollera och prata med användarna!

Anförande nr 83

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Inledningsvis vill jag säga att det är helt eniga nämnder som står bakom det här ärendet. Jag tror att de flesta av oss förstår att våra gamla it-system har tjänat ut. De behöver ersättas med någonting nytt. Man måste göra det ibland. Skälet till att det är uppe i fullmäktige är att det mycket dyrt. Men det är också dyrt att behålla gamla system som inte längre är tillräckligt bra. Många av de som system som vi har använt i Stockholm under ganska lång tid har dessutom konstruerats här i Stockholms stad av mycket skickliga personer, men det gör att de inte gifter ihop sig med andra it-system. Det är också ett problem.

Jag tycker att det här ärendet är bra. De problem som Vänsterpartiet tar upp har egentligen ingenting med ärendet att göra, utan det handlar om hur man använder de it-system som staden har och på vilket sätt man underlättar för medborgare att till exempel ansluta sig till olika tjänster eller göra viktiga val i livet. Det här systemet kommer att innebära att det också blir lättare ur det perspektivet. Det ser jag fram emot även om det naturligtvis är en stor och komplicerad upphandling.

Anförande nr 84

A n n M a r i E n g e l (V): Vi reserverar oss inte i det här ärendet men vill framföra ett antal varningar. Jag tycker att du sade något intressant som kanske förklarar alla de problem som var med den förra upphandlingen. Du sade att användningen har ingenting med upphandlingen att göra. Det är väl just precis det den har. Det handlar om att specificera de behov som användarna har innan man bestämmer hur systemen ska se ut. Det är viktigt, och vi tycker att det kanske var lite kort tid. Om man inte har någon relation mellan användningen och kraven i upphandlingen kanske det inte slutar så bra.

Anförande nr 85

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det är naturligtvis fullkomligt självklart att det hänger ihop, men jag menade att de människor som inte vill eller kan använda de här systemen måste ha andra möjligheter och inte alltid vara beroende av en internetuppkoppling. Jag tycker att det är viktigt att vi har sådana system också. Jag tror att den här upphandlingen kommer att göra det enklare. När man får ett system som är mer hållfast och enklare sparar man också en del energi som kan användas till att lösa de problem i samhället som finns när det gäller detta och se till att människor som inte har total uppkoppling dygnet runt också får del av den kommunala servicen.

*§ 19 Stockholms Hamn AB:s och Kapellskärs Hamn AB:s om- och tillbyggnad av Kapellskärs hamn
Genomförandebeslut (utl. 2013:100)*

Anförande nr 86

Helena Bonnier (M): Fru ordförande, fullmäktige! Efter långa och utförliga förberedelser kunde Kapellskär redan 2007 börja resan för att sätta i gång den nödvändiga utbyggnaden av hamnen. Nu är vi äntligen framme, och det är år 2013. Driftstarten kommer att ske 2016.

Kapellskärs hamn har i dag fyra färjelägen. De är byggda på 60- och 80-talen. De behöver renoveras och kompletteras med en ny pir i ett nytt läge. Motiven för om- och tillbyggnaden är att modernisera, effektivisera, förbättra miljö och säkerhet, möta marknads behov av befintliga och framtida volymer och fartygsstorlekar samt att avlasta Stockholm som godshamn.

Kapellskär kommer i framtiden att spela en än viktigare roll i kommunikationen över Östersjön. Hamnen ligger strategiskt i vårt närområde, framför allt med tanke på varuförsörjningen. Vi har i dag fyra stora kunder, men självfallet öppnar den nya hamnen för fler kunder och även anlop. Vi har Finnlink till Nådendal, DFDS och Tallink Silja som går till Estland och Viking som går till Åland. De här destinationerna kan nås på elva timmar med den nya hamnen. Det innebär att rederierna kan få en trafiklösning med en avgångstid varje dygn från båda hamnarna på respektive sida av Östersjön, vilket är en mycket effektiv användning av fartygen. Transporttid och sträcka är av mycket stor betydelse och kommer att få en än större betydelse med det nya svaveldirektivet som träder i kraft den 1 januari 2015.

På årsbasis har Kapellskär redan i dag 2 ½ miljon ton ro-ro, vilket är 40 procent av den totala ro-ro-volymer för Stockholms hamnar. Trafikverkets beräkningar landar på en ökning av godstransporter till sjöss på 77 procent fram till 2050. Men det är inte bara godstrafiken som förväntas öka, utan även passagerartrafiken kommer att öka enligt prognoserna.

Med den nya anläggningen kan vi även fortsätta arbetet med vår uttalade miljöprofil som har pågått länge. Det är heller inte oväsentligt att Kapellskärs hamn har en stabil och god ekonomi som starkt bidrar till finansieringen. Utifrån det projektarbete som gjorts bedöms investeringar för projektet att uppgå till totalt 745 miljoner kronor i 2012 års penningvärde och till 790 miljoner i löpande penningvärde. Som vi ser det är det en mycket bra investering som vi kan göra.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 87

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Vi i Miljöpartiet tycker att det är alldeles utmärkt att man bygger om och bygger till Kapellskärs hamn. Det behövs. Vi behöver använda sjötransporter, speciellt när vi ska ta hand om klimatomställningen. Då är de alldeles utmärkta.

Vi är dock lite oroade över att den här hamnen inte har någon bra lösning på hur man sedan gör med transporter på land. Det innebär att man kommer att köra många

godstransporter med lastbil. Vi tycker att man borde göra någonting åt det. Vi konstaterar att Stockholms Hamnar i ett av sina beslut säger att det borde utredas huruvida det går att bygga en järnväg dit. Vi kan inte se att det finns med i det här beslutet. Därför vill vi bifalla själva grundbeslutet att göra den här ombyggnaden av hamnen, men det bör också utredas om det finns möjligheter att dra en järnväg dit.

Det är extra viktigt. Vi avvecklar våra centrala godshamnar i Stockholm och bygger bostäder. Det är bra att vi gör det. Vi behöver de här bostäderna, och vi behöver också bra transporter. Vi har den här nordliga hamnen. Den södra hamnen som byggs i Norvik i Nynäshamn har inte heller någon järnvägsanknytning. Vi bygger två viktiga hamnar, och sedan flyttar vi över transporter på lastbil. Vi kan inte se att det är rätt väg för Stockholm att gå. Vi måste se till att våra transporter sker med båt och sedan med järnväg, annars kommer vi att få ännu fler problem än vad vi redan har.

Enligt de beräkningar som finns kommer man att köra 2 000–3 000 lastbilar om dagen från Norvik eftersom det inte finns en bra lösning med en järnväg. 69 procent av dessa ska upp på väg 73 och troligtvis ända upp till Södra länken. Det är ytterst oroväckande.

Vi vill bifalla förslaget till ombyggnad, men vi önskar en utredning om järnvägar för Stockholms skull.

Anförande nr 88

Helena Bonnier (M): Det är helt riktigt att vi i styrelsen för Stockholms Hamnar fattade beslutet att lägga till ett särskilt uttalande som också innefattar utbyggnad av järnvägen. Det finns alltså ingenting som motsäger att vi fortsätter att arbeta med det. Men det ärende som vi behandlar i dag handlar faktiskt om investeringen för hamnen och ingenting annat. Av det skälet finns det inte med här.

Det är inte heller läge att diskutera Norvik nu, utan det kommer vi att återkomma till tämligen snart förhoppningsvis.

Anförande nr 89

Borgarrådet Helledén (MP): Det här ärendet handlar om investeringar, och gör vi stora investeringar måste vi också veta att lönar sig i längden, det vill säga när det gäller klimatfrågan i det här fallet. Det vore lämpligt om staden kunde yttra sig i det här beslutet och säga att vi gärna ser att Trafikverket tar emot den här pucken och går vidare med den. Men det kanske Sten Nordin kan ta upp i styrelsen.

Anförande nr 90

Malte Sigemalm (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det var en bra föredragning som ordförande för Stockholms Hamnar, Helena Bonnier, gjorde om skälen till varför man ska bygga ut i Kapellskär. Den här diskussionen har pågått väldigt länge. Det är långa ledtider i de här debatterna och diskussionerna. Diskussionen om Kapellskär har hållit på från 2007 till 2013. Om Norvik skrevs det första gången 1964 i Svensk sjöfartstidning. Det stod att här borde det egentligen anläggas en uthamn för Stockholm. Det har alltså pågått väldigt länge.

Men det viktigaste är väl ändå att få en bra, fungerande hamn i Norvik som är säker för sjöfarten och där man också tittar på miljöaspekterna. Trafiken till och från Kapellskär har varit intensiv. Det har också varit mycket diskussion om buller. Man ska också åtgärda det här när det gäller båtar och anläggningen. Det är bra att man bygger ut de här hamnanläggningarna.

Enligt uppgift finns det ett spårreservat upp till Kapellskär. Kan man utreda det och kanske om några år anlägga ett spår dit för att ta ned godset den vägen vore det jättebra.

Vi socialdemokrater yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

*§ 21 Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) om-, ny- och tillbyggnad av Fridhemsskolan på Kungsholmen
Genomförandebeslut (utl. 2013:103)*

Anförande nr 91

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, fullmäktige, medborgare och lyssnare! Ett problem på Kungsholmen är att det finns för få skolor. Det behövs många nya skolor. Det är ont om plats att bygga på om man inte planerar rätt från början. En långsiktigt hållbar utveckling förutsätter att skolor, förskolor och fritidshem med ett rimligt antal elever, ändamålsenliga gårdar och stöd från föräldrar i närområdet planeras och byggs parallellt med bostadsbyggande och förtätning.

Att öka antalet barn på Fridhemsskolan är inte optimalt utan ett beslut som måste tas i brist på andra alternativ då staden och nämnden saknar markanvisningar för att bygga nya skolor på Kungsholmen. Elever ska ha utrymme för både undervisning och rast då detta är elevernas arbetsmiljö. Det ställer stora krav på arbetsro och utrymme. Det är bra och nödvändigt att skolgården rustas för det kraftigt ökande elevantalet även om problemet med brist på utrymme på gården kvarstår.

Elevantalet varierar från år till år vilket gör att det ibland behövs fler skolor och ibland färre. För att motverka problem när elevantalet ökar bör staden, i den mån det går, behålla lokaler även när elevantalet och lokalbehoven minskar. För att göra det möjligt krävs en långsiktig politik som ser värdet av det kommunala ägandet framför det privata och marknadslösningar. Det krävs också en helhetssyn på vilka funktioner en stadsdel och ett bostadsområde bör ha. När vi planerar bebyggelse på Kungsholmen och i andra delar av innerstaden som står inför stora förändringar måste planeringen utgå ifrån barns, ungdomars, äldres och funktionsnedsattas behov. Vi planerar alldeles för få gruppboenden till exempel. Vi planerar för få äldreboenden och för få saker för dem som kanske inte gör sig hörda så mycket.

Därför är skolan på Kungsholmen ett problem. Många har hört av sig, men tyvärr behövs det en större skola. Det är många barn som behöver gå i skolan.

Anförande nr 92

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Jag ska inte upprepa vad Maria har sagt. Vi i Miljöpartiet håller med om det. Skolan ska finnas mitt i byn, och det innebär att man måste ha med den i planeringen av alla områden. Det finns en del nya bostäder i området, men på Kungsholmen handlar det också om att folk stannar kvar i staden. Det har visat sig att det har varit ganska svårt att skaffa platser i förskolan, men man har lyckats i alla fall. När jag var vice ordförande var det en ständig fråga som vi hade att behandla.

Vi i Miljöpartiet vill bifalla kommunstyrelsens förslag, men vi har ett litet medskick. Man beräknar att det ska finnas 1 168 fler barn än vad det finns i dag i åldern 6–15 år på Kungsholmen år 2017. En skola för nästan 1 000 elever är alldeles för stor. Det är helt klart, men den måste ändå byggas. Därför säger vi ja till det. Det är helt nödvändigt, annars måste man bussa ungar hit och dit. Det blir ännu värre.

Här handlar det om att göra en minutiös planering från början. Det handlar om att göra en tillgänglig skola och få en arbetsmiljö som fungerar för både barn och

personal när de är så många. Jag gick till skolgården i dag. Jag gick runt den. Skolgården var full med lekande barn. Enligt personalen var det treorna och fyorna som hade rast. Resten hade lektion. De såg ut att ha det väldigt bra. Men jag kan inte se att det skulle kunna vara så många fler barn på den skolgård som finns i dag. Jag pratade med personalen och frågade dem hur de gör nu. De sade att de varvar klasserna och att det går ganska bra. Det verkade som om personalen var lite mindre nervös än vad jag var för att det skulle fungera. Det är otroligt viktigt att man planerar ordentligt och att vi har en tillgänglig skola. Det ska vara en skola som rymmer alla barn. Det är jätteviktigt att vi har skolor som fungerar för barn som har hörselproblem och olika funktionshinder.

Det vill vi skicka med, men vi yrkar bifall.

Anförande nr 93

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Som föregående talare har varit inne på växer Stockholm mycket kraftigt, och vi ser det särskilt när det gäller grundskolebarn. Vi har sett det inom förskolan under en följd av år, och de barnen har nu nått grundskolan. Det vore mycket enkelt att vara planerare för Stockholms stads skolor om de här barnen vore jämt utspridda, men det är de inte. De finns i nybyggnadsområden. Det är inte så konstigt, men de finns också i allt högre utsträckning i områden som bara för 25 år sedan hade ganska få mindre barn, nämligen i Stockholms innerstad.

Beteendemönstren har helt enkelt förändrats. Människor vill bo kvar i stenstaden i dag, ofta i ganska små lägenheter, med både ett, två och tre barn. Man prioriterar andra saker i livet än en stor trädgård eller en stor villa. Man prioriterar närheten. Det är lättare att ta sig till olika ställen. Man kan tillbringa mer tid med sina barn i stället för att sitta på ett pendeltåg eller i en bilkö. Allt detta måste vi ha respekt för, och vi måste planera staden utifrån det.

På Kungsholmen tog vi bara för något år sedan i anspråk båda flyglarna på Kristinebergs slott. Vi har just fattat beslut om att ta i anspråk en mycket stor del av Konradsberg för skolverksamhet. Men vi måste också bygga om den gamla Fridhemsskolan så att den kan ta fler av de elever som nu bor i området.

Jag är också fullt medveten om att det här blir en mycket stor skola. Jag hyser samma oro som Maria Hannäs och Ingegerd Akselsson. Det blir en stor skola. Men jag är också samtidigt helt övertygad om att man genom en bra planering på skolan och framför allt av skolgården kan få till stånd en mycket fin skola. Precis som Ingegerd Akselsson sade är det inte alldeles lätt att hitta mark i Stockholms innerstad, i den del av staden som redan är uppväxt. Det är betydligt lättare i våra nybyggnadsområden och utanför staden än vad det är i innerstaden. Jag utgår ifrån att det också är därför som vi har en enig kommunstyrelse bakom oss i det här ärendet. Alla partier har insett att det är en stor utmaning, men det är också viktigt att vi får till stånd bra skolplatser till alla barn vars föräldrar vill bo i Stockholms innerstad de kommande åren.

Utmaningen är jättestor, precis som jag har sagt. Fram till 2021 kommer antalet grundskoleelever att öka med fler grundskoleelever än vad som finns i hela Uppsala kommun. Det ger en liten bild av hur stor den här utmaningen faktiskt är. Vi kommer

att behöva bygga 10–12 helt nya skolor, och jag tror att vi kommer att behöva bygga ut åtminstone ett 25-tal av de skolor som vi redan har. Det kommer att bli en blandning av nya och utbyggda skolor i Stockholms stad de kommande åren.

§ 22 Inriktningsbeslut för AB Stockholmshem gällande nyproduktion av bostäder, Rosenlundsparken, Södermalm (utl. 2013:101)

Anförande nr 94

Björn Ljung (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu är det dags att redovisa ett strukturerat och positivt samarbete med en privat byggare i ett utvecklingsprojekt. Nu ska vi bygga bostäder i en park i Stockholm. Vem trodde att det skulle vara möjligt på 2010-talet? Det trodde knappt jag själv. Den del av Rosenlundsparken som vi nu delvis ska bygga i betraktas av de boende – det har till och med varit omröstningar i lokaltidningen – som mycket otrygg, osäker och otrevligt att vistas i. Vi ersätter en gammal förskolepaviljong med en ny förskola och 124 hyreslägenheter plus ett antal bostadsrätter som JM ska bygga. Det är ett gemensamt projekt mellan Stockholmshem och JM.

För att det ska bli extra bra genomförde vi en arkitekttävling när det gäller det så kallade parkhuset. Det resulterade i en jättefin elliptiskt formad byggnad. Det kommer att bli en byggnad som vi med stolthet kommer att kunna visa upp som tidstypisk för 2010-talets intressanta arkitektur i Stockholm, och här bygger vi alltså hyresrätter. Det är jättespännande.

Till det här ärendet hör också att det blir service och studentbostäder i kvarteret Linjalen, och en ”motorvägsavfart” rätt igenom Rosenlundsparken, enligt vissa. Så blir det naturligtvis inte. Det är ett annat ärende, men jag vet att det berörs i det här ärendet också. Det kommer att bli en upprustad gång- och cykelväg rakt igenom parken. Det är nödvändigt. Det är inte bra som det är i dag. Det här måste göras om. Man kunde ha gjort en miljöprioriterad enkelriktad bussgata, rivit den som går efter Västgötagatan i dag och fått ett större och bättre utnyttjande av parken där. Nu går inte det opinionsmässigt, så det kommer att bli en trevlig gång- och cykelväg här i stället för det ganska otrevliga utrymmet upp mot Magnus Ladulåsgatan som finns i dag.

Det finns egentligen bara positiva saker i det här ärendet, mina vänner. Rösta med glädje på kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 95

Borgarrådet Helledén (MP): Fru ordförande! Björn Ljung antydde lite grann vad det här ärendet handlar om. Det handlar om att låta Stockholmshem investera nästan ½ miljard i bostäder, och i det här fallet hyresrätter. Jag vill inledningsvis säga att vi tycker att det är alldeles utmärkt att Stockholmshem bygger bostäder. Den fråga som vi har i fullmäktige är: Ska vi släppa till de här summorna? Om man investerar över 300 miljoner måste bolagen fråga oss i fullmäktige. Därför ställs den frågan här.

Om man läser handlingarna i det här ärendet kan man se att det står att detaljplanen redan skulle ha varit behandlad i stadsbyggnadsnämnden. Det har inte skett ännu, och det beror bland annat på det som Björn pratade om, det vill säga att det har kommit in en hel del synpunkter och det pågår omarbetningar. Vi har ännu inte fått se den planen, och då tycker vi att vi inte ska fatta det här beslutet i dag. Vi vet att det är en försening av planarbetet. Vi vet inte riktigt hur planen kommer att se ut. Därför ska avvakta. Vi yrkar därför på återremiss av det här ärendet så att planen åtminstone har passerat stadsbyggnadsnämnden för att vi där ska kunna se vad som

ska hända och hur det här kommer att se ut. Det vet vi inte i dagsläget, utan vi säger bara ja till en massa pengar.

Därför yrkar jag på återremiss av detta ärende å Miljöpartiets vägnar.

Anförande nr 96

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Ibland undrar jag om Miljöpartiet letar efter skäl att säga nej till byggnation. Det här är faktiskt ett ganska ovanligt skäl. Detaljplanen har inte passerat stadsbyggnadsnämnden, och därför ska vi säga nej till detta ärende. Det har jag faktiskt inte hört förut. Det var något nytt.

Jag anser att vi tvärtom ska fatta det här beslutet i dag. Det är ett inriktningsbeslut för bolaget, Stockholmshem. När det handlar om över 300 miljoner ska vi enligt regelverket fatta ett beslut om detta i fullmäktige. Det ger ett klartecken till Stockholmshem att gå vidare med sin projektering. Vi måste självfallet ha en detaljplan. Vi måste se till att vi reder ut frågan om grönkompensation. Det är mycket som ska ske i området. Men en sak är säker, och det är att dagens ärende vittnar om att man faktiskt kan få fram fler, och ganska många fler, bostäder på centrala ställen. Man kan också se till att det blir mervärden även om de hamnar i en park. Vi kan få mervärden i en del av parken som inte används särskilt mycket. Jag har spenderat mycket tid i Rosenlundsparken när jag var barn. Just den här delen av parken har alltid varit väldigt undanskymd där man egentligen bara har haft den här gångvägen som enda möjliga förbindelse. Här får vi en byggnation som skapar trygghet och möjlighet till mer rekreation i området genom den kompensation som också kommer till.

Det här är ett mycket bra förslag. Det vore mycket tråkigt om fullmäktige skulle fördröja detta. Det är ett rejält antal hyresrätter och annat som kommer till stånd. Vi får möjlighet att bygga en bättre förskola i stället för den förskola som i dag inhyses i den byggnad som ska ersättas. Det här kommer att bli mycket bra.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 97

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande, fullmäktige, ledamöter och åhörare! Det här ärendet gäller Stockholmshem, och det är hyresrätter det handlar om. Det är mycket positivt. Jag vill trycka på att det är mycket viktigt att hyresrätterna inte blir alltför dyra. Vanliga människor ska också kunna bo här för att vi ska kunna sätta stopp för segregationen mellan rika och fattiga i Stockholms stad.

Det finns vissa områden i helheten som är mycket positiva. Det är svårt att skilja det här ärendet från helheten. Jag tycker själv att det som ligger norr om Alnmåttet är ett bra ställe att bygga på. Det finns ingenting man kan göra på den parkmarken. Det är inte där man åker pulka. Det är bara en brant backe. Men vi måste också vara försiktiga med parkmarken, framför allt på Södermalm som ligger centralt i Stockholm och där det inte finns så mycket parkmark kvar.

Jag tycker att vissa saker här är ett oförsvarligt ingrepp i parkmarken. Det handlar om parkhuset med 24 lägenheter och inte om huset med 99 lägenheter. Jag tycker också att den bussgata som planeras inte alls är motiverad. Den delar den här parken.

Rosenlundsparken som vi känner den i dag kommer inte att bli kvar på det sättet i framtiden.

Vi har också funderat på den diskussion som Daniel Helldén tog upp tidigare. Vi kommer också att yrka på en återremiss av den anledningen att det är svårt att anta detta i sin helhet. Det blir lite krångligt här, men om återremissen inte fungerar yrkar vi bifall till det förslag som Vänsterpartiet har lagt fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 98

Björn Ljung (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag trodde att det var helt okontroversiellt att vi skulle fatta beslut om hyresrätter i Stockholms innerstad. De kommer till och med att byggas av ett av oss och stockholmarna ägt, det vill säga kommunalt, bostadsbolag. Men det är det inte.

Jag undrar om det är ett svepskäl att detaljplanen inte är färdig, och därför ska inte bolaget få en garanti för pengarna och för att kunna fortsätta sitt rationella planeringsarbete. Tycker ni att det är helt okej att fördröja ärendet ytterligare? Jag vet inte vad ni tror att ni ska uppnå med detta.

Jag har följt ärendet noggrant både som ledamot i stadsbyggnadsnämnden och som ordförande i Stockholms hem. Jag har träffat boende och gått runt i området. Jag har cyklat, promenerat och till och med åkt förbi i bil på Magnus Ladulåsgatan och tittat. Här förbättrar vi någonting. Vi får bostäder, och dessutom förbättrar vi ett område.

Det största bekymret är inte att det går för fort när vi bygger bostäder i Stockholm, utan vårt bekymmer är snarare det motsatta, det vill säga att planprocesser och annat fördröjs. I det här fallet har de synpunkter som kommit fram varit att man inte ska göra en ”motorvägsavfart” rakt igenom parken, vilket det inte heller blir. Det kommer snarast att bli en gång- och cykelväg. Det är det som har varit huvudfrågan här och inte att man ska bygga i allmänhet. Jag har faktiskt inte ens hört att parkhuset borde utgå. Det här parkhuset kommer att smälta in i miljön. När det här är byggt om fem sex år kommer ni att upptäcka att det är ett så fint hus att detta blir ett område som man kommer att gå och titta extra på. Och det handlar om hyresrätter, mina vänner.

Jag ställer mig helt oförstående till att ni vill fortsätta att fördröja bostadsbyggandet i den här staden. Jag trodde verkligen inte det när vi skulle behandlade ärendet här och nu.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 99

Borgarrådet Helldén (MP): Fru ordförande! Det här handlar om demokrati, Björn. Det handlar om hur man hanterar beslut. Det har kommit in ett stort antal synpunkter. Jag har ett papper här där det står: På grund av ett stort antal inkomna synpunkter och en viss bearbetning som behöver göras kommer tidsplanen för detaljplanen för Rosenlundsparken att behöva skjutas upp. Man håller på med en bearbetning. Det är möjligt att du och resten av majoriteten vet precis vad som kommer att hända och hur den kommer att se ut, men vi har inte sett det. Vi vill först kunna fatta beslutet i stadsbyggnadsnämnden. Vi vill kunna se hur detaljplanen ser ut

och hur det kommer att bli innan vi fattar det här beslutet. Jag tycker att det är logiskt. Det är på så vis man ska hantera sådana här frågor.

Det är också en signal till stockholmarna om att vi lyssnar på dem. Sedan betyder inte det här lyssnandet att man behöver ändra sig. Vi tycker att det är bra att det byggs här, men vi vill se hur planen ser ut innan vi går vidare. Dessutom står det i handlingarna att efter att detaljplanen är antagen i första instans och fullmäktige har fattat beslutet om pengarna kommer man att ta fram systemhandlingar. Det här är en process som kommer att gå i gång, och det är också ett förhållningssätt till stockholmarna. Vi vill markera att det är viktigt att inte göra det här på fel sätt.

Jag ser att du har begärt replik, Björn. Det blir intressant att höra. Men det här är en fråga om hur vi gör och hur vi pratar med medborgarna.

Anförande nr 100

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det här kommer inte att duga i valrörelsen, Daniel Helldén. Miljöpartiet har nämligen satt i system att återremittera, ofta i samtliga instanser, olika byggprojekt. Nu vill vårt eget bolag bygga ett antal lägenheter i en park. De vill ha ett inriktningsbeslut. Då hänvisar Daniel Helldén och Miljöpartiet till att de vill invänta detaljplaneringen. Detaljplaneringen ska inväntas innan de är beredda att fatta ett beslut. Är det så ni vill styra den här staden kommer vi inte att kunna bygga någonting med hjälp av Miljöpartiet.

Anförande nr 101

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vet att du inte sitter stadsbyggnadsnämnden, Joakim. Därför tror jag inte att du har tittat på de ärenden som kommer upp där och hur det ser ut när vi fattar beslut. Du säger att vi ägnar oss åt att återremittera ärenden. Jag tycker att det är märkligt. Jag vet att du sitter i exploateringsnämnden, men det här handlar om detaljplaner, hur man hanterar detta i det steget och vad vi gör mot stockholmarna när vi planerar och när vi fattar beslut. Det ska vi göra på rätt sätt. En detaljplan är ingen småpotatis i det här sammanhanget. Det är ett viktigt dokument som man ska använda när bolaget sedan ska sätta i gång och bygga och när de tar fram sina handlingar för hur de ska bygga. Det är inte konstigt att man tar saker i rätt ordning. Vi kommer att ta det i rätt ordning. Det kommer att byggas, och stockholmarna kommer att få många bostäder. Det kan jag lova er.

Anförande nr 102

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi ska göra det i rätt ordning. Gratulerar till att du har blivit en fullblodsbyråkrat här i Stockholms fullmäktige, Daniel Helldén. Nu får vi höra att vi ska ta det i rätt ordning.

I Tyskland har era gröna vänner många gånger gjort ett mycket bra jobb både i regeringsställning och i delstater. I Tyskland har de detaljplaneprocesser som vi och de räknar som demokratiska. Där är tiden från idé till färdig bostad tre år. I Stockholm är tiden från idé till färdig bostad sju år.

Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här är ett exempel på hur vi byråkratiserar och i stället försöker fördröja dessa processer.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 103

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vet inte hur du gör i Stockholmshem, men du kanske hoppar över en massa steg där, och det är ju inte så bra om du inte följer de regler som gäller. Nu har vi ett ärende där det står hur saker och ting ligger till och när saker och ting ska hända, och det har inte hänt. Vi tar sakerna i fel ordning. Det står i underlaget här att saker och ting redan har hänt som inte har hänt, och det tycker jag är lite märkligt. Det gör också att det kommer folk och undrar vad vi egentligen sysslar med. Ska vi driva den här staden på rätt sätt måste vi också visa stockholmarna att vi tar dem på allvar, och jag lovar att vi kommer att göra det.

Anförande nr 104

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det här visar vilka svagheter det finns med att fatta ett beslut just nu innan man vet vad som sägs i stadsbyggnadsnämnden. Det är inte det demokratiskt bästa att fatta besluten nu. Man kan inte ändra sig i fullmäktige till nästa gång när vi har sett de samråd som har skett i stadsbyggnadsnämnden. Vad har medborgarna då sagt om parkuset? Det kan inte jag se i det här ärendet. Jag tycker att det är viktigt att vänta in de här svaren innan vi fattar beslut, annars är det helt enkelt inte bra. Jag tycker att vi ska ta det i rätt ordning.

§ 23 Motion om bevarande av den gamla eken på Oxenstiernsgatan (utl. 2012:155)

Anförande nr 105

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill börja med att beklaga att Åke Askenstens motion om att ta fram en bevarandeplan för tv-eken inte hörsammades. Tv-eken var drygt 600 år gammal. Det var den sista eken i norra Europa av den åldern och storleken som stod i gatumiljö. Det var också ett av Stockholms sista träd och den sista bjässen av sin sort i stenstaden.

Ponera att det hade varit en skulptur från 1400-talet i stället. Det var då den slog rot. Då hade nog utfallet varit ett helt annat. Engagemanget för tv-eken lär knappast ha undgått någon. På Östermalms stadsdelsnämnds öppna möten har vi aldrig haft så många och så engagerade medborgare. Människor var där för att visa att de ville ha eken kvar på ett eller annat sätt, och de var där för att de trodde att staden skulle lyssna. På ett av de här mötena hade några medborgare till och med arbetat med att ta fram konkreta förslag på hur platsen runt eken kunde utformas för att stabilisera och säkra eken. Andra medborgare berättade och visa bilder på Robin Hood-eken i Sherwoodskogen som hade stadgats upp och räddats, och den hade blivit en stor turistattraktion. Man visade bilder på hur man i Japan har stabiliserat träd med vertikala vajrar. Detta är några exempel på hur engagerade medborgarna var.

I allt detta är det två förhållningssätt från trafikkontorets sida som jag inte blir riktigt klok på. Det ena är varför trafikkontoret aldrig utredde möjligheten att bevara trädet i en eller annan form. Det enda alternativet från trafikkontorets sida var att jämna trädet med marken. Det andra märkliga förhållningssättet var den demokratiska lomhördheten. Aldrig har väl ett träd engagerat så många stockholmare. Som ledamot i Östermalms stadsdelsnämnd och ersättare i trafik- och renhållningsnämnden under den här tiden blev jag fullkomligt överöst av mejl, telefonsamtal och folk som tog tag i mig på möten. Jag har aldrig varit med om något liknande och aldrig sett ett sådant starkt engagemang.

När stadens befolkning engagerar sig så otroligt starkt för något i närmiljön tycker jag att det bör respekteras. Beslutet borde ha lyfts från tjänstemannanivå till en politisk nivå. Vi måste värna våra gamla veteranträd, och vi måste värna demokratin.

Anförande nr 106

D a n i e l V a l i o l l a h i (M): Fru ordförande! Motionären vill att kommunstyrelsen ska ta fram en bevarandeplan för den så kallade tv/radio-eken. Eken fälldes den 25 november 2011. Motion är inte längre aktuell. Jag yrkar därför på att motionen anses som besvarad.

Anförande nr 107

S t e l l a n H a m r i n (V): Eken har fallit. Det vet vi alla. Jag tycker att det är lite förvånande att man från borgerlig sida bara konstaterar det. Bakom det här ligger ändå en mycket snabb men på ett sätt ändå ganska lång process. Jag har varit med ganska många år i fullmäktige nu, och det förvånar mig väldigt mycket att man från den borgerliga sidan numera har så oerhört litet intresse av att se värdet av historiska traditioner. Det känns väldigt märkligt att behöva säga detta som vänsterpartist, men det verkar numera som om vi på vår sida faktiskt värdesätter vår historia långt mer än vad man gör på den borgerliga sidan. Detta är bara en liten detalj i sammanhanget. Vi

har diskuterat alla de inköp och den planering som gjordes av stadens fäder för 100 år sedan, också för att bevara gamla historiska traditioner, och där har man nu sålt ut precis allting och struntar fullständigt i vad som händer. Jag tycker att det är förvånande, och det är synd.

I det här fallet var det dessutom ett manipulerande av processerna och av fakta, skulle jag vilja säga, som visserligen står Slussenprojektet långt efter men som kanske var en liten föraning om vad som komma skulle. Jag vet inte om ni har så mycket bekantskap med ekar, men det är det en hel del av oss som har. Någon sade att en ek växer i flera hundra, står i flera hundra år och dör i flera hundra år, och sedan faller den. En ek faller inte. Den tappar en liten gren då och då. Även om eken skulle ha varit väldigt dålig hade kunnat stå mycket längre. Bara tanken att en sådan här ek möjligen skulle kunna ha spirat en gång när Stockholm föddes, även om det inte är sant, tycker jag kan vara värd att bevaras på något sätt.

Nu struntade man fullständigt i det, och man manipulerade sanningen. Man inkallade de experter som man ville ha för att visa att eken var en fara och en risk för folk. Alla vet att det inte är sant. I efterhand kunde man konstatera att det inte var sant. Det fanns en rad experter som på förhand sade att det inte var sant. Men man struntade i det. Man skulle fälla eken, och man gjorde det. Jag tycker att det är synd att man hanterar både människors intresse och historien på det här viset.

Anförande nr 108

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Det är tråkigt att man inte kan få ett mer uttömligt svar. Detta är ändå en fråga som har engagerat väldigt många. Jag sitter inte längre i trafik- och renhållningsnämnden, men jag vet att vi där bland annat frågade vad det här kalaset kostade. Jag tror att Dagens Industri beräknande att polisinsatsen kostade ungefär 200 000 kronor den natten när man tog ned trädet, och det har kostat jättemycket mer. Det har också kostat väldigt mycket pengar att spärra av gatan, men man lade inte ned särskilt mycket pengar på grundliga undersökningar av trädet. Den lite grundligare undersökning som gjordes av den norska trädexperten väntade man inte ens in svaret på innan man ville ta ned trädet.

I årsskriften Lustgården, som Föreningen för dendrologi och parkvård gav ut, har de skrivit om tv-eken. Där finns det bland annat ett öppet brev som man skickade till trafikkontoret. Där vädjar man till trafikkontoret att ställa in alla planer på avverkning och i stället ge den värdefulla trädskatt trädet är, som är äldre än självaste staden Stockholm, en värdig behandling och en ordentlig undersökning. Det är just det som den här motionen handlar om.

Det skulle vara intressant att höra borgarrådet, som tyvärr inte är här, berätta lite mer om tankarna och varför man inte såg det här som den trädskatt som bland annat experter gjorde.

Anförande nr 109

D a n i e l V a l i o l l a h i (M): Fru ordförande! Nej, det är inte det motionen handlar om. Motionen handlar om att bevara ett träd som inte längre går att bevara eftersom det är fällt. Du frågar vad polisinsatser kostar, och det är klart att demokrati kostar. Demonstrerar folk behövs det poliser, och då får det kosta. Det är inte någonting som har med trädet att göra, utan det har med ordningslagstiftning och de

demokratiska förutsättningar som demonstrationer har. Det handlar om att vi ska kunna utöva myndighetsutövning. Det har inte alls med det här att göra.

Motionen handlar om att bevara trädet. Trädet står inte längre upp. Därför är inte motionen aktuell längre. Vill vi sedan ha en längre plan för att bevara träd i Stockholm får vi ta det i en särskild ordning. Den här frågan var uppe i trafik- och renhållningsnämnden flera gånger när den här diskussionen fördes på Östermalm, och trafikkontoret svarade på de frågor som ställdes. Sedan tror jag att frågan har varit uppe i fler ip-debatter här också med borgarrådet. Jag tycker att den har behandlats så demokratiskt som man kan göra det. När trafikkontoret gör bedömningen att liv och egendom är i fara måste de agera.

Anförande nr 110

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Det stämmer inte riktigt att det har tagits upp i trafik- och renhållningsnämnden, Daniel. Det kom upp på frågestunden, men det lyftes aldrig till en politisk nivå. Det var aldrig ett ärende. Det ärende som har kommit rör allt runt omkring själva fällningen, till exempel det som vi nu får på vårt bord. Det blir lite ironiskt att det nästan två år senare kommer upp till behandling. Vad är det för demokrati om det kommer in ett förslag när det gäller något aktuellt som sker i samhället och det tar nästan två år innan det är behandlat? Jag tycker att det är en mycket märklig gång.

Jag frågar om kostnaderna eftersom polisinsatserna har kostat och det har också kostat väldigt mycket med den pr-byrå som anlätades. De frågorna ställde vi i trafik- och renhållningsnämnden, men vi fick aldrig svar på dem. Vi menar att det alla de insatserna kostade i stället skulle ha kunnat användas till underhåll av trädet, till exempel en beskärning av trädet eller ett stöttande med vajrar. Det kunde kanske ha gjorts att vi hade kunnat behålla trädet och haft det som ett minne i dag.

Anförande nr 111

D a n i e l V a l i o l l a h i (M): Fru ordförande! Vi kan inte ha en ordning där vi i nämnden ska bestämma vilka träd som ska fällas, vilka soptunnor som ska tömmas eller vilka gator som ska skottas. Det måste så klart trafikkontoret få besluta om.

Anförande nr 112

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Det säger sig väl självt att vi i nämnden inte ska ta upp i varje enskilt ärende. Men ett träd som är så gammalt och som är ett så kallat veteranträd har en helt annan dignitet. Vi fattar ju beslut om broar. Det beror på hur man värderar ett träd som är 600 år gammalt. Hade varit en klenod från 1400-talet, en gammal skulptur, hade man nog inte gjort på samma sätt.

Anförande nr 113

J o n a s E k l u n d (MP): Jag har inte varit särskilt engagerad i frågan om den här eken. Jag var inte heller på plats när det begav sig för att undersöka den eller se hur den såg ut på platsen. Jag tycker att hela den här debatten ger ett märkligt intryck hos en som står lite grann utanför. Den enda företrädaren för de borgerliga partierna som går upp verkar väldigt nöjd med två saker. Han verkar nöjd med att det var tjänstemän som fattade beslutet om att ändra stadsbilden på ett mycket påtagligt sätt som väldigt många medborgare engagerade sig emot och att det inte var politiker som fattade beslutet, det vill säga att politikerna höll sig borta och inte tog ansvar för den

demokratiska processen. Dessutom verkar han mycket nöjd med att trädet fälldes snabbt och att vi alltså inte nu kan ha en diskussion här i kommunfullmäktige om det ska stå kvar eller inte. Det känns ganska konstigt.

Om det har fattats ett snabbt beslut på tjänstemannanivå i en fråga som berör många stockholmare och som många engagerar sig i borde kommunfullmäktige beklaga att vi inte har fått möjlighet att ta upp det till beslut här. Men för Moderaterna är det tydligen önskvärt att beslutsprocesser går till på det viset i Stockholm. Jag tycker att det är konstigt.

Anförande nr 114

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Liksom många av mina vänner – de flesta har ju gått ut härifrån – tycker jag att den här debatten är helt absurd. Det här trädet är redan fällt. Givetvis kan man ha synpunkter på det. Jag tycker att det är tråkigt att så gamla träd måste fällas i Stockholms stad, men jag anser inte att det någonsin ska vara en politisk fråga.

Det finns mängder av frågor som vi politiker kan diskutera och ha åsikter om, men när en av stadens främsta tjänstemän, som älskar träd och som ägnar hela sin arbetstid åt att bevara träd och plantera träd, säger att detta träd måste fällas därför att det är farligt skulle jag tycka att det var närmast otillständigt om politiker gick förbi den processen och sade att man inte tror att det är farligt och att man tror att man kan ta ansvar för det på ett bättre sätt än vad den tjänstemannen kan göra. Det vore farligt att slå in på den vägen. Vi kan fatta beslut i mängder av olika frågor och lägga oss i, men just den här typen av ärenden är det viktigt att vi överlåter till tjänstemännen att fatta beslut om, annars riskerar vi att ta på oss ett ansvar som vi kan få leva med resten av livet om någonting farligt inträffar.

Anförande nr 115

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Absolut, Lotta, men det handlar också om att veta och inte om att tro. Den undersökning som gjordes först innebar att man knackade med en hammare på trädet och bedömde att det var i så pass dåligt skick. Det piktogram som hade gjorts av trädet och som vi fick redovisat i nämnden visade inte att trädet var så dåligt. År 2010 gjorde länsstyrelsen en undersökning där det stod att trädet inte var i så dåligt skick att det utgjorde någon fara.

Jag undrar vad du menar. Handlar det inte om fakta, Lotta? Jag tycker inte att man ska tro. Det vi kritiserar är att man inte gör en bevarandeplan. Det är ett antingen-eller. Antingen ska man kapa det eller också ska trädet stå kvar och utgöra något slags fara. Vi ville se en bevarandeplan så att trädet inte skulle utgöra en fara men att vi kunde ha det kvar.

Anförande nr 116

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag kan konstatera att Maria Antonsson anser att hon är en större expert än vad stadens egna experter är. Det här handlar om vilka man lyssnar på. Vi har människor anställda som har betalt för att fatta den här typen av beslut som är enormt svåra. De tjänstemännen var chockade över att trädet var så svårt skadat som det faktiskt var. Jag skulle aldrig någonsin våga ta på mig ansvaret att som politiker säga: Nej, vi faller inte detta träd. Vi låter

det vara som det är. Tänk om någonting skulle hända i ett sådant läge. Det vore livsfarligt.

Anförande nr 117

J o n a s E k l u n d (MP): Jag har inga synpunkter på om trädet var farligt eller inte, eller jag vet snarare inte om trädet var farligt eller inte. Jag har inte satt mig in i det. Det jag reagerar på är den illa dolda skadeglädjen över att trädet är fällt och att frågan således inte kan behandlas här i fullmäktige på ett seriöst sätt. Det är seriöst att ha en debatt om det, som vi har nu, men Daniel Valiollahi verkar mycket nöjd med att vi inte kan behandla frågan som motionen gäller. Jag anser att det är ett konstigt sätt att förhålla sig till kommunfullmäktiges arbete.

Anförande nr 118

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag tror allvarligt talat inte att det finns någon i den här salen som är nöjd med att vi fäller ekar som har hundratals år på nacken. Jag har precis lika lite kunskap om detta som Jonas har, och just därför ska vi politiker hålla fingrarna borta från den här typen av beslut.

Anförande nr 119

D a n i e l V a l i o l l a h i (M): Fru ordförande! Är jag nöjd med att vi har fällt ett träd? Nej, jag är inte nöjd. Jag har ingen åsikt om huruvida man ska fälla ett träd eller inte, men jag kan konstatera att trädet inte står där längre. Det bör ha sina konsekvenser när man diskuterar en motion som berör just ett specifikt träd. Jag tycker att det börjar bli lite ironiskt att vi är fler som diskuterar ett träd som inte står än vad det var som för en kvart sedan diskuterade hur många fler lägenheter vi ska bygga i Stockholm.

Anförande nr 120

J o n a s E k l u n d (MP): Jag kritiserar inte själva fällningen av trädet. Jag kritiserar Daniel Valiollahis attityd i den här debatten.

Anförande nr 121

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag vill bara tillägga att det jag tycker är allvarligt är den manipulerade processen. Vi har facit i handen. Vi såg hur det såg ut när trädet var borta. Man kan konstatera att det inte hade behövt fällas. Då hade ju våra experter faktiskt fel.

Med den argumentationen att träd kan trilla, och det kan de, borde vi göra en massaker på träden i Stockholm. Vi har oerhört många väldigt stora och vackra tallar som står lite här och där. De utgör alltid ett latent hot. Vi har på något sätt bestämt oss för att vi accepterar det därför att vi tycker att de här träden är värdefulla att bevara. Vi planterar till och med nya träd, vilket är jättebra när folk plockar bort dem som står i vägen för deras utsikt. Det är lite märkligt att just det här trädet behandlades så speciellt. Det finns som sagt många tallar här i staden som utgör ett problem. Jag tycker att vi ska behålla dem, och vi borde ha behållit eken också och tagit bort de eventuella grenar som var ett problem.

Anförande nr 122

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Nu antyder Stellan Hamrin att den här processen var manipulerad. I detta kan man väl bara läsa in att Stellan Hamrin

tror att den här enskilda tjänstemannen på något sätt var mutad, var korrupt eller någonting sådant. Politiken har aldrig lagt sig i detta ärende.

Det finns självfallet mängder av träd i Stockholms stad som är farliga. Ibland upptäcks de, och ibland upptäcks de inte förrän det är för sent. För bara något år sedan var jag med om ett helt träd hade rasat ned på Valhallavägen, och det hade man inte upptäckt. Om man hade upptäckt det trädet hade en tjänsteman självfallet sett till att det hade fällts innan det ramlade. Det kunde faktiskt ha varit potentiellt dödligt. Vi kan inte – och jag tror inte heller att det är möjligt – se alla träd som kan vara farliga. Men när man upptäcker träd som kan förorsaka skada utgår jag ifrån att stadens tjänstemän förordar fällning eller en förändring på något annat sätt. Allting annat vore vansinnigt.

Anförande nr 123

S t e l l a n H a m r i n (V): Med manipulerad menar jag inte att den här tjänstemannen mutades. Så tror jag inte att det går till, men däremot har vi ju hört här hur processen gick till. Man valde att inte ens avvakta beslut från andra experter. Även om vi är Capital of Scandinavia och världens bästa stad finns det ändå människor på annat håll som ibland vet mer än vad både vi och våra tjänstemän gör.

Alla träd kan falla. Vi accepterar det. Det tycker jag att vi ska göra, och vi ska naturligtvis göra vad vi kan för att minska risken. Men i det här fallet fanns det inte tillräckliga argument.

§ 25 Motion om anordnande av WC vid fotbollsplanen i Bellevueparken (utl. 2012:159)

Anförande nr 124

J a n V a l e s k o g (S): Vi går egentligen från träd till träd. Här handlar det om träd som växer så det knakar, bland annat för att det pågår en omfattande gödsling på platsen. Det är en plats där väldigt många barn och ungdomar – hundratals varje dag – spelar fotboll och annat, och det är väldigt långt till toaletter. Det borde rimligtvis finnas en bekvämlighetsinrättning här, en bajamaja eller vad det nu kan vara, för annars händer det som har hänt i fler år, nämligen att ungdomar och barn springer ut i skogen. Om ni tycker att det växer väldigt bra i den här delen av Bellevueparken är det kanske det som är skälet.

Det här är lite märkligt hanterat. Det kanske är en liten fråga, men inte för dem som spelar där. Det här svaret är en komisk läsning därför att alla, och då menar jag verkligen alla, förvaltningar och nämnder skyller på varandra. Man kan läsa här att trafik- och renhållningsnämnden säger att det är en jättebra idé, men det är idrottsnämndens och idrottsförvaltningens ansvar. Idrottsnämnden tycker att det är en jättebra idé, men det är faktiskt stadsdelsnämndens och trafiknämndens ansvar. Fastighetsnämnden tycker att det är jättebra idé som egentligen borde ha genomförts 2012, men det är inte fastighetsnämndens ansvar utan idrottsnämndens eller möjligtvis någon annan nämnds men absolut inte fastighetsnämndens.

Sedan kan man läsa svaret från borgarrådet. Där står det att man har noterat att alla skyller på alla. Det här får man lösa, men vi ska inte ha något direktiv från fullmäktige. I och med att det inte finns något direktiv och alla nämnder skyller på alla händer naturligtvis ingenting, utan man fortsätter att springa i skogen på ett ganska ohygieniskt och otrevligt sätt även om det växer så det knakar. Denna lilla sak borde man kunna åtgärda. Hur tänker borgarrådet göra det?

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 125

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag håller med dig om att det är problematiskt när olika nämnder säger att det inte är deras ansvar utan de andras. Jag vill förklara att det har varit en diskussion om att flytta den här bollplanen. Den fick konstgräs 2009. Det är självklart att det behövs en WC här. Jag tror inte att planen kommer att flyttas. Man har tidigare ställt upp några bajamajor som vandaliserades. Därför bör man ha en permanent lösning. Jag kan utnämna mig själv WC-samordnare och dra i gång en diskussion om vem som gör vad och hur. Vi löser detta. Det är inte riktigt en fråga för kommunfullmäktige att diskutera en toalett. Jag snackar med Lotta, Ulla och Madeleine, och så löser vi det.

Anförande nr 126

J a n V a l e s k o g (S): Jag håller med. Jag tycker inte heller det. Men när jag fick läsa tjänsteutlåtandet insåg jag att det här verkligen var en fråga för fullmäktige eftersom alla nämnder skyllde på varandra, och dessutom säger kommunstyrelsen att de måste ordna det utan att den säger något. Nu fick vi höra ett annat besked. Det var mycket bra. Nu ska vi ha en samordnare för att ordna denna stora, lilla fråga.

§ 26 Motion om ombyggnation av Mälarhöjdens skola (utl. 2012:160)

Anförande nr 127

J a n V a l e s k o g (S): Det här handlar om en stor fråga som vi har berört rent principiellt tidigare här i debatten, nämligen behovet av mer kapacitet på våra skolor. Det finns en plan för både nybyggnation och ombyggnation. Det är en plan som ser bra ut i teorin, men det går tämligen sakta. Och det gäller framför allt, som jag ser det, ombyggnationer av befintliga skolor där kapacitet kan frigöras. Mälarhöjdens skola är ett bra exempel på detta. Inne i skolan finns nämligen två gammaldags gymnastikhallar som man skulle kunna göra om till nya skollokaler. Man skulle också kunna ersätta dem med en ny mindre idrottshall vid Pärlan vid Mälarhöjdens tunnelbana som skulle klara skolans behov. På det viset skulle man kunna få in fyra fem klasser till.

I dag får barnen gå en kilometer bort till idrottshallen i Västertorp. Det är en ganska farlig väg att gå med mycket trafik och stor olycksrisk. Man löser flera saker samtidigt om man skulle besluta sig för den här investeringen och bygga om de här gymnastikhallarna till klassrum. Man skulle öka kapaciteten, och man skulle också kunna få en ny idrottshall ganska nära.

Men det mycket märkliga svar som finns i det här utlåtande från kommunstyrelsen är att det här inte är en plats i Stockholm där de största behoven finns, utan de finns på andra platser. Men nu pratar vi om att det behövs 1 400–1 500 fler platser i Hägersten till 2019. Det finns andra platser där det behövs något fler med större kapacitet, men det är inget snack om saken. Det behövs ökad kapacitet även här. Det är väl rimligt att man försöker hitta lösningar. Det gäller oavsett vilka skolor vi pratar om där det finns funktionella lösningar och som, i det här fallet, dessutom kan möjliggöra att man minskar riskerna för barnen när det gäller trafiken, vilken är ett problem för de barn som måste gå fram och tillbaka till idrottshallen i Västertorp. Det handlar om ganska små barn.

Jag vet att åtminstone Folkpartiet har varit på plats och lovat det ena och det andra till föräldrar som har varit oroliga över situationen. Därför kanske vi kan få en uppdatering. Det var ju ett tag sedan den här motionen behandlades. Jag ser fram emot borgarrådets svar här.

Anförande nr 128

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag är helt övertygad om att det på sikt kommer att bli ungefär som Jan Valeskog vill. De här idrottslokalerna är gamla och dåliga. Vi måste göra någonting åt det. Men att göra det just nu samtidigt som vi har kapacitetsproblem i området tror jag vore fel. Det innebär att vi måste riva ut en väl fungerande verksamhet i ett hus som redan finns, göra omdisponeringar av de här gymnastikhallarna som faktiskt används, även om de inte är särskilt bra, i ett läge där det finns ett mycket stort tryck. Jag är i grund och botten positiv till detta, men inte just nu. Det var det tråkiga svaret, men så är det.

Anförande nr 129

J a n V a l e s k o g (S): Jag tror att det här präglat alla fyra frågor som jag har haft uppe i dag, inklusive interpellationsdebatten. Det är väldigt bra, men inte nu utan kanske sedan. Jag vet inte vad det står för, men det här är akut. Man pratar om

1 400–1 500 fler barn 2019 som ska gå i grundskolan. Ju längre tid vi väntar, desto större problem blir kapacitetsbristen. Det är enkel matematik. Jag tycker att majoriteten har försummat att planera på ett vettigt sätt på flera ställen i staden. Man har försummat att planera för skolor i nya bostadsområden med väldigt många fler barn. Liljeholmen är ett sådant exempel. Det finns flera. Man sitter still mot bättre vetande.

Vår grupp i utbildningsnämnden tycker att det inte fungerar på utbildningsförvaltningen när det gäller hur man planerar skollokaler. Det är tyvärr en fråga som inte har fått tillräckligt hög politisk prioritet, vilket vi verkligen beklagar. Det finns en plan, och den är mycket svår att följa. Det går segt och trögt, och vi har stora problem på många ställen. Då måste man sätta fart där det finns möjliga lösningar. Fyra fem klassrum betyder en hel del på den här platsen. Det är en sak att det tar sin tid att göra ombyggnationerna, men att fatta besluten, projektera och ta fram en tidsplan snarast möjligt borde vara självklart. Det blir värre för varje år som går.

§ 28 Motion om barns rätt till en giftfri vardag – inför miljödiplomering för giftfria skolor (utl. 2013:4)

Anförande nr 130

K a t a r i n a L u h r (MP): Fru ordförande! Barn är speciellt känsliga för skadliga kemikalier. Att det är viktigare att just barn inte utsätts för skadliga kemikalier beror på flera olika saker. Barn är inte färdigutvecklade när de föds, vilket gör att skadliga kemikalier i barnens närmiljö kan påverka utvecklingen av system som fortsätter att utvecklas efter födseln, till exempel nervsystemet, hormonsystemet och immunsystemet. Barn har också hela livet på sig att utveckla sjukdomar på grund av de kemikalier som de utsätts för som små. På grund av antalet kemikalier i samhället kommer barn dessutom troligen att utsättas för helt nya kombinationer av kemikalier under sin livstid. Dessa kan tillsammans leda till helt nya och förstärkta kombinationseffekter. Det finns alltså alla skäl i världen att minska barns exponering för kemikalier. Man skulle till och med kunna säga att det är av allra största vikt.

Man kan ibland känna maktlöshet när man inser hur mycket kemikalier som produceras varje år och hur lite man faktiskt vet om deras långsiktiga hälsoeffekter, speciellt när vi vet att det finns många kemikalier i omlopp som är skadliga även vid låg exponering. Man kan sätta sig ned och sucka och kanske utbrista: Ja, vad kan man göra? Eller också kan man titta på olika sätt att minska kemikalieexponeringen. Och sedan kan man gå in med krafttag där det behövs som allra mest. Det är det vi har försökt att göra med den här motionen. Vi vill se till att barn inte utsätts för skadliga kemikalier under deras dagliga verksamhet.

Vi föreslår att kriterier ska tas fram för förskolorna så att det blir enkelt att veta vad man ska undvika i sin verksamhet. För att få en giftfri miljö behöver man ser över ganska mycket, till exempel mat, madrasser, golv, väggfärg, gardiner, möbler, leksaker och rengöringsmedel. Det innebär en hel del arbete. Vi föreslår också att man ska få en diplomering när man har fått bort kända skadliga ämnen så att föräldrar kan använda detta som ett av alla urvalskriterier när man väljer var man vill lämna sitt barn på dagarna. Här har vi chansen att gå in och styra direkt. Vi anser att vi har ett ansvar för att barnen tas om hand i en oskadlig miljö.

I svaret på motionen finns det flera invändningar om att vi ska använda andra styrmedel än en diplomering. Ett förslag är att vi ska luta oss mot miljöprogrammet. Ett annat är att vi ska invänta stadens kemikalieplan och lägga förskolorna som en del där. Jag är inte emot något av de förslagen, men om vi snabbast möjligt vill påbörja arbetet för att få ett kemikalierentare liv för barnen och kemikalierentare förskolor vill jag varmt yrka bifall till denna motion.

Vi har redan sett att miljöprogrammet inte räcker för att förhindra att till exempel PVC-golv fortsätter att läggas in på våra förskolor. Kemikalieplanen, som ser ut att bli en ganska allmänt hållen plan, dröjer fortfarande. Jag anser att det är viktigt att starta arbetet med en kemikaliefri miljö för våra barn, och det just nu. Diplomeringen med dess kriterier kan sedan i efterskott läggas in i både kemikalieplan och kommande miljöprogram, men arbetet bör påbörjas nu.

Jag yrkar därför bifall till vår motion.

Anförande nr 131

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen handlar om barns rätt till en giftfri vardag. Motionen lyfter fram att miljödiplomering för giftfria skolor skulle vara ett medel. Motionen sätter därutöver fingret på en av vår tids stora miljöfrågor, nämligen det stora antalet kemikalier som snurrar runt. Enligt EU-beräkningar är det över 100 000, och det tillkommer tusentals kemikalier hela tiden. I ärlighetens namn är kontrollen av detta mycket dålig. Många är skadliga. Det är tungmetaller och hormonstörande ämnen.

Som tidigare nämnades är barn och unga extra utsatta. De är mer känsliga, men de har också en förmåga att suga åt sig kemikalier på ett som vuxna kanske inte gör. Det beror bland annat på att de befinner sig lite lägre över marken.

Kemikalieområdet är mycket komplicerat, och det finns stora ekonomiska intressen. Därför finns det ett förslag här att ställa upp ett antal kriterier. Om man uppfyller dem får man en miljödiplomering. Det är ett enkelt system som skolor och föräldrar skulle tycka vore bra. Vi skulle kunna få en tävlan mellan skolor om vilken skola som skötte sig bäst på kemikalieområdet. Det finns motiv att införa ett nytt miljödiplomeringssystem, och vi vill bifalla den här motionen.

Det finns givetvis andra åtgärder som kan och bör genomföras. Miljöförvaltningen har genomfört projekt på området. Man utför fortlöpande tillsyn. Det är bra. Vi är på väg att ta fram en kemikalieplan. Där kommer flera bra saker att finnas. Det gäller upphandlingsinstrument och så vidare.

Men trots allt det som är sagt om det som kan göras med befintliga verktyg vet vi att kontroll och utfasning av farliga kemikalier går alldeles för långsamt. Därför finns det skäl att även införa detta system för att ytterligare pressa utvecklingen och få bort kemikalier från barn och unga i vår stad.

Bifall till motionen och till Socialdemokraternas och Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen!

Anförande nr 132

S t e l l a n H a m r i n (V): Fru ordförande! Majoriteten tycker att miljödiplomering bara ställer till problem och att det är mycket bättre att gå på stadens allmänna regler, vilka vi hörde är lite svajiga för tillfället. När jag läste ärendet råkade jag börja med stadsledningskontorets yttrande, och jag blev lite förvånad när jag sedan läste vad den politiska majoriteten tyckte. Stadsledningskontoret framhäver det stora värde som miljödiplomering faktiskt har. Man lyfter fram att det är staden själv som har tagit initiativet till detta – jag tror att man började för 13 år sedan – och att det faktiskt är en mycket bra insats man kan göra med den typen av åtgärder. Den enda kritik man möjligen har är att det inte ska gälla generellt för hela staden, utan att det ska gälla på lägre nivå. Det är väl rimligt. Det är väl det den här motionen går ut på, om jag förstod det rätt. Man vill börja med förskolor eftersom det finns speciella skäl till det. Vi stöder motionens förslag, och vi stöder Vänsterpartiets reservation.

Förskolor är speciellt viktiga, bland annat därför, som vi har hört, att barn är speciellt känsliga eftersom de är så väldigt små och i förhållande till sin kroppsvikt omsätter mycket mer luft, mat, vatten och annat än vad vi vuxna gör. Det innebär att de drar

till sig mycket mer gifter från en given giftmängd än vad vuxna människor gör. Det är därför barn är så känsliga. Det är liksom inbyggt i deras konstitution. Det gör det verkligen motiverat att satsa just på förskolor och inte på någonting annat, precis som stadskontoret egentligen uttrycker det även om de inte tar fram just detta.

Det finns också en del speciella problem med förskolor. Det finns undersökningar som visar att ett ganska stort antal förskolor har problem med gifter från golv i samband med fuktskador. En del har åtgärdats, och annat har inte åtgärdats. En sådan här miljödiplomering hade drivit fram en genomgång av detta som vi länge har efterlyst.

Vi har nyligen diskuterat lokaliseringen av förskolor. Det hör också hemma här. Det finns förskolor placerade i områden där nitrat- och partikelhalterna är alldeles för höga. Det är också någonting som man måste uppmärksamma och åtgärda. Det är till och med så att när man nu anlägger en extra förskola ute i Björkhagen lägger man den praktiskt taget under tunnelbanan. Lekplatsen ligger faktiskt precis under tunnelbanan trots att vi vet att det finns en massa järnfilspån vars giftighet man diskuterar, men nyttiga är de definitivt inte. Att lägga en lekplats just precis där är faktiskt ganska dumt. Det hade vi sluppit om vi hade haft sådana här regler. Dessutom ansamlas gifterna i damm, och det finns på golvet. Där finns de små barnen, och därför krävs det alldeles särskilda städningsrutiner i förskolor. Det skulle vi också behöva.

Stöd till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 133

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Tack för viktiga inlägg när det gäller att beskriva nödvändigheten av att arbeta mot att nå visionen en giftfri stad. Det håller jag och majoriteten naturligtvis med om. Jag fick höra från Katarina att arbetet måste påbörjas nu. Det håller jag med om, men jag måste också korrigera och säga att arbetet påbörjades redan förra året med den kemikalieplan som miljöförvaltningen nu håller på att ta fram.

Jag hörde också Stellan Hamrin berätta att mitt och förvaltningarnas svar är att vi ska gå på stadens vanliga regler. Det stämmer inte heller. Miljöprogrammet, som är mycket bra i sig, håller just nu på att kompletteras med nya regler som gäller just hur vi ska se på kemikalierna i vår upphandling. Just nu tar miljöförvaltningen fram en otroligt seriös plan där vi på flera sätt kommer att gå längre än vad man gör i lagstiftningen nationellt. De föreslår bland annat en servicefunktion i staden som ska hjälpa till med de här otroligt komplicerade frågorna.

Men även om de här frågorna är komplicerade vill jag också säga att det finns en stor kompetens, en stor seriositet och ett stort engagemang för att jobba med de här frågorna på många håll i staden, inte minst hos SISAB som har mycket duktigt folk när det gäller att se på miljön. De avvägningar som SISAB ställs inför pekar också på svårigheten i detta. Marknaden, Sverige, Europa och världen ligger efter. Det finns till exempel inte speciellt många golv att välja på om man ska ha vissa funktioner i förskolor där det är hårt slitage. Då är det förstås vår roll som stad att driva på detta. Vi får se till att de här alternativen kommer fram. Jag är fullt övertygad om att kemikalieplanen är rätt redskap att göra det.

Jag ska också säga att jag egentligen inte har så jättemycket emot förslaget om miljödiplomering och certifiering. Jag tycker att det kan vara spännande att prova, men jag skulle gärna vilja prova förslaget med en kemikalieplan först och arbeta med de här frågorna på ett hårt och konkret sätt, det vill säga via upphandling, och se till att vi når visionen om en giftfri skola och förskola och en giftfri stad till 2030, som det är uttryckt i kemikalieplansarbetet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 134

K a t a r i n a L u h r (MP): Jag tycker att det är bra att du också tycker att det är viktigt att vi ska skydda barnen. Jag tror också att kemikalieplanen kommer att vara jätte viktig i stadens arbete. I det förslag till kemikalieplan som vi har sett i miljö- och hälsoskyddsnämnden pratas det om att staden inte ska ställa särkrav. Kemikalieplanen ska vara ganska allmänt hållen. Även om den ska ställa hårda krav och ha ett barnperspektiv ska staden inte ställa egna krav. Just i det här fallet tycker vi att det är ganska viktigt att man ställer specifika krav på miljöer där barn vistas. Vi tror att det här systemet kan underlätta mycket kraftigt för skolor när det gäller att veta exakt vad de ska åtgärda. Därför tycker vi att det är viktigt att man inför den här miljödiplomeringen för förskolor.

Anförande nr 135

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det är viktigt att säga att kemikalieplanen är långt ifrån färdigtagen. Vi har fått två avrapporteringar i miljö- och hälsoskyddsnämnden. Den senaste fick vi på mötet i förra veckan. Kemikalieplanen ska vara klar i november om jag inte minns fel. Sedan ska den gå ut på remiss. Det är ganska lång tid kvar innan vi ska diskutera planen här i fullmäktige, vilket jag hoppas ska ske någon gång under våren. Det du redogör för är ett förslag som inte riktigt är ett skarp förslag ännu. Låt oss diskutera detta i nämnden och i andra sammanhang framöver så att vi får en riktigt bra plan som vi kan leva med och som gör jobbet.

Med det sagt måste vi också ta hänsyn. Vi vill driva på hela marknaden så att det fungerar bra i våra skolor, men gärna också så att det fungerar bra i grannkommunens skolor. Vi får se vilket som är det mest effektiva sättet att nå dit, men det kräver att vi går i förväg och driver på ännu mer. Jag är inte motståndare till det, men låt oss prata om det när det finns ett mer konkret förslag.

Anförande nr 136

S t e l l a n H a m r i n (V): Du hänvisar här till det generella arbetet med gifter som vi hade uppe häromdagen. Det är ett jättestort arbete vi bedriver och som du leder. Där gör förvaltningen en jättebra insats. Jag hoppas att vi ska komma fram till ett mycket bra resultat som vi kan bli överens om, och det tror jag att vi kan göra. Men det är fortfarande ett generellt arbete, och då finns det områden där problematiken är speciell, antingen speciellt allvarlig eller speciell av ett annat slag. Jag tycker att förskolor hör dit. Barn är extra känsliga, och man måste kanske ställa annorlunda krav på förskolorna än på annan verksamhet.

Vi tycker att just miljödiplomering är ett mycket bra sätt att komplettera det generella arbetet med. Det kanske är så att allt inte ska miljödiplomeras, men då bör man välja

ut de sektorer där det är speciellt viktigt och där det verkligen fyller en funktion, och det tycker vi att just förskolor gör. Det är ett bra sätt att börja det arbetet på.

Anförande nr 137

Borgarrådet **A n k e r s j ö** (C): Jag är inte någon vild motståndare till miljödiplomering och certifieringar. Men ska vi ge våra verksamheter en chans tror jag att det är bra att vi har de generella redskapen på plats först. Kemikalieplanen kommer, när den genomförs, enligt förslaget också innebära en servicefunktion som kan ge hjälp i de här upphandlingsfrågorna. Det är inte helt lätt för till exempel en liten förskola att ha kompetens för detta själv. Jag tror att det är bäst att ge redskapen först, och sedan låta skolorna konkurrera med varandra om vilken som är mest miljöriktig och mest giftfri. Men visionen står fast. Vi ska vara giftfria 2030, och gärna tidigare när det gäller förskolorna.

Anförande nr 138

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Alla som följer den här debatten hör att ambitionerna är höga. Vi vet också att vår centerpartistiska miljöminister tycker att kemikaliefrågan är en av de viktigaste frågorna. Vi vet också att Margot Wallström, när hon jobbade med miljöfrågor i FN, försökte få en kemikaliepanel rätt under generalsekretariatet. Men hela världen står och stampar, och vi stampar även i Stockholms stad. Den som lyssnar nu kan också höra att om de tre oppositionspartierna hade bestämt här i staden skulle vi ha infört en miljödiplomering nu. Jag tycker att det säger en del. Jag uppskattar ambitionerna. Jag ser dina svårigheter, miljöborgarrådet, att försöka hitta det allra bästa. Men det kanske är så att verkligheten hela tiden ändrar sig, och för att kunna göra någonting måste man slå till nu. Det är det vi i Miljöpartiet vill. Vi vill ha en miljödiplomering nu, precis som man har i till exempel Göteborg.

Sedan fortsätter man att jobba för det allra bästa. Låt oss till exempel gå ned till den låga nivån och förskolan, som Per Ankersjö avslutade med att prata om när det gäller att det kan vara svårt för förskollärarna att veta vad som är allra bäst. Nu är det avdelningscheferna som är beställare i stadsdelarna. I Bromma stadsdel har man redan tagit fram en miljöplan. Men kunskapen måste ges. Tidigare hade vi Agenda 21-samordnare, vi kan kalla dem miljöhandläggare, i stadsdelarna. Det är någonting som vi gröna föreslår att vi ska ge resurser till igen. Dessa miljöhandläggare skulle få den här kompetensen och kunna ha kontakt med den här servicefunktionen som Ankersjö pratar om att staden ska införa, så att vi får en korrekt, bra och kontinuerligt uppdaterad kompetens.

Jag kan berätta att personalen på en av de förskolor som Sten Nordin invigde, Långe Erik i Skarpnäck, har ställt frågor om PVC-golvet. Innehåller det ftalater eller inte? Det är ju lite olika. Det finns PVC-golv som inte innehåller ftalater. Då svarar den anställde att det är svårt att säga, men om barnen ligger och slickar på golvet kan det hända att de får i sig någonting. Och det är ju precis det barnen gör. Det här var inte tillfredsställande. Det har ökat drivkraften på den förskolan att ligga på oss i stadsdelen ännu mer. Nu försöker vi ligga på dig om att du åtminstone borde kunna bifalla den här motionen. Vi kan inte vänta på det allra bästa, utan det handlar om själva resan och att göra någonting hela tiden.

Anförande nr 139

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Tack för ett engagerat inlägg, Ewa! Jag fick just veta av skolborgarrådet att hon inviger den första Svanenmärkta förskolan i Bromma om några veckor. Det händer mycket på många olika fronter. Du berättar om de här golven. Vi ser ett jättestort engagemang. Jag får väldigt många frågor av föräldrar när det gäller just golv i förskolor. Det är många på Södermalm som har hört av sig när det gäller nya förskolor där.

Vi ser att det finns en ökande medvetenhet, men vi ser också att det finns en problematik när marknaden inte har hängtt med. De golv som inte innehåller mjukgörare har andra egenskaper som gör att de slits ut mycket fortare. De kan inte städas på samma sätt och så vidare. Det här är inte en helt enkel värld, men vi ska självfallet driva på. Det gör vi med stockholmarnas hjälp. Jag tror väldigt mycket på den kemikalieplan som vi ska fatta beslut om, förhoppningsvis redan i vår efter remissomgång och sådana saker. Jag hoppas att det blir ett riktigt instrument som gör att vi kan driva på tillsammans med andra städer och andra kommuner.

Anförande nr 140

E w a L a r s s o n (MP): Det hoppas vi också. Det har vi i Miljöpartiet sagt. Det är själva intentionen i motionen från början. Vi vet också att Bromma stadsdelsnämnd har varit på och är lite före. Vi känner ju vice ordförande där, den drivande Cecilia Obermüller. Vi vet att de verkligen har varit på, men att vi har en Svanenmärkt förskola räddar inte oss i Skarpnäck som vill bygga och kommer att bygga flera nya förskolor. Vi har inte den här kompetensen. Vi ligger på SISAB, och SISAB känner sig osäkra.

Vi skulle verkligen ha uppskattat om vi hade fått bifall till den här motionen. Trots att det kommer att bli så himla bra sedan skulle vi uppskatta ett bifall just nu för att kunna sätta i gång processen och öka medvetenheten för att detta är en otroligt viktig kunskap att skaffa sig så att det blir rätt från början.

Anförande nr 141

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Vi står inför en jätteutmaning. I dagsläget finns det mellan 100 000 och 200 000 kemikalier. Man vet inte ens hur många det finns. Alla registreras inte. Och vi vet absolut inte vilka egenskaper alla dessa kemikalier har. Man har börjat identifiera vissa, till exempel ftalater, mjukgörare i plast. De är hormonstörande. De fungerar som en nyckel i kroppen. De är så lika hormonet. Ftalaterna går in i kroppen och låser upp sådant som aldrig skulle ha låsts upp. Det gör att kroppen förändras på ett mycket märkligt sätt. Det kan till exempel utlösa diabetes då insulin också är ett hormon. De här hormonstörande ämnena är jättestor. De som råkar allra värst ut är våra barn och även de ofödda barnen. Vi har ansvar för de allra minsta barnen, förskolebarnen. Därför är den här motionen jätteviktig. Jag tycker att det är otroligt bra och hög tid att det kommer en kemikalieplan, men vi behöver gå fortare fram.

Naturskyddsföreningen har startat någonting som de kallar för operation förskola. Där går de in och inventerar förskolorna. Det är skrämmande hur många leksaker som är direkt olämpliga. De kan innehålla ftalater. Man kanske tycker att det är kul att barnen kan få leka med gamla instrumentbrädor och gamla datorer, och de är proppfulla med bromerade flamskyddsmedel som är mycket skadliga för barnen. Det

här är inte av ondo, utan det beror på okunskap. Därför skulle det vara en otroligt stor hjälp för förskolorna att få en sådan här certifiering. Vi kan inte kräva att de ska ha den här kunskapen själva. De behöver ha mycket tydliga riktlinjer för sina inköp av allt för att det inte ska bli PVC-golv, för att de inte ska vila på galonmadrasser av PVC och andas in detta. Barn slickar på golv, och det samlas i dammet. Det går in i luftvägarna. Det kommer in på väldigt många sätt.

Jag tycker att det inte kan gå fort nog. Därför vill vi att vi får en miljödiplomering för giftfria förskolor så fort som möjligt.

Anförande nr 142

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag går inte upp så här ofta bara för att någon tidning skrev att jag inte var uppe i talarstolen lika ofta som andra borgarråd utan för att jag tycker att frågan är mycket viktig. Jag skulle också vilja säga att jag skriver under på mycket av det som du precis berättade om hur farligt det här är. Vi hade precis en fördragning på förra mötet i miljö- och hälsoskyddsämnden av vårt duktiga folk på miljöförvaltningen som berättade om arbetet med kemikalieplanen, och även en forskare från KTH var på plats och berättade om hur arbetet med de här frågorna fungerar på det högre planet. För oss som är småbarnsföräldrar är det ganska läskigt att höra de här sakerna. Det är otroligt mycket som vi inte vet, men det vi vet är att det finns en påverkan på våra barn från de här hormonstörande ämnena. De påverkar dem på ett mycket mer allvarligt sätt än oss vuxna. Det finns all anledning att arbeta aktivt med de här frågorna, och det uppfattar jag också att vi gör.

Sedan kan vi ha lite olika uppfattningar om vilka medel vi ska använda. Jag är inte riktigt säker på att det medel ni föreslår går snabbare. Vi kan diskutera vilket som är bäst, men jag tror inte att det går snabbare än det medel som vi tar fram just nu och som jag tror blir en bredd sida när det gäller de här frågorna.

Avslutningsvis skulle jag vilja uppmana alla partigrupper att höra av sig till miljöförvaltningen och be att få en föredragning av arbetet med kemikalieplanen och om de effekter som de här gifterna har på våra barn och på oss själva.

Miljöförvaltningen arbetar också på många andra sätt med de här frågorna, inte minst med tillsynsprojekt som man genomförde tillsammans med nationella tillsynsmyndigheter för en tid sedan. Då tittade man just på leksaker och avslöjade en hel del otrevligheter där också. Stockholms miljöförvaltning gör väldigt mycket på bred front som inte bara berör oss i Stockholm utan även ett större område. Det ska de naturligtvis ha ett erkännande för. Tipset är att höra av sig till dem och få en jättebra utbildning i vad som pågår och vad man kan göra.

Anförande nr 143

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Det är mest en fråga: Jag undrar om miljö- och hälsoskyddsämnden har tänkt köpa in en sådan där pistol som man kan mäta framför allt tungmetaller med. Man skulle låna ut den till förskolorna redan nu, så kan de i alla fall kolla vilka leksaker som innehåller bromerade flamskyddsmedel. Den ger utslag för brom, och man kan kolla om det finns bly i leksakerna. Det skulle kunna vara en liten början. De är inte jättedyra, men jag tror att de kostar ungefär 100 000.

Anförande nr 144

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag vet inte faktiskt, men det låter som ett utmärkt förslag. Jag ska förmedla det och kolla.

§ 30 Motion om nya konstytter i stadsmiljön (utl. 2013:6)

Anförande nr 145

M a t s B e r g l u n d (MP): Herr ordförande! Åke Askensten som har skrivit motionen har tyvärr förhinder i dag. Han beskriver i motionen hur man på ett relativt resurssnålt sätt kan skapa möjligheter till mer konst på offentliga platser i staden och samtidigt involvera fler stockholmare i stadens kulturliv. Det är i korthet vad motionen går ut på.

Jag tycker att remissvaren har varit ganska intressanta att läsa. Där får man en del goda idéer. Dessutom är de överlag positiva till motionen, speciellt stadsdelsnämnderna, som nog gärna skulle vilja bifalla motionen.

Sedan finns det några argument mot motionen, och de är framför allt av två slag. Det ena är: Ja, men ungefär det här gör vi redan. Det är ju bra att man gör det, men låt oss göra lite mer och lite mer organiserat, och kanske över hela staden.

Det andra argumentet handlar om kostnaderna, och då är det i första hand kostnader för en jury men också för logistik, montering och underhåll av konstverken. Det är framför allt kulturförvaltningen som anför det argumentet. Ett sådant här projekt ryms då inte inom den ram som den så kallade enprocentsregeln medger. Enprocentsregeln är alltså att vi avsätter en procent av kostnaderna för ombyggnad, nybyggnad och reparationer till offentlig konst på de platser där vi bygger om och bygger nytt. Det är en väldigt viktig princip, som vi naturligtvis måste hålla på.

Om detta projekt kan finansieras av enprocentsregeln eller inte kan jag själv inte riktigt avgöra, men jag vill ändå påpeka att det är ett mycket kostnadseffektivt sätt att få mer konst i det offentliga rummet. Staden behöver till exempel inte gå in och köpa konsten utan kommer i praktiken att låna konsten under kortare perioder, och sedan går konstverken tillbaka till konstnärerna. Det här blir på något sätt en win-win-situation, där konstnärerna också får möjlighet att visa upp sin konst.

Sedan behöver juryarbetet inte heller nödvändigtvis vara professionellt eller formaliserat. Det kan mycket väl vara, tycker jag, lokalt förankrade ideella jurygrupper som tar fram det här. Eller man kanske inte alls behöver använda någon jury över huvud taget. Ett sådant exempel har vi i Konsthall C i Gubbängen där de upplåter en avdelning i konsthallen för i princip vem som helst att ställa ut. Man skriver bara upp sig på en lista, och sedan är det turordning som gäller.

Jag tror att det är viktigt att vi får sådana här konstytter på många platser över hela staden i alla stadsdelar. Alla behöver då kanske inte fungera på exakt samma sätt. Det är tvärtom kanske en fördel att man kan profilera sig med olika inriktningar, fungera på lite olika sätt och ha olika typer av juryer, eller inte, och så vidare.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd hade ett mycket bra exempel i sitt remissvar. Där fick barn och vuxna tillsammans ställa ut bildkonst i tunneln under Rågsvedsvägen. Mer sådant, mer konst och mindre krångel!

Bifall till Miljöpartiets förslag till beslut enligt vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 146

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Man kan säga att det i Stockholm pågår någonting som kan kallas slaget om det offentliga rummet. Det är en kamp mellan privat och offentligt. Man kan säga att det är en kamp mellan gallerior och gallerier, mellan konstnärsateljéer och mäklarfirmor, mellan reklamvepor och graffitimålningar. Jag tänker att det är en kamp om det är kommersen eller kulturen som ska få ta mest plats i staden.

Tyvär måste vi konstatera att det i hög grad är marknaden som styr. Även i stadens egna fastigheter och lokaler är det hyressättning som är marknadsmässig, och konsten trängs undan. Desto viktigare är det att hitta former för att få mer konst och kultur i staden, att hitta nya konstytter och möjligheter för konstnärerna att synas mer.

Därför yrkar vi delvis bifall till den här motionen. Vi tycker att det är en bra idé. Vi gillar inte alla detaljer, men dem kan man utforma sedan. Det viktiga är att få plats för mer konst och kultur i stadsrummet.

Man kan fråga sig: Vad är det som skapar en kreativ storstad som är attraktiv, som vi alla säger att vi vill ha i Stockholm? Man brukar referera till Berlin och New York. Jo, det är att det ska finnas gott om billiga lokaler och gott om offentliga ytor där konstnärer kan verka, och det ska finnas en väldigt stark politisk vilja. I Berlin bestämde borgmästaren att ett antal lokaler skulle upplåtas billigt till konst och konstnärer därför att man ville ha en stad som bygger på det. Den utvecklingen har vi tyvärr inte i Stockholm.

Detta förslag är ganska anspråkslöst i det perspektivet. Det är att man ska låna in konst och ställa ut den på offentliga ytor. Vi tycker att det är en väldigt bra idé, och det är viktigt. Nästan alla remissinstanser tycker att det ska vara en generös inställning till konst. Det finns mängder med platser runt om i stadsdelarna, särskilt i ytterstaden där det i dag finns lite offentlig konst och lite offentlig kultur, som skulle passa väldigt bra. Hur ska man göra det här? Det behövs inte ett komplicerat juryarbete, utan vi tror att man kan göra det ganska obyråkratiskt och okomplicerat.

Stockholm konst finns ju som är ansvarig för utsmyckningen. Vi tycker att Stockholm konst ska kopplas in när det gäller främst utsmyckning. Men vi tror att man kan förverkliga detta förslag som ett litet steg mot att göra denna stad öppen för mer konst och för mindre kommers.

Anförande nr 147

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige! Det är naturligtvis lovvärt att göra konsten mer tillgänglig i Stockholm. Problemet med detta förslag är att det är lite svårtolkat. Det som föreslås i motionen är faktiskt det vi har i dag. Vi har ett konstråd. Ni som har varit uppe här tillhör partier som är representerade i konstrådet, och där får man ofta propåer utifrån.

Om ni rör er i staden ser ni att det finns massor med tillfälliga ytor för konst. Jag öppnade en utställning på Stadsmuseet förra veckan som är i högsta grad tillfällig. Det öppnades en utställning på Odenplan för ett par veckor sedan som är ett samarbete med barn på Järvaområdet och på Gustav Vasa skola. Om ni åker runt till våra bibliotek, olika ungdomsgårdar och Växtplatser runt om i Stockholm ser ni att

det finns utställningar där också hela tiden. Ibland är det initierat från Stockholm konst, och det sker en kvalitetsmässig bedömning. Ibland är det lokala initiativ som har kommit via stadsdelsnämnderna.

Det finns otroligt mycket sådant här. Och naturligtvis kan det finnas mer. Frågan är då om lösningen är att staden bygger upp små kuber eller så. Jag antar att ni inte föreställer er utställningar i det fria där konstnärer ska ställa sina alster året runt. Det hoppas jag verkligen inte – det känns inte så respektfullt.

Att kommunen skulle arrangera det här: Jag tycker att det vore mycket bättre att vi, som vi nu gör, svarar ja på de propåer vi får. Det är enkelt att söka tillstånd, och man får visa sina bilder. Titta på Nybroplan där det finns en jättestor utställning! Där har kommunen inte varit inblandad över huvud taget. Det är fullt möjligt att göra saker även om det inte är kommunen som står som avsändare. Det som skiljer kreativa städer åt, skulle jag säga, är att kommunerna är tillåtande till initiativ till sådana här saker och där man inte är rädd.

Jag kan säga om exemplet Berlin där borgmästaren ville ha lokaler för konst och konstnärer: Ja, men vilken tur att vi införde det i Stockholm för 40 år sedan!

Anförande nr 148

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag förstår inte riktigt varför du är så negativ, Madeleine. Du säger precis som de sade, att det här gör vi redan. Då tycker jag: Låt oss göra lite mer och lite mer organiserat! Varför skulle inte kommunen kunna ta initiativ till det här? Vi har ju, precis som du säger, konstrådet som har ett stort initiativ vad det gäller vilken konst vi ska ha i de offentliga rummen.

Du säger att förslaget är svårtolkat. Ja, det är ju en idéskiss som Åke presenterar här. Låt oss gå vidare! Det finns idéer i remissomgången. Både Ann Mari och jag föreslog att man kanske ska ta det lite lugnare med juryarbetet, att man kan göra det lite enklare än vad Åke föreslår.

Sedan säger du att det inte ska vara ute i det fria, men det är klart att det kan vara både inomhus och utomhus. Åke nämner till exempel Hyenorna, och det är ett sådant konstverk som kan vara ute.

Det finns mycket att jobba på här, tycker jag. Det är en god idé, och jag förstår inte varför du säger nej.

Anförande nr 149

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det är därför att jag inte ser hur det skiljer sig från det vi gör i dag huvud taget. Om man säger att vem som helst får göra vad som helst på gator och torg så länge det kallas konstverk har du och jag olika åsikter, för det är inte kulturnämndens uppgift, anser jag. Jag anser att vi är där för att se till att det finns kvalitativ konst för medborgarna.

Om det är det du pratar om är vi oense. Om det inte är det du pratar om, vilket jag inte tror, kan jag inte se hur det skiljer sig från det som vi faktiskt gör i dag.

Anförande nr 150

A n n M a r i E n g e l (V): Jag har också lite svårt att förstå det här, Madeleine. Jag tycker att det är lite tråkigt med ett kulturborgarråd som säger att det är bäst att kommunen inte gör något. Du säger att det är bäst om andra gör saker. Sedan säger du att kulturnämnden är där för att se till att det blir kvalitativt och att de gör så otroligt mycket.

Jag har svårt att tycka att det finns en tillåtande attityd i Stockholm, som ju har en etablerad nolltolerans. Jag har svårt att förstå när du säger att vad Berlin gör nu gjorde vi för 40 år sedan. Det är ju inte sant. Vi har nästan inga ateljéer och lokaler som konstnärer har råd med i dag. De blir allt färre – de trängs ut från staden.

Jag håller med om att konstrådet gör jättemycket bra saker, men de gör ju mest sådana uppdrag som de får. Och enprocentsregeln – det här handlar om en lite mer fritt växande möjlighet att upplåta ytor för tillfällig konst. Jag tycker att det är tråkigt att du säger nej till det, ifall du tycker att det är viktigt att det finns mer kultur i staden och mindre kommers.

Anförande nr 151

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Först vore det bra om Ann Mari Engel gav exempel på en enda kommunal konstnärsateljé som har stängt under det senaste året. Det vore mycket intressant att höra. Varsågod! Det finns inte, kan jag berätta.

Du säger att det är konstigt att ett kulturborgarråd inte tycker att staden ska göra allt. Nej, jag tycker faktiskt inte det. Jag tycker att det ska vara möjligt också för enskilda initiativ, och där ska vi ha en tillåtande attityd och ge tillstånd. Men om man tycker att det är rimligt att ta staden i sina egna händer och använda det offentliga för sitt eget bruk, till sina egna önskemål och till sitt eget delar jag inte den uppfattningen. Jag tycker att det offentliga är vårt gemensamma, inte den enskilda individens. Det är lite märkligt om Vänsterpartiet inte förstår det.

Anförande nr 152

S a l a r R a s h i d (S): Jag tycker att det är en väldigt konstig debatt från Madeleine Sjöstedts sida när hon säger att det inte är kommunen som ska vara avsändare. Det är det inte heller, utan det handlar om att bereda konstytter som konstnärer kan använda. Det behöver inte betyda att man detaljstyr vilken typ av konst som ska yttra sig på de olika konstytterna.

Jag tycker att det här är ett jättebra förslag, framför allt när det kommer till att införliva den kultur som behövs ute i förorten och dessutom för de kulturaktörer som kan få en liten skjuts på vägen. Även om Madeleine säger att det görs mycket i dag behöver det göras mycket mer i våra förorter. Jag hoppas att Madeleine kan hålla med mig om det. Det är just ur den synvinkeln som jag tänker mig att det här skulle kunna användas.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen i borgarrådsberedningen!

Anförande nr 153

A n n M a r i E n g e l (V): Jag vill bara svara på Madeleines fråga. Jag sade inte att några ateljéer hade stängt. Jag sade att konstnärer inte har råd att hyra dem,

eftersom vi har en sådan policy i staden att hyrorna höjs väldigt mycket. Dessutom var det väl inte mer än en vecka efter att ni hade tagit över som Skulpturens Hus stängde till exempel, men det behöver vi inte gå in på.

Det stora problemet i dag hoppas jag att vi är överens om, nämligen att det inte finns ateljéer att tillgå till priser som är möjliga att betala för utövande konstnärer. En sådan plats som Konstnärernas Kollektivverkstad, där 800 konstnärer samsas om en lokal, har ni halverat bidraget för med hänvisning till att de inte har tillräckligt mycket publik verksamhet.

Det är ett jättestort problem att det inte finns billiga lokaler vare sig för konstnärsateljéer eller för annan kulturverksamhet. Det skapar en stad som inte är den kreativa och kulturella stad som ni säger er vara ute efter. Den här motionen löser inte det problemet, men den skulle bidra till att ge mer konst i den offentliga miljön, vilket vi behöver.

§ 31 Motion om införande av legitimation för all personal med eget ansvar för barn på skolorna, även fritidspedagogerna (utl. 2013:7)

Anförande nr 154

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är synd att kommunledningen i Stockholm inte uppskattar och förstår hur viktiga fritidspedagogerna är för Stockholms skolor. I motionen föreslås att vi ska agera gentemot regeringen så att också fritidspedagoger, som har en högskoleutbildning, får rätt till legitimation. De har en exakt likadan utbildning som förskollärarna, som i sin tur har rätt till en legitimation. Det är obegripligt att de borgerliga partierna här vill fortsätta att i praktiken diskriminera fritidspedagogerna.

Att inte få en lärarlegitimation innebär naturligtvis en försämrad status och riskerar också att innebära en sämre löneutveckling. På de flesta skolor i Stockholm hjälper fritidspedagogerna till med undervisning i de lägre årskurserna. Dessutom håller fritidshemmen på med omfattande aktiviteter som är av stor pedagogisk betydelse för barnen. Vi måste, menar jag, stärka fritidshemmens roll och funktion. Det gäller både med resurser, vilka har urholkats under många år, och med bra utbildade pedagoger.

På samma sätt som vi vidareutbildar barnskötare till förskollärare måste vi i betydligt större omfattning vidareutbilda fritidsledare och elevassistenter till fritidspedagoger. Men då måste de också få en behörighet genom en legitimation när de har genomfört sin fleråriga högskoleutbildning.

Kommunstyrelsen använder som huvudargument att det är en myndighetsutövning med betygssättningen som gör att fritidspedagoger inte ska få någon legitimation. Men förskollärarna sätter inga betyg och får ändå legitimation. Det argumentet är konstruerat och obegripligt, tycker jag.

Läroplanen är gemensam för grundskolan, förskoleplatser och fritidshemmen. Fritidshemmen och fritidspedagogerna är mycket viktiga för att klara måluppfyllelsen i läroplanen. På detta sätt nedvärderar ni alltså fritidspedagogerna.

Det dubbla budskapet från regeringen finns också när det gäller fritidspedagogerna. Nyligen har man lagt fram ett förslag som innebär att skollagen ska ändras och fritidspedagogerna ska kunna undervisa på fritidshemmen.

Fritidspedagogerna har en högskoleutbildning som generellt sett motsvarar förskollärarnas utbildning. Då är det viktigt att vi på alla sätt försöker kvalitetssäkra också fritidshemmen. Ett sätt att göra det är att ge en legitimation också till fritidspedagogerna.

Frågan är: Varför fortsätter ni att nedvärdera fritidspedagogerna? Legitimationen är de facto en kvalitetsstämpel.

Anförande nr 155

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande och andra i salen! Precis som motionären säger är det dags att uppgradera fritidshemmen, och det gör man annars med en legitimation. Vad vi kan se av utvecklingen på fritidshemmen i Stockholm är allt större barngrupper, mindre utbildade pedagoger, mindre antal pedagoger och så

vidare. Man har alltså nedgraderat fritidshemmen, som är så viktiga när det gäller både lärande och att socialisera barnen vidare in i skolmiljön exempelvis. I dag är det många barn som inte går på fritidsklubb, och det drabbar främst föräldrar med kort utbildning.

Vi behöver absolut en uppgradering, och därför ställer vi oss delvis bakom detta motionsförslag. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 156

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Först kanske man ska konstatera att detta är en fråga som Stockholms stad egentligen inte råder över. Socialdemokraterna vill ju att vi ska uppvakta regeringen för att få den att ändra uppfattning om huruvida fritidspedagogerna ska ha legitimation eller inte. I förslaget till motions svar har jag ändå gjort ett försök att förklara varför det kanske inte är helt självklart att fritidspedagoger ska ha legitimation på samma sätt som förskollärare och lärare. Det finns förklaringar till det.

För det första är fritidshemmen inte en egen skolform. De ingår i grundskolan, och fritidspedagogerna har inte den myndighetsutövning som lärarna har.

För det andra är förskolan en egen skolform, och därför kan det vara lämpligt att förskollärare har en legitimation.

Jag tycker att det är viktigt att vi till slut har fått en lärarlegitimation. Jag hörde talas om detta förslag första gången 1993 eller 1994 när jag satt i riksdagens utbildningsutskott. Det var Lärarnas Riksförbund som började driva det då. Folkpartiet tyckte att det var en mycket bra idé. Sedan hände absolut ingenting. Vi fick en socialdemokratisk regering som var emot lärarlegitimation. Ingenting hände på denna front förrän 2006 när vi fick en borgerlig regering. Då infördes lärarlegitimation. Det är jag oerhört stolt över. Det är kantat av väldigt många problem, men jag tror att det på sikt kommer att leda till en bättre skola med lärare med högre status.

Det känns otroligt märkligt att stå här och diskutera denna fråga när jag vet vilket motstånd som Socialdemokraterna utövade mot detta förslag i nästan 20 år.

Våra fritidshem i Stockholm håller en mycket hög klass. Föräldrarna till de barn som vi har ute på våra fritis är mycket nöjda.

Karin Rågsjö säger att det är enormt stora grupper. Då ska man veta att Stockholms stads fritisgrupper är de minsta grupperna i hela Stockholms län, betydligt mindre än på en del andra ställen där bland annat Vänsterpartiet är med och styr. Jag tycker att vi ska vara stolta över det.

Vi kan säkert göra jättemycket för att förbättra kvaliteten, men jag är övertygad om att det legitimationskrav vi har i dag är bra och räcker. Jag tror inte att fritidspedagoger känner sig nedvärderade.

Anförande nr 157

P e r O l s s o n (MP): Fast nu är det ändå så att fritidspedagogerna känner sig väldigt nedvärderade. Ingen kan ha missat det livliga upprop som skett inom kåren

fritidspedagoger i och med den av regeringen beslutade behörighetsförordningen. På det viset är det en fråga som inte direkt hamnar här – där har du helt rätt.

Jag reagerar ändå på förklaringen till att fritidspedagogerna inte skulle behöva en legitimation. Det handlar om att de ansvarar för nästan halva skoldagen för våra minsta elever. Det som fritidspedagogerna gör kallar vi undervisning, precis det som lärarna gör. De styrs av samma skollag som lärarna.

Det som det handlar om här är egentligen att ni inte anser att det lärande som sker på fritis är lika mycket värt som det lärande som sker under den andra delen av skoldagen och att fritidshemmen inte har det kunskapsuppdraget. Men de styrs av samma kunskapsuppdrag. Det är ett jätteviktigt lärande. Det skapar kontinuitet för våra minsta barn, och tyvärr nedvärderas det.

Anförande nr 158

Borgarrådet E d h o l m (FP): En stor skillnad är själva myndighetsutövandet, både i form av betyg och när det gäller till exempel åtgärdsplaner, som lärare har och som fritidspedagoger inte har. Det är lärare som är tvungna att skriva under dem tillsammans med rektor. Det är en annan funktion i skolan.

Jag tycker naturligtvis att den här frågan är väl värd att diskutera. Men Stockholms stad styr inte över detta över huvud taget. Vi försöker skapa så bra fritis som det bara går i denna stad. Och jag tror inte, allvarligt talat, att det skulle uppvärdera eller nedvärdera eller göra någon större skillnad om man införde legitimation också för dessa yrken.

Jag kan fortfarande bara konstatera att de rödgröna partierna motarbetade lärarlegitimation ända till dess att det nästan på målnöret var färdigt. Man gjorde ingenting för att införa den under den tid man satt vid makten.

Anförande nr 159

K a r i n R å g s j ö (V): Jag föredrar att befinna mig i nutiden, Lotta, och inte hela tiden prata om historia. Det känns så konstigt.

Precis som föregående talare anser jag att fritidspedagoger vill uppfattas som pedagoger, och de som jobbar på fritis ska ha utbildning. Vi kan se att det är en glidande skala i dag.

Jag tycker absolut att man skulle kunna påverka dina kolleger som just nu, i alla fall fram till nästa år, sitter i regeringsställning. Det här är en väldigt viktig fråga för att uppgradera fritis, för att uppgradera yrket och för att ge något slags legitimitet åt hela verksamheten.

Anförande nr 160

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det är ytterst sällan vänsterpartister vill diskutera historia. Det är vi vana vid, och jag har full förståelse för det – med den historien.

I detta fall vill jag återigen försöka förklara vad det handlar om, trots att Stockholms stad ändå inte är ansvarig för denna fråga, utan det är staten. Vi har från Stockholms stad med liv och lust gått in för lärarlegitimationen, och vi har försökt göra allt vi kan för att förenkla för de lärare som söker. Men det är inte en fråga för Stockholms stad,

utan det är en fråga för staten att bestämma vilka legitimationsyrken vi har i detta land. Då är fritidspedagogernas roll i skolan inte densamma som lärarnas, kort sagt.

Anförande nr 161

J a n V a l e s k o g (S): Det är ju märkligt att borgarrådet inte träffar fritidspedagogerna, som är väldigt missnöjda med denna situation. De är mycket oroliga för sina arbetsförhållanden och sin framtida löneutveckling, och det finns säkert skäl för det när de på detta sätt blir stämplade som andra klassens högskoleutbildade individer på skolorna. Det är inte så vi vill ha det.

Alla vet att det är regering och riksdag som beslutar i dessa frågor. Poängen med det här är att vi ska ta till vara fritidspedagogernas intresse genom att Stockholm agerar mot regeringen i detta fall och uttrycker meningen att det är viktigt att ungdomar vill utbilda sig till fritidspedagoger, gå en högskoleutbildning, och ta det ökade ansvar som regeringen själv i ett förslag vill att de ska få ta genom att undervisa på fritidshemmen. Det är ett mycket stort ansvar. Även om man inte sätter betyg ska man självklart kunna vara legitimerad för att visa att man är kompetent och klarar sina uppgifter på ett bra sätt. Då ska vi hjälpa dem och inte försöka förhindra dem, som borgarrådet gör med sina uttalanden.

Anförande nr 162

Borgarrådet E d h o l m (FP): Ytterst få högskoleyrken i Sverige ger legitimation. Traditionellt sett har det varit inom vården, och sedan alliansregeringen tillträdde 2006 påbörjade man också ett arbete med detta för lärare. Jag tror att det är extremt viktigt att inte varje högskoleyrke i Sverige ger legitimation.

Socialdemokraterna har också traditionellt varit helt motståndare till att lärare skulle få legitimation. Nu är det satt på plats, och jag är övertygad om att det kommer att höja läraryrkets status på sikt. Men jag är inte beredd att i dag säga att fritidspedagoger också borde omfattas av detta.

Som jag nu har sagt ett antal gånger är detta inte en fråga för Stockholms stad.

Anförande nr 163

Å s a J e r n b e r g (MP): Fullmäktige, ordförande, åhörare! Miljöpartiet anser som sagt att det ska finnas en legitimation även för fritidspedagoger. Det är någonting som vi driver på riksnivå eftersom det, som skolborgarrådet mycket riktigt säger, ytterst är en fråga för regeringen och utbildningsminister Jan Björklund.

Vi tycker alltså att det är viktigt att det blir en nationellt utformad och erkänd legitimation som stärker fritidspedagogerna som grupp och som skapar förutsättningar för en bra fritidsverksamhet för barnen i Stockholm och i hela Sverige.

När skolborgarrådet pratar om myndighetsutövning när det handlar om denna legitimation vill vi säga att det handlar om kvalitet, att eleverna ska få god kvalitet i den undervisning som bedrivs på fritidshemmen.

Skolborgarrådet nämnde att ambitionen förstås är att skapa så bra fritis som möjligt. Situationen på fritidshemmen har försämrats de senaste decennierna, och det är vi många som kan reflektera över. Många föräldrar oroar sig i dag över hur barnen har

det på fritidshemmen och på fritidsklubbarna. Det är en oro som sannolikt har ökat i takt med att elevgrupperna har växt.

Om vi då tittar på elevgrupperna över hela landet har de ökat från 18 barn per avdelning på 90-talet till nästan 40 barn per avdelning i dag. Stockholm är inget undantag. Situationen här i Stockholm har av fackförbundet Kommunal och Lärarförbundet i en gemensam skrivelse till utbildningsnämnden beskrivits som att det i dag är samma antal anställda som år 2005 på fritidshemmen men att det är 6 000 fler barn.

Det är alltså en rätt allvarlig situation vi har när det gäller våra fritidshem, och det är många föräldrar som bryr sig om den situationen. Därför vill vi från Miljöpartiets sida göra ett fritidshemslyft. Vi vill tillföra mer resurser. Vi vill minska elevgrupperna. Vi vill att minst varannan anställd på fritidshemmen ska vara behörig fritidspedagog. Varje elev på stadens fritidshem har rätt att möta utbildad personal och en miljö som är trygg och stimulerande.

Precis som har nämnts tidigare vistas barn på fritis en betydande del av sin dag, och vi vet att denna verksamhet har en stor inverkan på barns utveckling, både socialt och kunskapsmässigt. Fritidshemmet är helt enkelt en viktig del av skolan, och därför måste vi satsa på stadens fritidshem. Vi måste värdera det viktiga arbete som fritidspedagogerna bedriver. Därför är det en självklarhet att fritidspedagogerna ska omfattas av legitimation.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 164

J a n V a l e s k o g (S): Jag skulle trots allt så här på slutet vilja fråga borgarrådet: Vad är det för allvarligt som skulle kunna hända om fritidspedagogerna, som har exakt samma utbildning som förskollärarna, fick den legitimation som de eftersträvar som fritidspedagoger? Vad är det för allvarligt som skulle kunna hända och som skulle påverka deras arbetsförhållanden eller övriga förhållanden på skolorna negativt? Det vore bra att få ett enda exempel. Vi vet att de inte sätter betyg, men samtidigt finns det nu förslag om att de i skollagen ska få rätt att undervisa på fritidshemmen. De har alltså exakt likadan utbildning.

Det enda som skulle kunna hända är att man stärker deras roll. Vi vill ju ha mer personal på skolorna. Jag tror att de flesta av oss här vill få upp lönerna för lärarpersonalen, och självklart är det viktigt att även fritidspedagogerna får vettiga lönevillkor. Då kommer självklart frågan om att ha en legitimation att spela en roll. Det kan var och en inse. Annars kommer de att ses som andra klassens individer och i praktiken också påverkas i löneförhandlingarna. Det kommer att vara svårare att rekrytera fritidspedagoger i framtiden med den här konstruktionen. Vad är priset för att låta också dem få en legitimation?

Jag måste säga, eftersom skolborgarrådet har sagt det flera gånger, att vi aldrig har haft några invändningar mot den här formen av legitimation så som lösningen blev. Vi tycker att det är utmärkt bra, men då ska det vara ett system som gör att all personal stimuleras på ett bra sätt i sitt arbete, motiveras bra och också har chansen att få en vettig löneutveckling, vilket man i praktiken förhindrar med detta synsätt.

Anförande nr 165

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jan Valeskog tror att om fritidspedagoger inte får lärarlegitimation kommer de att reduceras till andra klassens individer. Det är ett märkligt sätt att se på människan, måste jag säga. Jag kan inte alls se det på det sättet. När det gäller löner omfattas de av det löneavtal som vi har. Många av dem är medlemmar i Lärarförbundet, och de avtal som vi tecknar gäller för dem, precis som för alla andra i Stockholms stad, med SKL eller vem det nu är som är huvudaktör på detta område.

Anförande nr 166

J a n V a l e s k o g (S): Med avtalen just nu är det så att lönerna sätts lokalt, och exakt hur de förhandlas lokalt i olika kommuner vet varken Lotta Edholm eller jag någonting om. Läraravtalen sköts i varje kommun, i alla fall de närmaste åren.

De upplever själva att de är andra klassens individer. Jag tycker att det är skäl nog. Om de upplever att det är på det viset ska man inte vara motsträvig utan underlätta deras arbete och motivation för att arbeta. Inte minst ska man, som jag sade, få fler att utbilda sig till fritidspedagoger på skolorna. När elevkullarna ökar behövs det mer personal på skolorna, personal som är duktig och välutbildad.

Anförande nr 167

K a r i n R å g s j ö (V): Självklart behövs det legitimation för fritidspedagoger. Men under kvällen bör vi tänka på om det inte snart behövs legitimation för politiker också, att legitimera politiker så att de lär sig att diskutera utifrån sakfrågan och inte efter härskartekniker.

§ 32 Motion om ersättande av slogan "The Capital of Scandinavia" (utl. 2013:8)

Anförande nr 168

M a t s B e r g l u n d (MP): Herr ordförande! Enligt regelverket får ärendet inte bordläggas fler gånger, vilket är tråkigt eftersom det är en tankeväckande motion som Åke Askensten har fått mycket respons på, både i medierna och bland folk. Inte minst från näringslivet har man hört av sig direkt till honom för att man är upprörd över vår slogan The Capital of Scandinavia som förhindrar goda relationer inom näringslivet med människor och företag från framför allt grannländerna Norge, Danmark och Finland.

Det Åke vill med motionen är att vi ska göra ett nytänk kring vår kommunslogan och omformulera den, kanske utlysa en tävling bland stockholmarna eller bara byta ut den mot något beprövat, som Staden på vattnet, Beauty on Water eller Nordens Venedig, som Vänstern föreslog.

I svaren finns det en del märkliga uttalanden. Föredragande borgarråd, som är Sten Nordin, skriver under *Mina synpunkter* att The Capital of Scandinavia skapar uppmärksamhet och att det är det som är själva syftet med budskapet. Det där är lite farligt. Syftet med denna slogan är alltså att skapa uppmärksamhet.

För ett par år sedan kom det ut en bok som heter *Var femte invånare är en häst* och som handlar just om svenska kommunsloganer. Det är en rätt bra bok, och den rekommenderas för er som inte har sett den. *Var femte invånare är en häst* är alltså Vallentunas kommunslogan – inofficiellt förvisso men ändå. En sådan slogan skapar också uppmärksamhet – för att den är löjlig. Men den är i alla fall sann.

"The Capital of Scandinavia" skapar uppmärksamhet inte bara för att det är en löjlig slogan utan framför allt för att det är en så uppenbar lögn. Det är väl knappast bra PR för Stockholm att fara med osanning på detta sätt. Om man fortsätter att ljuga i en viss fråga, oavsett om det handlar om kvaliteten på gamla ekar eller om det handlar om Stockholms status som huvudstad, hur trovärdig är man då i andra frågor?

Nu skulle jag vilja avsluta med ett citat som Åke har mejlat till mig. Han har fått en massa brev från folk, och en välkänd DN-journalist som brukar hänga här ligger bakom detta citat. Han inleder med att citera Stockholm Business Region och dess ganska märkliga remissvar, där man skriver så här: "The Capital of Scandinavia ska inte förväxlas med en fysisk benämning eftersom det är en positionering och därmed inte kan vara falsk."

Sedan skriver journalisten så här: "Detta är förstas intressanta nyheter, som öppnar stora möjligheter för framtida offentlig reklam." Han föreslår exempelvis: "Pendeltågen – när du verkligen måste passa tiden. Högstadiet – där ingen misslyckas. Slussen – så gott som klar!" Detta då på tal om att skapa uppmärksamhet via lögnen.

Ordförande! När Åke nu inte är här vill jag avsluta med att själv yrka bifall till motionen såsom den står.

Anförande nr 169

A r b a K o k a l a r i (M): Herr ordförande, kära kolleger i kommunfullmäktige och stockholmare! Stockholm är världens åttonde mest konkurrenskraftiga stad. I Europa är det bara London och Paris som är bättre än vi. Stockholm är Skandinavien ekonomiska centrum. Vi har störst bruttoregionalprodukt, och vi har flest multinationella företag. Stockholm har ett av världens största ICT-kluster. Stockholm har ett av Europas största bioteknikkluster. Stockholm har ett av norra Europas finansiella centrum. Stockholm är centrum för musikproduktion, och vi har ett stort kulturellt utbud.

För mig är det väldigt tydligt att Stockholm är The Capital of Scandinavia, och jag är ledsen att få höra att oppositionen underskattar vår framgångsrika stad.

Anförande nr 170

A n n M a r i E n g e l (V): Yes, dear friends! Nu har vi i och för sig ett språk som jag tror att det till och med står i språkpolicy för Stockholms stad att vi gärna kan använda. I stället har man valt en devis som väcker väldigt mycket löje. Det duger ju inte att jag från Vänstern säger det, och därför tänker jag citera en varumärkesrådgivare som är specialiserad på städers marknadsföring – han kan inte beskyllas för att vara vänsterpartist.

Han säger att när han föreläser om The Capital of Scandinavia är känslorna ofta upprörda: ”Nästan ingen gillar devisen. Det är det stora misstaget. Dessutom är den inte sann, vilket väcker frågor hos turister som kommer till staden.”

Han menar att problemet är att ”huvudstad” i sig inte är något positivt; det finns dåliga och bra huvudstäder. Han säger att både ”Stockholm” och ”Sweden” har många fler träffar på Google än vad ”Scandinavia” har. Scandinavia är ett begrepp som är på väg bort.

”Varför drar man inte nytta av det? Sverige har egna styrkor att spela på, vi behöver inte jämföra oss med andra. – – – Staden är mycket attraktiv med internationella mått mätt.” Men han tycker att det är ett stort problem och säger: ”Jämför med ’I love New York’, det är en slogan som alla gillar.” Eller för all del Open Copenhagen! ”Stockholm borde skrota nuvarande, den gör mer skada än nytta. Alternativt ersätta den med något som berättar om stadens attraktion.”

Det säger alltså varumärkesspecialisten.

Svenska Dagbladet gjorde en omröstning om folk tyckte att det var en provocerande slogan. 43 procent sade ja, 30 procent sade nej och 27 procent brydde sig inte. Det kan man ju förstå.

Men är det inte lite besvärligt att ha en slogan, som ändå måste ha någon sorts positiv idé, som så många människor retar sig på och tycker är dålig, osann, falsk och provocerande? Jag kan inte riktigt förstå tanken bakom det.

Då svarar man, som vi just hörde, att det här är en positionering och därför kan vara hur falsk som helst. Dessutom svarar man, som vi nyss hörde företrädare för majoriteten säga, att det finns så mycket bra i Stockholm. Ja, men det beror väl inte

på slogan. Det står i SLK:s yttrande att vi har ett rikt kulturliv. Ja, inte tror jag att någon enda konstnär eller kulturarbetare tänker: Åh, jag vill jobba i The Capital of Scandinavia! Stockholms attraktionskraft går ut på någonting helt annat. Jag tycker att det är lite pinsamt.

Jag förstår att det är lite svårt att veta vilket vägval man ska göra. Vi vill delvis tillstyrka motionen. Vi tycker inte att man omedelbart ska lansera en annan slogan, men vi tycker att man på sikt ska hitta ett annat och bättre sätt att marknadsföra vårt fina Stockholm. Vi tycker att vi ska låta denna slogan stillsamt dö i skönhet.

Anförande nr 171

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag går upp här som stockholmare, men jag har även en sydsandinavisk koppling, som någon kanske kan höra.

Jag vill börja med att säga att det är oerhört viktigt att Stockholm marknadsför sig och hur Stockholmsregionen marknadsförs. Det är viktigt att attrahera besökare och investeringar för att skapa jobb och fortsatt tillväxt i Stockholm. Det är viktigt att ha en bra marknadsföring, som gör att stora internationella företag kan förlägga sina regionala huvudkontor för norra Europa till Stockholm.

Då är frågan: Är ”Stockholm – Skandinaviens huvudstad” den bästa slogan? Jag har inget annat yrkande, för det är en stor sak att riva upp en sådan här slogan. Det är förenat med stora kostnader, och ett 50-tal kommuner är berörda. Men motionen ger oss skäl att reflektera över hur begåvat det är att ha en slogan som heter ”Stockholm – Skandinaviens huvudstad”.

En slogan om marknadsföring ska för det första helst vara till nytta och för det andra åtminstone inte skada. Då kan vi titta på vilka vi handlar med: Vilka är våra stora handelspartner? Vilka är det som besöker Stockholm, spenderar pengar och skapar jobb här? I stor utsträckning är det våra grannländer, som det är för alla länder. Det är våra grannländer som framför allt är här. Danmark och Norge är stora handelspartner och stora när det gäller att turista i Sverige och i Stockholm. Då bör vi överväga det kloka i att ha en slogan som retar folk. Den är inkorrekt, och den är dessutom en historisk anomali. Det var inte Sverige och Stockholm som försökte hålla ihop ett enat Skandinavien på sin tid. Det är geografiskt inkorrekt, och det är stötande.

Vi borde alla här utnyttja motionen till att gå hem och tänka igenom: Är det begåvat att ha en sådan här storsvensk slogan som provocerar och gör folk förbannade, de som är våra viktigaste handelspartner och våra viktigaste internationella vänner?

Jag har inget annat yrkande, som sagt. Men att ha denna slogan är ingen vinst, utan det är bara till skada för denna stad.

Anförande nr 172

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Efter att ha sett den här motionen, och särskilt efter ditt inlägg, har jag bara den lilla funderingen: Har ni några bevis eller indikationer på att handelsutbytet med de andra nordiska länderna har minskat efter att denna slogan kom till? Du påstår ju att det är sådana enorma reaktioner, irritation och missnöje i andra länder på grund av denna slogan att de skulle dra undan

handelsutbytet och vägra samarbeta aktivt med oss i några sammanhang. Jag skulle bara vilja se någon form av bevis på att så är fallet.

Anförande nr 173

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Vad du säger är alltså att marknadsföring och en slogan inte spelar någon roll. Man kan säga vilka tokigheter som helst utan att det spelar någon roll.

Vad jag säger är att det är viktigt att ha en marknadsföring och en slogan som attraherar, inte irriterar, människor. Men vi är tydligen oense i den frågan. Jag tycker att det är en smula anmärkningsvärt.

Kamrater och systrar i denna församling! Gå hem och fundera! Vi kanske gemensamt kan ta ett omtag i den här frågan vad det lider.

Anförande nr 174

K a r l B e r n (FP): Herr ordförande, ärade ledamöter! Jag vill börja med att yrka avslag på motionen. Jag måste säga att jag i och för sig saknar legitimation för att stå här. Man måste ju uppfinna en legitimation för att göra allting om man inte ska bli en andra klassens medborgare. Men nu klarar jag mig bra ändå.

Jag sitter i Stockholm Business Region och är affärsman. Jag har varit säljare i hela mitt liv, och jag vet att när vi ska sälja någonting – och nu ska vi sälja Stockholm runt om och öka attraktionskraften – är detta en ovanligt smart slogan, där vi verkligen sticker ut. Debatten här i dag visar vilket engagemang och vilken uppmärksamhet den får. Det är jättebra.

Det var faktiskt en socialdemokrat, Annika Billström, som kom på denna slogan, så en del av er kanske får ta åt er äran av det.

Detta är alltså en mycket bra och mycket smart slogan. Jag vill tala om för motionären och er andra: Framtiden tillhör inte de blyga och de rädda, utan man måste sticka ut för att kunna sälja Stockholm. Många har anmärkt på att vår slogan är på engelska, men vi vänder oss inte till svenskar utan till största delen till investerare utifrån, kanske från andra sidan av Atlanten. Då behövs denna slogan. Jag tycker att den är mycket bra.

Därför yrkar jag avslag på motionen.

I övrigt har Arba från Moderaterna dragit alla argument, och jag ska inte dra dem en gång till.

Anförande nr 175

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tycker att tesen att all uppmärksamhet är bra uppmärksamhet är så intressant. Även om det bara väcker löje och irritation är det tydligen bra.

Jag vill bara korrigera: Jag tror inte att det var Annika Billström utan en engelsman som heter Julian Stubbs, som var engagerad av staden, som kom på denna slogan. Nu har han tydligen fått engagemang även i Norge, så snart kommer väl ”Oslo, The Capital of the World”.

Anförande nr 176

K a r l B e r n (FP): De är välkomna!

Anförande nr 177

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Jag måste tyvärr gå upp och vara lite tråkig.

Jag vill på Miljöpartiets vägnar säga att vi tycker att Åke har helt rätt. Vi ska inte ha en slogan som inte är sann. Det är lite märkligt att arbeta på det sättet. Nu har den tröskats här i staden i åtta år, som jag förstår det, och vi tycker i dagsläget inte att det är mödan värt att ta bort den nu, när den är relativt inarbetad. Partiet stöder därför kommunstyrelsens förslag att avslå motionen.

Anförande nr 178

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! På det sättet får du gärna vara tråkig, Daniel Helldén.

Jag blir faktiskt lite förvånad. Jag har inget emot att man har en debatt om vår slogan, tvärtom. Men jag blir ändå lite förvånad över att man från vissa håll nu plötsligt tror sig veta att den är så negativ och gör så många arga.

Jag vågar säga att jag har rätt goda och nära relationer med mina kolleger i de skandinaviska huvudstäderna, och ingen av dem har tagit upp vår slogan med en sur min. Tvärtom har man en enormt stor nyfikenhet på det som vi gör i Stockholm på många områden. En del har till och med kommit hit med stora delegationer för att studera Stockholm och vad vi gör på olika områden.

Jag vill också säga en sak till dem som är jätteförvånade över Socialdemokraternas representant i den här debatten. Socialdemokraterna hade finansborgarrådsposten när denna slogan togs fram, och jag uppfattar att vi har jobbat ihop med dem när det gäller Stockholm Business Alliance. Denna slogan tycker man är jättebra i Ludvika, i Smedjebacken, i Nyköping och så vidare – jag kan fortsätta att räkna upp kommuner som gärna jobbar ihop under detta. Sedan får jag höra här i den egna kommunfullmäktigeförsamlingen: Ojoj – den är ju hemsk! I stället borde man förstå, som Arba Kokalari mycket väl beskrev, vad som är grunden för denna slogan.

Jag blir lite förvånad över själva tonläget. Sedan kan man alltid ifrågasätta och fundera över det man har haft i åtta-tio år, om det är bra och om det stämmer väl i vår tid. Det har jag ingenting emot, tvärtom. Men jag tycker nog att man ska fundera lite över tonläget i debatten. Och när man försöker leda i bevis att denna slogan skulle vara väldigt kritiserad vill jag säga att jag har mycket kontakter med de övriga nordiska och skandinaviska städerna, med näringslivet, med universiteten, vilka ni nu vill, men ingen har tagit upp med mig att man tycker att Stockholm ska byta slogan. Tvärtom är man ofta väldigt glad över att Stockholm syns. Det är fler och fler som efterfrågar att vi ska hjälpa till med deras marknadsföring. Man tycker att staden är så framgångsrik – det handlar förstås inte om vår slogan i första hand – att näringslivet, akademierna och kulturlivet säger att det vore jättebra om de kunde få jobba ihop ännu mer med Stockholms stad för att marknadsföra sig själva.

Som sagt har 50 kommuner helt frivilligt gått in i detta samarbete under det paraply som vi står under, ”Stockholm – The Capital of Scandinavia”. Jag tycker att vi inte ska skämmas för den slogan, utan vi kan vara stolta över vad vi gör i Stockholm. Och man kan någonstans ha en liten glimt i ögat.

Ni som applåderar för att vi ska byta slogan, vad vill ni ha i stället? Ska det vara ”Stockholm – tråkigt som fan”?

Anförande nr 179

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag vill rätta borgarrådet. Vi har inget annat förslag. Vi föreslår inte att vi nu ska ändra på något sätt, och jag har inte heller yrkat på det. Men motionen ger oss faktiskt skäl att reflektera och överväga. Denna slogan har funnits i sju år. Även om borgarrådet sitter på middagar med sina borgarrådskolleger från de nordiska huvudstäderna är det inte säkert att de alltid vill ta upp den innersta kritiken då. Däremot tror jag att det är många av oss andra som har hört en viss skepsis.

Det är just för att jag vill värna Stockholm som jag går upp här och menar att det finns skäl att ha en slogan och marknadsföring som inte stör utan som attraherar. Sedan kan den vara uppseendeväckande och så vidare, men den kan vara korrekt och behöver inte stöta folk.

Anförande nr 180

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Men du var inte lika resonerande hela tiden, Mikael Magnusson. I slutet av ditt anförande sade du att vår slogan var storsvensk. Jag får vissa associationer i ett sådant uttryckssätt och vänder mig verkligen emot det. Det finns ingenting av det i den. Man kan alltid diskutera en slogan, men att överdriva sin kritik på det sättet tycker jag inte har någon grund.

Jag inte bara äter middag med mina nordiska kolleger utan också diskuterar politik och verksamheter med dem. Vi har en öppen dialog, och jag måste verkligen säga att jag upplever att vår slogan inte på något sätt stör dem.

Anförande nr 181

A n n M a r i E n g e l (V): Det är väl ett minimikrav att de inte ska bli störda. Jag tror att du är extra nöjd, apropå förra debatten, med det här, för ni har lyckats peta in en kungakrona i Stockholmsdevisen. Men det finns kritik. Oslos turistchef har sagt att det är på gränsen till oärligt. Danskarna kallar det för självgodhetskryt. Visst, det finns säkert olika åsikter, men nu diskuterar vi om vi tycker att det är bra att fortsätta att ha den. Vi föreslår inte att vi i morgon ska byta slogan, för vi vet att det är ett stort arbete, men vi föreslår att det här inte ska användas för allting som man har gjort nu.

Jag förstod inte när du sade att kulturlive så gärna vill vara med. Ja, men det beror väl inte på att Stockholm kallas för the Capital of Scandinavia. Det är ganska många inom kulturlivet som översätter det med kapitalets huvudstad.

Anförande nr 182

Borgarrådet N o r d i n (M): Jo, det är faktiskt så att i de rätt omfattande kontakter som jag har med kulturlivets och kulturinstitutionernas företrädare har fler efterlyst

ett djupare samarbete med Stockholms stad just därför att vi också är framgångsrika, både som kulturstad och när det gäller att marknadsföra. Det var det jag ville säga. Det är självklart inte på grund av vår slogan, men den är uppenbarligen inget hinder för många i samhället att vilja associera sig med oss och ställa frågan om vi i Stockholm kan agera utanför vårt strikta ansvarsområde som kommun för att stötta hela det civila livet i Stockholm, vilket jag tycker är väldigt glädjande. Det är uppenbarligen inte så att vår slogan har stött bort dem på något sätt.

Anförande nr 183

T o r u n B o u c h e r (V): Jag vill bara för formalias skull, som varande en fjärdedels norsk och i viss mån också antiimperialist, yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i fullmäktige som är utmärkt.

Anförande nr 184

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens utlåtande.

I en mening fungerar väl den här devisen, men den väcker känslor. Den väcker känslor här inne i dag. Vi backbenchers här tyckte att vi kanske skulle tycka till ordentligt. Men den väckte också känslor 2004/05 när Annika Billström var finansborgarråd och de som då satt i kommunfullmäktige fattade beslut. Den väcker känslor, och det är väl sådant som händer. Vi träffar på ibland personer som är väldigt upprörda.

Jag har förmånen att få sitta i SBR:s styrelse, och SBR följer upp och utvärderar detta. Ulla får rätta mig om jag har fel, men enligt SBR gillar stockholmarna slogan Stockholm, the Capital of Scandinavia. De känner sig kanske inte alltid som målgrupp för denna, för de bor redan här, men de gillar den. Vi har bett SBR att också bättre följa upp hur företag uppfattar detta. Är det här bra också för företagen? Där uppfattar jag att vi inte är riktigt lika säkra. Jag är övertygad om att SBR kommer att slå larm den dag man ser att det här är en kontraproduktiv logotyp.

§ 33 Motion om utformande av en lönestrategi i Stockholms stad (utl. 2013:9)

Anförande nr 185

J a n V a l e s k o g (S): Den här motionen handlar helt enkelt om att staden borde utforma en lönestrategi som också diskuteras politiskt. Det finns någonting som heter personalpolicy som är ett bredare begrepp. Orsaken till motionen är att detta är stora och viktiga frågor och naturligtvis likväl kontroversiella. Men att ha sådana viktiga, kontroversiella och stora frågor att hantera utan att det finns en policy tycker jag är fel. Därför har jag skrivit en motion om det. Det är inte en fråga som diskuterats i vare sig fullmäktige eller några nämnder.

Behovet av en sådan policy har ökat i och med alla förhandlingar om allt fler så kallade sifferlösa avtal som ju är rekordmånga just nu och kommer att vara åren framöver i både kommuner och landsting. Det innebär en lokal lönebildning där varje kommun förhandlar om de här frågorna med de fackliga organisationerna.

Vad en sådan strategi skulle innehålla är analyser om briststyrken, diskussioner om lönespridning, karriärutveckling och frågan om vilken roll cheferna ska ha, vad de har för mandat för att påverka lönebildningen. Det finns många viktiga principfrågor att ta upp och diskutera i en sådan lönepolicy, men allt det här är höljt i dunkel. Även nu kan vi konstatera att det dyker upp lokala avtal som knappt någon känner till. En del kanske är lyckade. Man kan tycka till exempel att läraravtalen för 2013–2014 har blivit bra, men ändå borde det finnas möjlighet att diskutera detta.

Nu vet jag att sifferlösa avtal är någonting kontroversiellt. Jag vet att Kommun- och Landstingsförbundet har haft det som målsättning i 13 år. Det finns delade meningar om det, och jag vet att det finns företrädare i Stockholms stad som är väldigt upprörda över detta, åtminstone på tjänstemannanivå. De kallar det för hårdhudat, eller vad det nu var. Politiskt uppfattar jag att det finns enighet om det, och det är ju väl. Då är frågan varför man inte kan diskutera dessa frågor i någon form, till exempel i form av en lönestrategi.

Anförande nr 186

D a n i e l S o m o s (M): Alltså ska vi diskutera ytterligare en policy som ska lösa alla världens problem. Jag tycker att det är värt att påminna sig om att staden i dag har en lönepolicy, och den är föredömligt med i underlaget här. Jag tänkte kort citera den så att alla vet vad vi diskuterar. Policyn i dag rörande lönefrågor säger så här: Stockholms stad strävar mot att lönen ska vara individuell och differentierad. Lönekriterierna ska vara kända. Individuell lönesättning förutsätter att krav, förväntningar och uppsatta mål är tydliga och kända samt att resultaten följs upp och återkopplas. Kopplingen mellan enhetens mål, arbetsresultat och lön ska vara tydliga. Detta görs i de medarbetar- och lönesamtal som alla medarbetare årligen har med sin chef. Grunderna för lönesättning vid anställningen är arbetets svårighetsgrad, ansvar, befogenheter samt utbildning och kompetens. Löneskillnaderna ska kunna motiveras sakligt och får inte vara diskriminerande. Medarbetare kan påverka sin löneutveckling genom att förbättra sitt arbetsresultat, höja sin kompetens och ta större ansvar samt bidra till verksamhetens utveckling. Utöver detta följer såklart staden de avtal som har förhandlats i centrala löneavtal.

Det man verkar vilja göra är att gå ett steg längre; bland annat vill man hantera lönespridningen mellan grupper. Jag har svårt att se att det inte skulle vara någon form av diskriminering om man går från en individuell lönesättning till en gruppbaserad lönesättning. Annars ser jag inte riktigt hur man ska göra det. Jag tycker inte riktigt att den principen är något vi ska stödja. Att införa det i stadens lönepolicy skulle vara ytterst märkligt.

Dessutom har man någon tanke om att staden, som ändå är en så pass stor arbetsgivare, ska kunna styra vilka yrken som folk ska få utbilda sig till och så vidare. Detta är en vision som kanske fungerar i någon sorts kommandosocialistisk ekonomi, men staden måste ändå anpassa sig till den privata sektorn och de andra arbetsmöjligheter som individen har, så jag tycker att det är svårt att utgå från någonting annat än en individuell lönesättning, om vi inte ska börja inordna folk i olika grupper. Det skulle vara intressant att se vilka grupper man tycker att människor ska delas in i.

Anförande nr 187

J a n V a l e s k o g (S): Jag har egentligen inte uttryckligen sagt vad som ska stå i den lönestrategin, på intet sätt. De exempel som du tar upp och som finns i personalpolicyn är ganska breda och allmängiltiga. Det har till och med varit tvärsamt, att när det gäller lönesättning för grupper av människor i Stockholms stad har den borgerliga majoriteten infört det i de beryktade skolorna när man lät åtta skolor ha lägre löner och åtta skolor högre löner. Det är så långt ifrån individuell lönesättning man kan komma och från de principer som vi har bestämt på nationell nivå.

Det är ändå en dramatisk skillnad. Ni måste väl erkänna att det betyder någonting. Det vi ska diskutera mer är de sifferlösa avtalen lite varstans och hur man ser på det. Det är en strategi som har funnits i många år, 13 år, så man har kommit otroligt långt med dem, framför allt i kommun- och landstingssektorn.

Anförande nr 188

D a n i e l S o m o s (M): Självklart har politiker möjligheten eller mer eller mindre uppdraget att prioritera mellan verksamheter, men man har inte uppdraget att prioritera mellan grupper. Så jag tycker att vi ska stå fast vid den lönepolicy som finns i dag.

Anförande nr 189

S a r a P e t t i g r e w (MP): Jag tänkte ställa en fråga till dig, Daniel. Vi har egentligen inte kritiserat den lönepolicy som ligger, men idén bakom den är att man skulle kunna tänka sig, teoretiskt i alla fall, att vissa yrkesgrupper missgynnas. Det gäller till exempel att det på individnivå inte finns några skillnader mellan män och kvinnor, men mellan olika yrkesgrupper där arbetet skulle kunna värderas likadant, finns sådana skillnader. Då pratar man om strukturella löneskillnader.

Därför blir min fråga: Om vi inte tar en sådan diskussion, var ska man lösa sådana frågor? Hur kan man lösa det på individnivå och på nämndnivå? Behöver man inte lyfta det till en central nivå?

Anförande nr 190

D a n i e l S o m o s (M): Jag tror att visionen om att vi i kommunfullmäktige ska kunna lyfta upp hela grupper och styra och ställa i samhället på det sätt som du ger uttryck för är väldigt svår i en sådan marknadsekonomi som vi lever i. Jag tror att det är viktigt att det är upp till de enskilda cheferna att sätta lönerna utifrån individerna. Det absolut bästa sättet att förhindra diskriminering är att inte diskriminera utan utgå från individen.

Anförande nr 191

K a r i n R å g s j ö (V): Precis som den föregående talaren sade är det lite intressant att titta på skillnader i lönerna mellan kvinnor och män strukturellt eller titta på varför kvinnor inom kommunal släpar efter så mycket sina manliga kolleger lönemässigt. Är det inte intressant att titta på det strategiskt, Daniel?

Anförande nr 192

D a n i e l S o m o s (M): Det är självklart intressant ur flera perspektiv, och det kan finnas flera olika faktorer som spelar in. Bland annat kan det vara inslag av privata aktörer inom den branschen. Det kan vara en faktor. Men jag tror att så länge vi talar om grupper på det sätt som ni gör kommer vi aldrig att riktigt komma ifrån problemet med diskriminering, utan det ni också måste ta strid för är just individuell lönesättning. Om det sedan resulterar i att kvinnor har högre eller samma lön som män kan vara en konsekvens av individuell lönesättning, men jag tror inte på strategin att bekämpa diskriminering med diskriminering.

Anförande nr 193

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Det här är en väldigt intressant motion, tycker vi och vill utveckla den lite från hur det ser ut rent strukturellt. Det är fortfarande så att kvinnors löner släpar efter.

Man måste kunna rätta till de löneorättvisor som finns i Stockholm, och det gör man bara genom något slags strategiskt tänk, tycker vi. Vi kan se att vissa löner är kvar och skvalpar. Låt oss säga att en undersköterska som har jobbat i 40 år inom staden kommer upp i en lön på 25 000 efter dessa 40 år, om hon orkar hela vägen, men det är en annan diskussion. Vårdbiträde hamnar inte alls i den positionen.

Vi har en väldigt könssegregerad lönesättning i Stockholm. Den är knappast individuell, utan man måste ha något slags strategi för att diskutera den. Men vi diskuterar väldigt sällan de här frågorna, utan de hoppas vi ska lösas på något sätt av chefer eller av några andra. Då kanske vi som politiker kunde ha en diskussion om en strategi för att lyfta vissa grupper och minska den här typen av diskriminering, som ofta tyvärr faller på kvinnor. Kvinnors löner släpar efter lönemässigt generellt i samhället, det är uppenbart. Det har inte blivit bättre sedan 2006, kan vi konstatera.

Man kan arbeta med den här typen av strategi på ett mycket offensivt sätt, och det borde även ni kunna se. Man kan gå in och rätta till och arbeta strategiskt. Vi undrar fortfarande varför ni inte kan vara med på den här typen av motion. Det handlar delvis om lönediskriminering, faktiskt, som äger rum här och nu och i Stockholm.

Jag vill därmed yrka bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 194

D a n i e l S o m o s (M): Det finns något fantastiskt som heter Nyckeltalsinstitutet, som undersöker löneskillnader i kommuner genom en undersökning som heter Jämix. Där har man kommit fram till att just i Stockholm är löneskillnaden mellan män och kvinnor minimal eller noll procent, som de uttryckte det. För att inte tala mot mig själv, jag vet inte om det är en den optimala skillnaden, men tydligen fungerar den strategi som finns i dag ganska bra utifrån era utgångspunkter.

Anförande nr 195

K a r i n R å g s j ö (V): Då måste vi kolla upp det med andra institut som också tittar på detta. Vi möts i frågan, Daniel.

Anförande nr 196

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Vi i Miljöpartiet vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, men det betyder inte att vi tycker att kommunen gör rätt. Visst, det finns en lönepolicy redan, men det handlar inte om att skriva dokument, utan det handlar om att göra saker. Därför har vi lämnat in ett särskilt uttalande. Det handlar om, så vi redan hört, att ta itu med de strukturella löneskillnaderna på riktigt. Då handlar det bland annat om att se att vi styrs av urgamla värderingar när det gäller hur vi ser på olika slags arbeten. Dem kan vi härröra långt bak i tiden, flera hundra år till och med. Jag ser i svaret att det inte finns några tankar över huvud taget från er i Alliansen om att ni skulle se att vi styrs av sådana värderingar och att vi måste ta itu med dem på olika sätt.

Det handlar till exempel om att arbetet att ta hand om en människa eller flera människor är betydligt lägre värderat än att ta hand om en sak eller om pengar. Sådana saker behöver man titta på, fundera över och göra någonting åt.

Dessutom har i praktiken olika yrkesgrupper olika möjligheter att påverka sina löner. En grupp som har svårt att göra det är lärargruppen. Det handlar om att läraryrket är så komplext och att man som lärare också är ganska beroende av olika omständigheter. För att ta ett exempel: En lärare jobbar med en klass där det finns många med lässvårigheter och får dessa barn att gå små steg framåt, man kalla dem för myrsteg. En annan lärare som har få sådana barn har betydligt lättare för sig och når enorma resultat. Vem ska ha mest lön? Själv tycker jag att det är den som jobbar med de svåraste barnen som ska ha högst lön. Men ser det ut så?

Kan lärarna verkligen påverka sin lön? Jag ifrågasätter det. Det har visat sig i undersökningar om lärarnas individuella lönesättning att det är väldigt svårt att koppla lönen till de prestationer som ni talar om. Här har vi enorma problem, och det gäller att se dem och göra någonting åt dem och inte skjuta problemen på cheferna, för de sitter i sina strukturer.

Anförande nr 197

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Stockholm har en övergripande lönestrategisk inriktning som ingår i den personalpolicy som vi har antagit. Den är vägledning för stadens nämnder i det lönepolitiska arbetet, och staden följer grundläggande principer som förhandlats fram i de centrala

löneavtalen mellan parterna. Lönen ska stimulera till att förbättra verksamheterna. Lönen påverkar också tillgång och efterfrågan på personal, möjligheten till att rekrytera och behålla personal. Det är det vi kan se på många områden.

Individuell lönesättning förutsätter förstås att krav, förväntningar och uppsatta mål är tydliga, och där har vi ett ansvar. Men det är också viktigt att våra chefer är tydliga i de lönesamtal som ska hållas hela tiden. Det är inte att skjuta ned ansvaret till någon annan, för det är den chef som är närmast medarbetaren som ser vilket engagemang och vilka kunskaper som medarbetaren har.

Lönen är som sagt strategisk för att rekrytera och behålla personal. Vi gör en lönekartläggning vart tredje år i staden. Det handlar inte bara om Jämix, som Daniel nämnde, utan vi gör en egen lönekartläggning vart tredje år. Ett bra exempel när det gäller tillgång och efterfrågan och kunskap som vi vill satsa på är läraravtalet, det nyligen slutna läraravtalet. Det gav 1 procent över märket detta år och 1 ½ procent nästa år. Det är ett långsiktigt avtal som lärarfacken är mycket nöjda med.

En annan viktig fråga som inte har berörts så mycket är rätten till heltid. Det finns infört för andra året i rad i stadens budget att man ska ha rätt till heltid. Det ska erbjudas heltid för dem som vill.

Karin Rågsjö tar upp slutlönen när man har jobbat 40 år som undersköterska. Då tjänar man 25 000. Det är lite grann att man vill ha så himla höga ingångslöner. Löneutvecklingen är faktiskt en oerhört viktig fråga. När det gäller sjuksköterskor och andra kan vi se att en hög ingångslön och en platt lönestruktur är det riktigt stora problemet. Man kan diskutera det kontra vårdbiträden, men undersköterskor har de facto lite mer utbildning än vad vårdbiträden har.

Sedan skulle jag vilja säga att det inte är så enkelt att det bara är de som jobbar med människor. Det gör ju jurister och läkare också, så det finns andra dimensioner i det här.

Anförande nr 198

K a r i n R å g s j ö (V): När det gäller ingångslönen kan man fråga sjuksköterskorna. I say no more. Hur man ska styra det här? Lönesamtalen i den här staden går inte liksom som tåget. De går ungefär som tågen går i Sverige, kan man säga. Andelen medarbetare som har haft lönesamtal har minskat från 71 procent till 54 procent mellan 2011 och 2012. Andelen personer som känner till lönekriterierna har minskat från 69 till 67 procent. Man måste ha något slags struktur, strategi, för att se till att man lyfter vissa grupper om det ser så här blajigt ut, tycker jag.

Anförande nr 199

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Vad jag förstår visar dina procentsatser inte vilka grupper som inte har haft lönesamtal. De måste finnas i staden över huvud taget, och där har man en läxa att göra. Det ligger ute på fältet. Det är viktigt att tydliggöra för alla chefer att lönesamtal ska man ha med alla medarbetare, och det ska vara tydligt hur det ser ut, vilka krav som ställs för en individuell löneutveckling.

Anförande nr 200

J a n V a l e s k o g (S): Debatten visar att det finns många spännande saker att diskutera som det inte går att diskutera utan en lönestrategisk policy. En sak är chefernas roll och funktion, till exempel rektorerna i skolorna. Sätter de löner utöver avtalen riskerar de att inte bli långvariga. Det är hårda bud. Då är frågan: Tycker du att de ska ha mandat att till exempel på en skola som jobbar med utsatta barn ge lärarna som jobbar med dessa barn och som är duktiga med det mer betalt än andra lärare, utöver avtalet? Det går inte i dag. Vilken roll tycker du att cheferna har i Stockholms stad? Det borde vi kunna diskutera, men det får vi inte göra.

Anförande nr 201

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det finns en lönestrategisk inriktning och en personalpolicy i staden, och den ska naturligtvis följas. När det gäller rektorernas ansvar kan jag inte svara.

Anförande nr 202

I n g e g e r d A k s e l s s o n L e D o u a r o n (MP): Bara två saker: Det är väldigt bra att cheferna, som känner till sina medarbetare, har mycket att säga till om lönesättning. Det var inte det jag kritiserade. Jag menar att det finns någonting som heter löneutrymme. Det löneutrymmet säger ni förstås bestäms i avtal. Men de avtalen är golvavtal. Det säger inte hur mycket man kan lägga till. Här kanske Stockholm kan göra mycket genom att gå i bräsch för att se till att minska de strukturella löneskillnaderna.

Anförande nr 203

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Nu får du inte svara, men är det inte precis det som har skett på lärområdet?

Anförande nr 204

S a r a P e t t i g r e w (MP): På sätt och vis tänker jag att vi blandar olika frågor i debatten, och det kanske är meningen, jag vet inte, men jag vill förtydliga att vi från Miljöpartiets sida inte står emot individuell lönesättning. Vi tycker att det finns en bra lönepolicy i staden. Det kan behövas en diskussion om efterlevnaden vad gäller lönesamtal – det är många som inte har haft något lönesamtal. Vi kan diskutera hur vi kan öka de samtalen.

Daniel pratar om att vi inte ska försöka styra i samhället eller påverka och pratar om marknaden och marknadslöner. Då vill jag påminna om att det vi pratar om här är vårt ansvar som arbetsgivare. Hur vill vi se på löneutvecklingen i vår stad? Självklart finns det yttre faktorer som påverkar hur lätt eller svårt vi har med personal, men att ge en vettig ersättning för ett arbete kan inte bara vara kopplat till marknaden. Där har vi ett eget ansvar.

När det gäller löneskillnader tycker jag att man kan titta inom en grupp, och så kan man kanske konstatera att det inom den gruppen inte finns någon lönediskriminering. Fint, jättebra, det ser bra ut på alla sätt. Men man kan också titta på strukturerna mellan olika grupper. Det är en typ av – jag vill inte använda ordet diskriminering – strukturell problematik som inte berörs av undersökningar. Det handlar om att individer oavsett kön får en lägre lön inom en viss sektor baserat på vad man jobbar med.

Vi har inte ställt oss bakom motionen direkt, men vi tycker att det kanske behövs en diskussion. Men om vi aldrig vågar fråga oss hur det ser ut på den övergripande nivån kan vi aldrig komma framåt och identifiera de sektorer där vi eventuellt skulle kunna satsa mer. Det här är ingenting som vi kan jobba med på nämndnivå. Det löser man inte där, utan vi behöver jobba strukturellt, i så fall med särskilda satsningar, på en övergripande nivå.

Ann-Katrin Åslund nämnde rätten till heltid. Det är någonting som vi har ställt oss bakom i allra högsta grad. Då vill vi påminna om att den typen av satsningar finns inskrivna i budgeten, men det finns inte pengar avsatta för att genomföra det. Det är någonting som vi skulle vilja titta lite närmare på. Det är en typisk satsning på övergripande strukturell nivå. Även pris- och lönekomensation i budget är en favorit i repris som Miljöpartiet vill påminna om också är ett sätt att påverka lönen.

Anförande nr 205

D a n i e l S o m o s (M): Det skulle vara intressant att höra hur du föreställer dig specifikt att man skulle göra om man konstaterade att en grupp hade lägre löner än en annan grupp. Ska man höja allas löner i den gruppen oavsett vad individerna i den gruppen presterar, alltså att man ska bortse från individen och därmed se alla som en grupp? Det är lätt att tala svävande i de här frågorna, men det kan vara intressant att bli mer specifik.

Anförande nr 206

S a r a P e t t i g r e w (MP): Ja, det kanske är precis det man behöver göra. Man kanske kan kombinera och ha ett system med en högre grundlön när man vill öka lönen i en viss grupp för att höja prestationen inom den gruppen och annat enligt den lönepolicy som vi har. Jag ser inte det skulle vara någon motsättning där. Ger man en strukturell ökning skulle det kunna locka fler personer till den gruppen, och inom den gruppen jobbar man med lön, såsom vi föreslår, vad gäller motivation och så vidare. Jag förstår inte riktigt varför det skulle vara någon motsättning.

Anförande nr 207

B e n g t S a n d b e r g (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag ska börja med att yrka avslag på motionen. Jag står inte heller bakom den. Skälet till det är att vi har en svensk modell som bygger på att vi förhandlar fram löner och andra villkor i fria förhandlingar mellan fackförening och arbetsgivare. Jag verkligen väddar till fullmäktige att nu inte begå någon form av politiskt övertramp med att börja peta i lönebildningen i staden som politiker. Det vore åt pipsvängen! Avslag på motionen.

Anförande nr 208

T o r u n B o u c h e r (V): Karin Rågsjö inledde sitt anförande med att säga att sjuksköterskor har låga ingångslöner. I say no more, sade hon. Med det vill hon säga att de också har en väldigt dålig löneutveckling. De har ”förmånen” att ha både och.

Därför vill jag lyfta ett väldigt bra exempel, ett riktigt gott exempel, från era allianskolleger från landstinget som i våras i budget gick ut med en särskild lönesatsning för specialistsjuksköterskor. Landstingsrådet Anna Starbrink, folkpartist, skriver: Folkpartiet har länge argumenterat för vikten av att satsa på sjuksköterskornas löneutveckling. Hon kan berätta att alliansen i landstinget har gjort en lönesatsning som riktar sig till specialistsjuksköterskor på akutsjukhusen. De

avsätter 45 miljoner i budgeten för 2014 och lika mycket ytterligare året därpå. Det är en viktig satsning på jämställdhet och kompetens.

Hon skriver vidare: Jag menar att många sjuksköterskor tjänar för dåligt i förhållande till sin kompetens. Det gäller framför allt sjuksköterskor med specialistutbildning och erfarenhet vars kunskaper och bidrag till verksamhetsutvecklingen inte märks tillräckligt väl i plånboken. Den sammanpressade lönestrukturen i vården har en lång tradition, men dåliga traditioner är till för att brytas.

Det är nästan så att jag skulle kunna yrka bifall till Anna Starbrinks uttalande i Svenska Dagbladet i våras, om det hade varit en motion.

Anförande nr 209

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det var, Torun, egentligen precis det jag försökte säga. Det är egentligen inte bara ingångslönen, det är löneutvecklingen, den sammanpressade lönestrukturen, som är problemet. Jag vet att det till exempel finns många AT-läkare som inte har så himla mycket högre ingångslöner, tro det eller ej, än vad sjuksköterskor har på vissa ställen. Det är attraktivt att få en AT-tjänstgöring. Men läkarna tar det med ro, för de vet att de kommer att ha betydligt bättre löneutveckling.

Problemet är inte ingångslönen utan hur det blir i sluttampen. Därför ska vi vara försiktiga att driva upp lönerna från början, för då pressar vi ihop lönerna. Det är det som är problemet. Det är så det ser ut för många av de grupper vi just har pratat om.

Anförande nr 210

T o r u n B o u c h e r (V): Min poäng var kanske inte ingångslöner kontra löneutveckling, utan min poäng var politiska satsningar utöver löneavtalen, som vi vågar för specialistsjuksköterskorna för att höja deras konkurrenskraft helt enkelt och för att höja motivet för att utbilda sig till specialistsjuksköterskor. Det gäller också inom våra egna områden, till exempel äldreomsorgen där vi skulle behöva betydligt mer personal och mer konkurrenskraftiga villkor för den personalen. Vi skulle behöva en lönepolicy för att stärka vår personal och rekryteringen av framtida personal. Vi behöver verkligen en lönepolicy i Stockholms stad.

Anförande nr 211

K a r i n R å g s j ö (V): Jag behöver inte filibustra, men jag tycker att det här är en mycket intressant fråga. Det handlar ytterst om jämställdhet. Det är alltså en jämställdhetsfråga. Man måste ha några slags strategiska verktyg när man tittar hur det ser ut i staden och ser att så många kvinnor efter så många år fortfarande är väldigt lågbetalda. Det kommer att ta decennier, hundratals år, känns det som, för dem att komma i kapp männen. Så är det.

Borde vi inte sätta oss och titta på det här och ha en strategi? Man kan se att de lönepolitiska samtalen och allt de står för inte fungerar. Då kanske man får ta stadiga tag i personalfrågorna från politikernas sida och inte lämna över hela det strategiska arbetet och ansvaret till tjänstemän, för det kommer inte att funka.

Vi måste ha ett annat jämställdhetsfokus när vi pratar om strategi för att få upp löner, och det måste vi göra i Stockholm. Det är kvinnorna som får betala ett väldigt högt

pris i Stockholm, inom hemtjänsten och inom andra områden. Låga löner, alldeles för länge, har de haft, och nu 2013 kan vi inte lämna över hela ansvaret till marknaden.

Anförande nr 212

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag tyckte att det var lite lustigt att lärarlönerna togs upp som ett exempel i Stockholm på hur bra det redan fungerar. För mig är de snarast en av de tydligaste illustrationerna på behovet av en lönestrategi. Här har man blandat huller om buller, inte bara gasat och bromsat, med viss betoning på bromsa kanske, utan också växlat med att svänga höger och vänster och till att småningom helt släppa ratten. Det har varit ett fantastiskt mitchmasch på lärarsidan. Ni började 2007 med ett totalt lönestopp. Jag vet inte om ni kommer ihåg det, men det är en av de få gånger då det har varit riktigt fullt på er sida, så fullt att kommunfullmäktiges ordförande fick avhysa folk. Ni retade upp lärarna så pass att de gjorde om det nationella avtalet för att straffa Stockholms stad.

Efter det valde ni ett system där ni pekade ut fyra skolor och sade att här får rektorerna ge högre löner, frångå ordningen och ligga lite över märket, vilket ni berömde politiskt. Två år efter det fick åtta skolor ge lite mer i lön och åtta skolor lite mindre i lön plötsligt. Det berömde ni först, sedan tog avstånd ifrån och avskaffade det. Nu ett år innan val är det en rejäl dask på lärarlönerna, inget samband med de två sakerna naturligtvis.

Det är svårt att se ett område det finns ett större behov av en tydlig strategi och en linje i den här staden, oavsett var den linjen egentligen är.

Sedan ska jag bryta mot talarordningen och gå i polemik med min partikamrat. Jag känner att någon ordning får det ändå vara i ett parti. Jag håller nästan alltid med Bengt. Han har naturligtvis i grunden rätt när han säger att det här ska göras upp mellan parterna i en förhandling. Visst är det så. Men i det här rummet är vi den ena parten. Vi är arbetsgivare. Fullmäktige är arbetsgivare. Så är det, Bengt. Det är otäckt, men så är det.

Anförande nr 213

B e n g t S a n d b e r g (S): Då har jag missuppfattat min roll som arbetsgivare om vi ska ha lönesättande samtal och avgöra lönebildning i fullmäktige. Det är en fullständigt absurd tanke. Det är inte bara ett politiskt övertramp utan också ett övertramp på de fria förhandlingar som vi har bestämt oss för att ha i Sverige. Med all respekt, Roger, men här har du inte helt rätt; här har du fel.

§ 35 Motion om policy för bedömning i skolan (utl. 2013:27)

Anförande nr 214

P e r O l s s o n (MP): Ordförande! Motionen är skriven för att bedömning är helt central i arbetet för att stimulera lärande och kunskapsutveckling i skolan. Arbetet med bedömning har utvecklats i staden de senaste åren, men det är fortfarande inte tillräckligt bra, och det är framför allt alldeles oklart vad som gäller och hur arbetet ser ut och fungerar ute i våra skolor.

Elever bedöms på felaktiga grunder. Kunskap om vad som ska bedömas är för liten, och pojkar och flickor bedöms olika trots att de kanske kan samma sak. Ofta bedömer vi beteende, ofta bedömer vi hur man kan presentera vad man har lärt sig och inte det man har lärt sig.

En policy för bedömning är ingenting som jag har hittat på själv på min kammare. Det är ett instrument, ett verktyg som används ofta i USA och som rekommenderas av ledande betygsforskare och som vi skulle ha stor nytta i Stockholms stad. Den behövs också för att lyfta fram den viktiga delen av bedömningsarbetet i skolan som sker utanför själva betygssättningen, inte den betygssättning som sker i slutet av studierna i ett ämne eller i slutet av en termin utan den bedömning som sker varje dag på varje lektion, feedback, återkoppling, hjälp framåt från första klass och alla årskurser framöver.

Det viktigaste med bedömningen är nämligen att den syftar till att synliggöra lärandet. Den synliggör lärandet, den hjälper eleven att utveckla lärandestrategier, den stärker eleverna framåt i sin utveckling ända fram till slutbetyg. All bedömning i skolan fram till slutbetyg syftar till att hjälpa eleven framåt i sin utveckling. Så är det inte, men så ska det vara, och en policy för bedömning skulle hjälpa staden att komma dit. På så sätt skulle vi ge eleverna ägarskap över sin egen inläring, förståelse för sitt eget lärande. Då, mina vänner, får vi en skola som bygger på motivation, som utgår från att det finns en lust och en drivkraft. Då kommer flera elever att upptäcka att skolan är meningsfull, begriplig, hanterbar, en skola man vill gå till, en skola man klarar av att gå i, en skola som fler kan lyckas i. Därför behöver vi säga ja till den här motionen.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 215

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag börjar känna mig lite trött efter denna kväll, men jag känner en väldigt entusiasm när jag hör Per Olssons från Miljöpartiet brandtal för betyg i skolan. Det är rätt sällan man hör miljöpartister göra det.

Det nya betygssystemet ska fungera precis på det sätt som Per Olsson säger. Det ska vara en hjälp i skolarbetet. Vi talar väldigt mycket just nu i våra skolor om betyg och bedömning och på vilket sätt man ska utveckla detta. Jag tycker att tanken bakom motionen är helt riktig, nämligen att man behöver ett arbete i dessa frågor. Gör man inte det riskerar man hela tiden att hamna i olika typer av fällor, för det här är inte något lätt arbete. Dessutom är det väldigt många lärare i dag som kommer att sätta betyg de kommande åren som faktiskt aldrig har gjort det tidigare.

Med det sagt ska jag säga att jag kanske inte tror, och därför är motionen något lite njuggt besvarad, att det just är en policy som behövs. Vi har i dag en väldigt kraftfull lagstiftning, och det pågår väldigt mycket arbete kring dessa frågor. Med tanke på de punkter som Per Olsson räknar upp i sin motion om varför det behövs en policy skulle jag vilja säga att allt det som Per Olsson räknar upp jobbar Stockholms stad med genom det kvalitetsarbete som finns på våra skolor.

Därmed skulle jag vilja yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och säga att svaret på intet sätt innebär ett avslag utan bara att motionen ska anses besvarad. Tankegångarna är mycket bra i denna motion.

Anförande nr 216

P e r O l s s o n (MP): Ordförande! Jag tror inte riktigt mina öron. Men det är också så att jag inte vurmade för betygen utan för bedömning, och det är olika saker. Betyg är ett sätt att bedöma. Är det inte lite typiskt att vårt skolborgarråd går upp här och blandar ihop korten? Det ensidiga fokuset på betyg som bedömningsinstrument hindrar skolan från att utveckla en bedömning som verkligen kan stärka och hjälpa eleverna framåt i sitt lärande. Det är precis det som jag vill komma åt med den här motionen, och det är precis det som vi måste kämpa med.

Alla elever får inte betyg i alla årskurser, och det ska vi vara glada för. De som får betygen tappar tyvärr och blir av med en hel del annan viktig bedömning. Det är ett ensidigt betygsfokus i ett viktigt område som skulle behöva mycket mer utveckling. Därför väcktes denna motion. Det nuvarande betygssystemet syftar inte alls till detta. Jag trodde knappt mina ögon när jag läste om det nya betygssystemet när förslaget kom. Det innehåller inte en enda referens till någon form av aktuell betygsforskning. Ingen vetenskaplig referens innefattas i förslaget i den proposition som lades fram om ett nytt betygssystem. Den expert från Skolverket som ingick i utredningsgruppen hoppade av under arbetets gång på grund av det. Så kommer ni och säger att det är ett betygssystem som gynnar eleven. Så enkelt är det inte.

Men den här debatten ska inte handla om det betygssystemet, det är satt på pränt, och det är det vi har att i skolan jobba hårt med och försöka lära sig. Det här handlar om den andra bedömningen utanför betygssättningen. Där görs det mycket, det har jag sagt flera gånger, men en policy skulle hjälpa att få en samsyn om kommunikation kring bedömningsarbetet mellan lärare och skolläda, mellan lärare och elev, mellan lärare och förälder, mellan förälder och elev så att vi vet vad det är som ska bedömas, hur bedömningsarbetet fungera och vad som kan göras för att den individuella eleven kan hjälpas framåt i sitt lärande. Vi måste synliggöra lärandet, vi måste hjälpa eleven framåt, inte med mer och tidigare betyg utan med en bedömning som stärker och främjar lärande.

Anförande nr 217

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag ber verkligen om ursäkt om jag lyckades utmåla Per Olsson som en anhängare av betyg. Jag borde ha förstått att det var en omöjlighet, men icke desto mindre handlar bedömningsarbetet till stor del om betyg. Vi har betyg nu från årskurs sex och upp. Därför är betygen viktigare än vad de har varit tidigare. De är viktigare än tidigare för att göra korrekta bedömningar av eleven, det som eleven presterar.

Bedömning är, precis som Per Olsson säger, väldigt mycket annat självklart. Men jag hoppas att en gång även Per Olsson kommer att tycka att betyg är bra och viktiga i vår skola som en del av den totala bedömningen av våra elever.

Anförande nr 218

P e r O l s s o n (MP): Vi går alltså tolv år i skolan, räknat från årskurs ett till den dag vi förväntas ta studenten. Det ger betyg i hälften av dem. Då är det lika många år då betyg inte ges som när betyg ges. De åren då betyg inte ges är det också viktigt att eleverna får hjälp framåt i sitt lärande, att man synliggör lärandet, att man hjälper eleverna framåt. Det kan inte vara den viktigaste delen av bedömningsarbetet. Därför behövs helt enkelt det som föreslås i motionen, och därför ska vi bifalla den.